

Arfon

Foodbank

Together with Trussell

Adroddiad Rhagolwg Adenillion ar Fuddsoddiad Banc Bwyd Arfon Ionawr 2024 - Rhagfyr 2025

“

“ Mae’n werth chweil bod yn rhan o
dîm gwirfoddoli Banc Bwyd Arfon, a
gallu rhoi yn ôl i’r gymuned” -
Gwirfoddolwr

”

Funded by
UK Government

Wedi ei ariannu gan
Llywodraeth y DU

Tabl Cynnwys

1.0 Cyflwyniad	10
2.0 Pwrpas, Cwmpas a Chynulleidfa	11
3.0 Cefndir a Chyd-destun.....	13
4.0 Fframwaith Adenillion Cymdeithasol ar Fuddsoddiad (SROI).....	31
5.0 Ymgysylltu â rhanddeiliaid	34
6.0 Mewnbynnau	42
7.0 Allbynnau, Deilliannau a Thystiolaeth	46
8.0 Sut mae'r deilliannau'n berthnasol i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol?	66
9.0 Gwerthfawrogi Deilliannau.....	69
10.0 Sefydlu Effaith	74
11.0 Canlyniadau SROI	82
12.0 Dadansoddiad Sensitifrwydd	84
13.0 Cyfyngiadau.....	88
14.0 Risgiau.....	89
15.0 Proses ddilysu	91
16.0 Casgliad a Chanfyddiadau Allweddol	93
17.0 Argymhellion.....	96

Tabl Ffigurau

Ffigwr 1 - Banc Bwyd Arfon: siart o roddwyr	16
Ffigur 2 - Dadansoddiad Grant y Sector Gwirfoddol	19
Ffigwr 3 - Banc Bwyd Arfon: Nifer y bobl sy'n cael eu bwydo	26
Ffigur 4 - Amser a Dreuliwyd yn Dda (2023) Adroddiad: Rhesymau i fod yn annhebygol o barhau i wirfoddoli.....	28
Ffigur 5 - Economeg Pro Bono: Mathau o Rwystrau Recriwtio	27
Ffigur 6 - Economeg Pro Bono: Cyfraddau Gwirfoddoli Ffurfiol Rheolaidd	27
Ffigur 7 - Egwyddorion Gwerth Cymdeithasol	31
Ffigur 8 – Amlinelliad o'r gadwyn newid.....	32
Ffigur 9 – Enghraifft o gadwyn o newid.....	32
Ffigur10 - Egwyddor Perthnasedd	33
Ffigur 11 - Rhyw gwirfoddolwyr	39
Ffigur 12 - Oedran gwirfoddolwyr	39
Ffigur13 - Rhyw Ymwelwyr	38
Ffigur 14 – Oedran ymwelwyr	40
Ffigur 15 - Nifer yr ymwelwyr sy'n rhieni	41
Ffigur 16 - Oedran Gwirfoddolwyr (ymatebion arolwg)	50
Ffigur 17 – Atgyfeiriadau ymwelwyr i Fanc Bwyd Arfon	55
Ffigur 18 - Mae pryderon ariannol yn gysylltiedig â phroblemau iechyd meddwl.....	58

Statement of Report Assurance

Social Value International certifies that the report
**Arfon Food Bank Forecast Social Return on
Investment Report**

satisfies the requirements of the assurance process.

The assurance process seeks to assess whether or not a report demonstrates a satisfactory understanding of, and is consistent with, the Principles of Social Value. Reports are independently reviewed by qualified assessors and must demonstrate compliance with the Social Value report assurance standard in order to be certified. The Social Value report assurance standard can be downloaded from the website socialvalueint.org.

Assurance here is against the Principles of Social Value only and does not include verification of stakeholder engagement, report data and calculations.

Awarded 20/12/2024

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Ben Carpenter".

Signed

Mr Ben Carpenter
Chief Executive Officer
Social Value International

Social Value UK carries out the assurance service on behalf of Social Value International. Social Value International is the global network focused on social impact and social value. We are the global network for those with a professional interest in social impact and social value. We work with our members to increase the accounting, measuring and managing of social value from the perspective of those affected by an organisation's activities, through the standardised application of the Principles of Social Value. We believe in a world where a broader definition of value will change decision making and ultimately decrease inequality and environmental degradation.

Disclaimer: Social Value International will not be responsible for any actions that an organisation takes based upon a report that has been submitted for assurance. An assured report does not grant Accredited Practitioner status to the author/authors of the report unless it is part of a full application for Accredited Practitioner status.

Crynodeb Gweithredol

Mae'r adroddiad hwn yn manylu ar y dadansoddiad o Elw Cymdeithasol ar Fuddsoddiad (SROI) a ragwelwyd a gynhaliwyd ar brosiect Cydlynnydd Gwirfoddolwyr Banc Bwyd Arfon a'r gwerth cymdeithasol a grëwyd i'r gwirfoddolwyr ac ymwelwyr â'r banc bwyd o ganlyniad i'r prosiect rhwng Ionawr 2024 – Rhagfyr 2025. Ariennir rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr gan y Cyllid Gronfa Ffyniant Gyffredin wedi'i ddosbarthu gan Grant Sector Gwirfoddol Mantell Gwynedd gydag arian cyfatebol gan Trussell. Mae'r deilliannau yn dangos bod gwerth cymdeithasol cadarnhaol yn cael ei greu drwy'r prosiect Cydlynnydd Gwirfoddolwyr ar gyfer gwirfoddolwyr ac ymwelwyr, gydag ystod o SROI o £0.64 – £2.50 a **chanlyniad SROI gwirioneddol o £1.85:1 – sy'n golygu am bob £1 a fuddsoddir, rhagwelir y bydd £1.85 o werth yn cael ei greu.**

Mae'r adroddiad yn dadansoddi sut mae rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn effeithio ar y grŵp o wirfoddolwyr sydd eisoes yn gweithio yn y banc bwyd, a sut y gall y cydlynnydd wella'r broses o recriwtio a chadw gwirfoddolwyr. Ar hyn o bryd mae 30-45 o wirfoddolwyr yn rhoi o'u hamser i'r banc bwyd bob wythnos ac mae angen i'r banc bwyd recriwtio mwy o wirfoddolwyr i gadw i fyny â'r galw cynyddol am wasanaethau gan ymwelwyr. Bydd yr adroddiad yn asesu'n bennaf yr effaith a grëwyd gan y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr newydd a'r effaith y mae hyn wedi'i chael ar y 43 o wirfoddolwyr gweithredol yn y banc bwyd, y tîm rheoli craidd sydd eisoes yn y banc bwyd a bydd hefyd yn trafod a dadansoddi effaith rôl y banc bwyd. Mae gan y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr 878 o ymwelwyr i'r banc bwyd.

I'r grŵp o wirfoddolwyr, mae rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr wedi cael effaith fawr ar eu profiad yn y banc bwyd. Ers i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr fod yn ei swydd, maent wedi gallu sefydlu'r system ymgynnull, system ble gall gwirfoddolwyr gofnodi a newid y dyddiau y gallant weithio/fod ar gael. Drwy roi'r system ar waith, gall y banc bwyd redeg yn fwy effeithlon. Mae'r

Cydlynnydd Gwirfoddolwyr hefyd yn gallu canolbwyntio mwy ar gadw a recriwtio gwirfoddolwyr. Enghraifft o effaith y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yw paru'r gwirfoddolwyr yn well â'u set sgiliau, sicrhau bod y gwirfoddolwyr mewn rolau sydd hefyd yn diwallu eu hanghenion, a gwella'r gallu i gadw'r gwirfoddolwyr. Mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr hefyd wedi cynnal digwyddiadau rhwydwaith llwyddiannus a diwrnodau recriwtio i geisio recriwtio mwy o wirfoddolwyr. Ers i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr fod yn rhan o'r tîm banc bwyd, maent wedi gallu recriwtio mwy o wirfoddolwyr, gan gymryd pwysau oddi ar y grŵp presennol o wirfoddolwyr. O ganlyniad i rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr, mae'r gwirfoddolwyr yn profi deilliannau cadarnhaol gan gynnwys **teimlo'n fwy grymus a gwerthfawr, ymdeimlad cynyddol o berthyn mewn cymuned ac ymdeimlad o falchder mewn gallu rhoi yn ôl i'r gymuned leol**. Mae'r holl ganlyniadau a nodwyd ar gyfer y gwirfoddolwyr yn cyd-fynd â nod 'Cymru o Gymunedau Cydlynol' Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Ymhellach, mae cael Cydlynnydd Gwirfoddolwyr pwrpasol wedi helpu i gymryd pwysau oddi ar reolaeth y banc bwyd ac yn rhoi mwy o amser iddynt weithio ar waith strategol y banc bwyd, gan gynnwys ceisiadau grant a systemau moduro ac adrodd. Mae hyn yn hollbwysig ar hyn o bryd gan fod y cynnydd yn y galw am y gwasanaeth banc bwyd ar i fyny yn barhaus gydag ychydig iawn o arwyddion o arafu. Drwy gael y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn y banc bwyd, mae'r tîm rheoli craidd **wedi cynyddu ei capasiti** i gadw i fyny â'r galw am y gwasanaeth, **a lleihau straen** wrth i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr dynnu pwysau oddi ar y tîm rheoli craidd trwy ei waith recriwtio a chadw gwirfoddolwyr.

Mae'n bwysig cydnabod yr effaith y mae rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr, y rheolwyr a gwaith caled y grŵp o wirfoddolwyr yn y banc bwyd yn ei gael ar yr ymwelwyr y maent yn eu cefnogi. Mae'r banc bwyd yn cynnig cefnogaeth gyfannol i'w hymwelwyr trwy cynnwys gwerth 3 diwrnod o ddarpariaethau yn eu parseli bwyd i ddiwallu eu hanghenion maeth, mae'r banc bwyd bellach yn cynnig cyngor a chymorth ariannol hefyd.

Ers mis Tachwedd 2022, mae'r banc bwyd wedi sefydlu rhaglen cynhwysiant ariannol mewn partneriaeth â Chyngor ar Bopeth Gwynedd gyda dwy elfen: (1) darpariaeth cyngor mewn partneriaeth a fyddai'n darparu 1 cynghorydd llawn amser ar gyfer ymwelwyr banc bwyd a (2) Cydlynnydd Cyfeirio (tri diwrnod yr wythnos) o fewn y banc bwyd a fyddai'n arwain gwirfoddolwyr a staff i gyfeirio cleientiaid at CAB a chyfeirio cleientiaid at adnoddau eraill i fynd i'r afael â phroblemau sylfaenol sy'n arwain at ddefnyddio banc bwyd. Mae'r cymorth amrywiol a roddir i ymwelwyr gan y banc bwyd wedi creu deilliannau cadarnhaol i'r ymwelwyr, mae'r rhain yn cynnwys **teimlad cynyddol o annibyniaeth a rhagolygon ariannol, gwell lles meddwl a lles corfforol gwell**. Mae'r holl ganlyniadau a nodwyd ar gyfer yr ymwelwyr yn cyd-fynd â nod 'Cymru Iachach' yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Cydnabyddiaeth

Ni fyddai'r adroddiad hwn yn bosibl heb gynnwys rhanddeiliaid allweddol a all ein helpu i ddeall pa newidiadau sydd wedi digwydd a sefydlu effaith y newidiadau hynny. Rydym yn hynod ddiolchgar i'r unigolion a gymerodd ran mewn gweithgareddau ac a roddodd o'u hamser i'n helpu i ddeall beth sydd wedi newid yn eu bywydau o ganlyniad, yn ogystal â'n helpu i ddeall sut i adeiladu ar yr effaith hon yn y dyfodol.

Diolch i staff, gwirfoddolwyr, ac ymwelwyr Banc Bwyd Arfon am eu hamser i fynd drwy'r prosiect gyda ni yn fanwl iawn ac am eu cefnogaeth i gasglu data ansoddol a meintiol. Ni fyddai'r gwerthusiad hwn yn bosibl heb eu holl gefnogaeth.

Diolch yn fawr,

Social Value Cymru

Trosolwg mewn niferoedd

- **43** o wirfoddolwyr gweithgar yn gweithio yn y banc bwyd
- Bydd gwirfoddolwyr yn rhoi tua **10,141** o oriau i'r banc bwyd
- Cefnogwyd **878** o ymwelwyr
- **7** aelod yn y Tîm Rheoli Craidd

Ymgysylltu â Rhanddeiliaid

Gwirfoddolwyr

- **10** cyfweiliad personol
- **20** ymateb i'r arolwg

Ymwelwyr

- **3** chyfweiliad personol
- **1** cyfweiliad ffôn
- **29** o ymatebion i'r arolwg

Tîm Rheoli Craidd

- **5** cyfarfod personol gyda'r tîm
- **4** cyfarfod ar-lein
- **1** ymateb i'r arolwg

Gwirfoddolwyr

Mae **85%** o wirfoddolwyr yn teimlo bod ganddynt fwy o rym yn y broses benderfynu

Mae **90%** o wirfoddolwyr yn teimlo ymdeimlad o berthyn i Fanc Bwyd Arfon

Mae **95%** o wirfoddolwyr yn falch ac wedi profi ymdeimlad o gyflawniad o allu rhoi yn ôl i'r gymuned

Ymwelwyr

Mae **69%** o ymwelwyr yn teimlo bod ganddyn nhw fwy o annibyniaeth a rhagolygon ariannol gwell ar ôl cael cymorth

Mae **69%** o ymwelwyr yn profi newid cadarnhaol yn eu lles meddyliol oherwydd y gefnogaeth a gynigir gan Fanc Bwyd Arfon

Mae **78%** o ymwelwyr yn profi newid cadarnhaol yn eu hiechyd corfforol

Tîm Rheoli Craidd

Mae **100%** o aelodau'r tîm rheoli craidd yn teimlo llai o straen oherwydd bod y cydlynnydd gwirfoddolwyr yn rhan o'r tîm

Mae **100%** o'r tîm rheoli craidd yn teimlo eu bod bellach wedi gwella eu gallu oherwydd bod y cydlynnydd gwirfoddolwyr yn rhan o'r tîm

Nodau Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)

Cymru o Gymunedau Cydlynol

Mae'r canlyniadau a nodwyd ar gyfer y gwirfoddolwyr i gyd yn ymwneud â gwelliant yn y gymuned leol a sut mae gwaith gwirfoddolwyr y banc bwyd o fudd i bobl y gymuned leol.

Cymru Iachach

Mae'r canlyniadau a nodir ar gyfer yr ymwelwyr i gyd yn ymwneud â'u llesiant meddyliol a chorfforol a sut mae'r gwasanaeth banc bwyd yn rhan annatod o'r deilliannau hynny.

Rhagolwg
Adenillion
Cymdeithasol ar
Fuddsoddiad
(SROI)

*Gweler yr adroddiad rhagolwg llawn am ragor o wybodaeth

1.0 Cyflwyniad

Bydd yr adroddiad hwn a ragwelir ar Adenillion Cymdeithasol ar Fuddsoddiad (SROI) yn dadansoddi'r effaith gymdeithasol a grëwyd ym Manc Bwyd Arfon rhwng Ionawr 2024 – Rhagfyr 2025, drwy gyflogi Cydlynnydd Gwirfoddolwyr newydd drwy Arian Gronfa Ffyniant Gyffredin a ddosberthir gan Grant Sector Gwirfoddol Mantell Gwynedd. Bydd yr adroddiad yn dadansoddi sut mae rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn effeithio ar y grŵp o wirfoddolwyr sydd eisoes yn gweithio yn y banc bwyd, a sut y gall y cydlynnydd wella recriwtio a chadw gwirfoddolwyr. Ar hyn o bryd mae 30-45 o wirfoddolwyr yn rhoi o'u hamser i'r banc bwyd bob wythnos ac mae angen i'r banc bwyd recriwtio mwy o wirfoddolwyr i gadw i fyny â galw cynyddol y gwasanaeth. Bydd yr adroddiad yn asesu'n bennaf yr effaith a grëwyd gan y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr newydd a'r effaith y mae hyn wedi'i chael ar y pedwar deg tri o wirfoddolwyr gweithredol yn y banc bwyd. Bydd yr adroddiad hwn hefyd yn trafod ac yn dadansoddi'r effaith y mae rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn ei chael ar yr 878 o ymwelwyr â'r banc bwyd. Yn olaf, bydd yr adroddiad hwn hefyd yn dadansoddi effaith rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr ar y tîm rheoli craidd sydd eisoes wedi'i sefydlu ym Manc Bwyd Arfon.

Trwy ymgysylltu ag unigolion sy'n derbyn y gwasanaeth, gwirfoddolwyr, aelodau staff, a phartneriaid, ac o archwilio'r wybodaeth a'r data sydd ar gael, mae amcangyfrifon priodol wedi'u gwneud, wedi'u hategu gan dystiolaeth eilaidd. Bydd yr adroddiad hwn yn dadansoddi canfyddiadau'r prosiect hwn gan ddefnyddio'r fframwaith Enillion Cymdeithasol ar Fuddsoddiad (SROI) i gwblhau adroddiad rhagolwg hyd at fis Rhagfyr 2025 a bydd yn darparu argymhellion. Bydd yr adroddiad hwn hefyd yn dangos sut mae'r deilliannau a brofir gan wirfoddolwyr ac ymwelwyr yn berthnasol i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

2.0 Pwrpas, Cwmpas a Chynulleidfa

2.1 Pwrpas a chwmpas

Pwrpas y dadansoddiad yw rhoi mewnwelediad gwerthfawr i'r newidiadau a brofwyd gan grwpiau rhanddeiliaid allweddol. Mae'r adroddiad hwn yn edrych yn benodol ar y deilliannau a'u gwerth i wirfoddolwyr ac ymwelwyr Banc Bwyd Arfon.

Nod yr adroddiad hwn yw deall profiad y rhanddeiliaid a sefydlu'r canlynol:

- Barn y rhanddeiliaid allweddol sy'n ymwneud â'r prosiect, sef y gwirfoddolwyr, sy'n cymryd rhan yn y prosiect.
- Y deilliannau a brofwyd gan rhanddeiliaid perthnasol eraill, gan gynnwys ymwelwyr â'r banc bwyd
- I roi gwerth i'r prosiect ac i ateb y cwestiwn: 'A yw'r prosiect Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn darparu gwerth cymdeithasol?'
- Gweld pa newidiadau i'r prosiect y gellir eu cyflwyno i ddarparu mwy o ganlyniadau a gwerth pellach i wirfoddolwyr ac ymwelwyr.

2.2 Cynulleidfa

Paratowyd yr adroddiad hwn ar gyfer cynulleidfaoedd mewnol ac allanol. Ar gyfer rhanddeiliaid mewnol, nod y dadansoddiad yw darparu dealltwriaeth drylwyr o'r newidiadau a grëwyd trwy weithgareddau'r prosiect. Mae hyn yn cynnwys asesu newidiadau cadarnhaol a negyddol, yn ogystal â chanlyniadau bwriadedig ac anfwriadol. Trwy gael mewnwelediad i'r newidiadau hyn, gall y rhai sy'n gwneud penderfyniadau ar y lefel reoli wneud penderfyniadau mwy gwybodus a gwella'r gwerth a grëir gan y prosiect.

Ar gyfer cynulleidfaoedd allanol, y nod yw cyfathrebu effaith cyllid yn effeithiol i gyllidwyr i weld sut y gellir gwella deilliannau cadarnhaol a lliniaru unrhyw ganlyniadau negyddol. Mae sicrhau cyfranogiad yr holl randdeiliaid yn caniatáu dealltwriaeth glir o'r newidiadau ac yn caniatáu i anghenion cymunedau lleol gael eu halinio â phenderfyniadau strategol.

3.0 Cefndir a Chyd-destun

3.1 Sefydliad(au) Allweddol a'r angen am y gwasanaeth.

Cefndir

Sefydlwyd Banc Bwyd Arfon yn 2012, a thros y ddegawd ddiwethaf, mae'r banc bwyd wedi helpu a chefnogi tua 34,670 o bobl yn Arfon drwy ddosbarthu 13,362 o barseli bwyd hyd yma i'r bobl fwyaf bregus yn y gymuned leol. Mae'r Banc Bwyd yn brosiect a sefydlwyd gan eglwysi lleol a grwpiau cymunedol, yn cydweithio tuag at atal newyn ledled Arfon adarparu parseli o fwyd i unigolion a theuluoedd sy'n wynebu argyfwng ac yn methu â phrynu bwyd.¹ Mae'r banc bwyd yn gwneud hyn trwy dderbyn ymwelwyr i chwilio am gymorth, creu amgylchedd cynnes a chroesawgar, darparu parseli o fwyd sy'n diwallu anghenion penodol teuluoedd, a arwydd-bostio ymwelwyr mewn argyfwng am gymorth mwy hirdymor. Mae Banc Bwyd Arfon yn dibynnu'n bennaf ar roddion a wneir gan drigolion Arfon ac mae ar agor ar ddydd Mawrth a dydd Gwener 10yb -2yp i ymwelwyr godi parseli. Mae Banc Bwyd Arfon hefyd yn rhan o rwydwaith cenedlaethol o fanciau bwyd, a gefnogir gan Trussell, sy'n gweithio i atal tlodi a newyn ledled y DU. Mae Banc Bwyd Arfon yn gweithio'n agos ac mewn partneriaeth â phedwar partner strategol, Trussell (a elwid gynt yn Ymddiriedolaeth Trussell), Cyngor ar Bopeth Gwynedd, Cyngor Gwynedd, a Mantell Gwynedd ac mae hefyd yn dibynnu ar haelioni rhoddwyr.

¹ <https://arfon.foodbank.org.uk/about/about-our-foodbank/>

Partneriaid strategol

Trussell

“Mae Trussell yn cefnogi rhwydwaith cenedlaethol o fanciau bwyd, yn darparu bwyd brys a chefnogaeth i bobl sydd mewn tlodi, ac yn ymgychu am newid i roi terfyn ar yr angen am fanciau bwyd yn y DU. Mae mwy na 1,300 o ganolfannau banc bwyd yn y rhwydwaith. Mae Trussell yn cefnogi'r banciau bwyd hyn trwy ddarparu o leiaf dri diwrnod o fwyd brys cytbwys o ran maeth i bobl sydd wedi'u hatgyfeirio mewn argyfwng (er enghraifft gan asiantaethau cynghori, meddygon teulu, gwasanaethau cymdeithasol ac ysgolion), yn ogystal â darparu cymorth i helpu pobl i ddatrys yr argyfyngau y maent yn eu hwynebu. Mae mwy na phedair miliwn ar ddeg o bobl yn y DU yn byw o dan y llinell dlodi. Mae brwydr pob person gyda thlodi yn wahanol ac mae'n cymryd mwy na bwyd i roi diwedd ar newyn.”² Mae Trussell yn dwyn ynghyd brofiadau banciau bwyd yn y rhwydwaith, a'u cymunedau, i herio'r materion strwythurol sy'n cloi pobl mewn tlodi ac ymgychu dros newid i roi diwedd ar yr angen am fanciau bwyd yn y DU. Mae Banc Bwyd Arfon yn rhedeg "rhyddfaint" lleol o Trussell, ond fel elusen, maen nhw'n gwbl annibynnol. Mae nifer o adnoddau wedi eu darparu gan Trussell a thrwyddynt, mae gan Fanc Bwyd Arfon bartneriaethau gydag archfarchnadoedd megis Tesco ac ASDA.

Cyngor ar Bopeth Gwynedd

Ym mis Tachwedd 2022, derbyniodd Banc Bwyd Arfon grant gan Trussell i ddechrau rhaglen gynhwysiant ariannol ag iddi ddwy elfen: (1) darpariaeth cyngor mewn partneriaeth â Chyngor ar Bopeth (CAB) Gwynedd a fyddai'n darparu 1 cynghorydd llawn amser ar gyfer ymwelwyr â banciau bwyd a (2) Cydgysylltydd Arwydd-bostio (tri

² <https://www.trussell.org.uk/our-work/what-we-do>

diwrnod yr wythnos) o fewn y banc bwyd a fyddai'n arwain gwirfoddolwyr a staff i gyfeirio cleientiaid at CAB a chyfeirio cleientiaid at adnoddau eraill i fynd i'r afael â phroblemau sylfaenol sy'n arwain at ddefnyddio banc bwyd. Mae'r rhaglen hon wedi'i hariannu am ddwy flynedd ychwanegol, ac mae bellach yn dod i ben ar 6 Tachwedd 2025; mae'r banc bwyd yn dechrau archwilio opsiynau ariannu i ymestyn y rhaglen gynhwysiant ariannol y tu hwnt i'r dyddiad hwn.

Cyngor Gwynedd

Cyngor Gwynedd yw'r awdurdod lleol ac mae wedi darparu nifer o grantiau i helpu'r banc bwyd i brynu bwyd a chyfrifo costau rhedeg o fewn y banc bwyd. Mae nifer o adrannau'r cyngor yn cyfeirio pobl at y banc bwyd, megis y Tîm Digartrefedd, Tîm o Amgylch y Teulu, Cymorth Tenantiaeth, ac ati.

Mantell Gwynedd

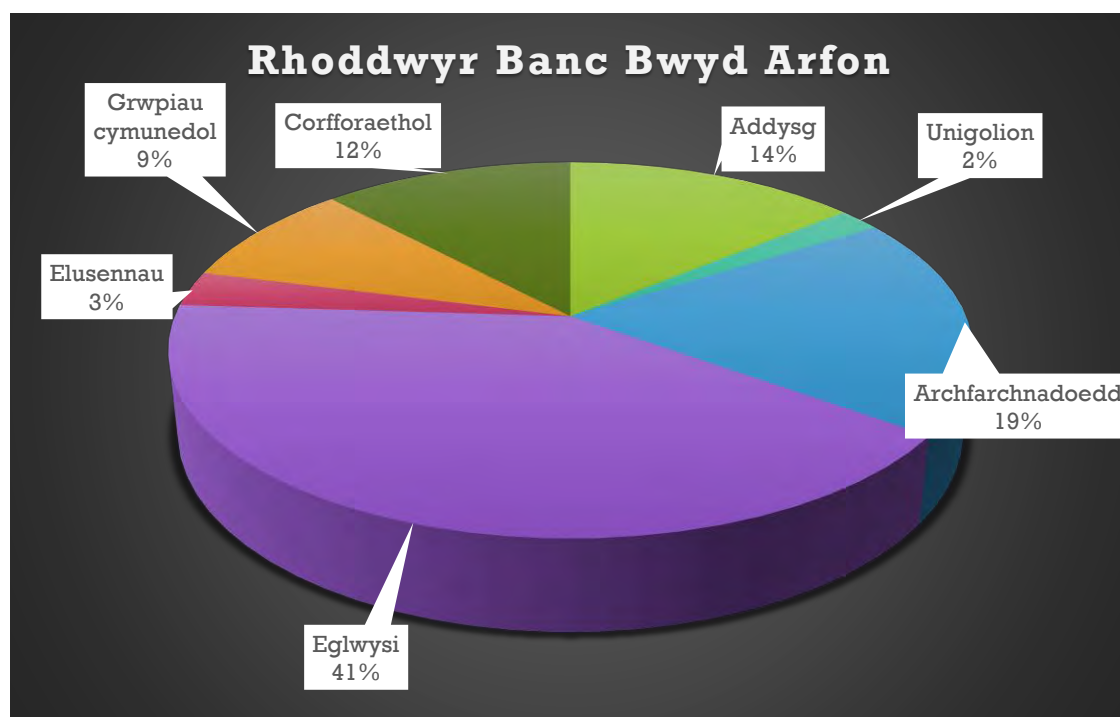
Mae Mantell Gwynedd yn Gyngor Gwirfoddol Sirol ac yn fudiad ymbarél sy'n helpu i gefnogi ac arwain elusennau a grwpiau cymunedol ar draws Gwynedd. Mae Mantell Gwynedd wedi cefnogi Banc Bwyd Arfon ers blynyddoedd lawer trwy dair elfen allweddol:

- 1) Mae Banc Bwyd Arfon wedi bod yn llwyddiannus yn ymgeisio am grantiau trwy gyllid amrywiol a weinyddir ac a reolir gan Mantell Gwynedd dros y blynyddoedd diwethaf.
- 2) Mae Banc Bwyd Arfon wedi sefydlu perthynas gyda Chanolfan Gwirfoddoli Gwynedd ym Mantell Gwynedd i gyfeirio gwirfoddolwyr at y banc bwyd.
- 3) Mae'r ganolfan wirfoddoli wedi darparu cymorth strategol ac arweiniad i'r banc bwyd i wella ei rhaglen wirfoddoli, gweithdrefnau, a pholisïau.

Rhoddwyr

Mae'r banc bwyd hefyd yn dibynnu ar roddion gan amrywiol roddwyr ar draws Gwynedd er mwyn i gallu parhau i ddarparu'r gwasanaeth i'r ymwelwyr y maent yn eu cefnogi. Mae'r siart isod yn dangos dadansoddiad o'r holl categorïau gwahanol, (gweler Atodiad 1 am restr lawn o'r holl roddwyr)

Ffigur1- Banc Bwyd Arfon: siart o roddwyr

Ym mis Ionawr 2024, llwyddodd Banc Bwyd Arfon i gael grant gan y Grant Sector Gwirfoddol (VSG) a reolir gan Mantell Gwynedd, fel rhan o Gronfa Ffyniant Gyffredin y DU (UKSPF) i gyflogi Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn gweithio 3 diwrnod yr wythnos yn y banc bwyd

Mae UKSPF yn biler canolog yn agenda Lefelu i Fyny Llywodraeth y DU a bydd yn darparu £2.6 biliwn o gyllid ar gyfer buddsoddiad lleol erbyn mis Mawrth 2025. Mae cyfanswm o £126.46 miliwn wedi'i ddyrannu o'r UKSPF i Ogledd Cymru a nod SPF yw

darparu cyfleoedd newydd ar gyfer cymunedau lleol, cefnogi datblygiad a thwrf busnesau lleol yn ogystal â chefnogi adferiad canol ein trefi.

Dyraniad fesul Awdurdod Lleol

Gwynedd - £24,423,747

Ynys Môn - £16,081,937

Conwy - £24,520,120

Sir Ddinbych - £25,64,958

Fflint - £13,102,933

Wreccsam - £22,684,205

Mae'r cyllid yn cynnwys arian cyfalaf a refeniw ar gyfer y cyfnod 1 Ionawr 2024 i 31 Rhagfyr 2024. Mae pob awdurdod lleol yn blaenoriaethu amcanion lleol i ddewis prosiectau ar gyfer cymorth UKSPF. Fodd bynnag, roedd ystyriaethau cyffredin yn cynnwys:

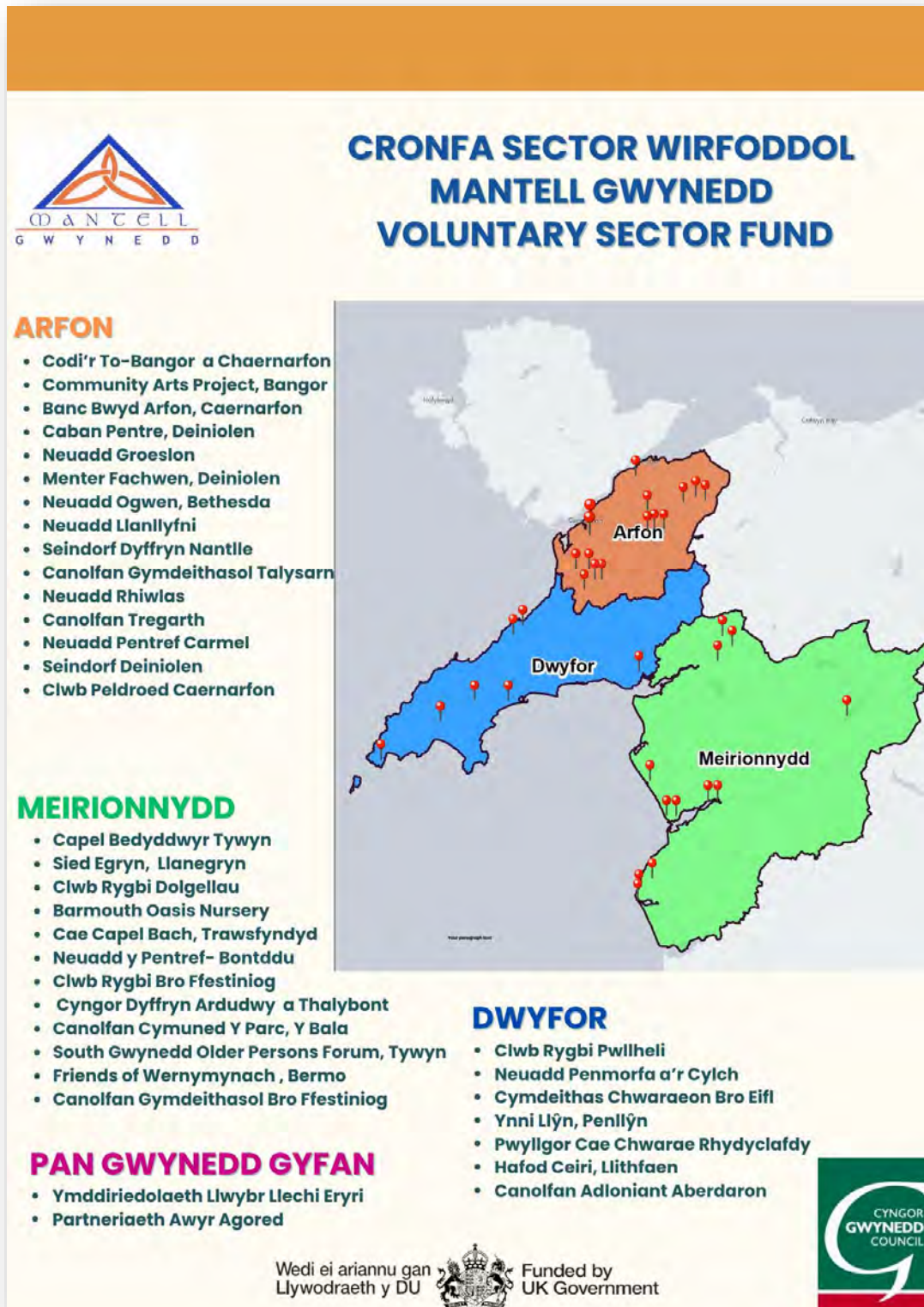
- alinio cynigion â buddsoddiadau ac ymyriadau â blaenoriaeth yr UKSPF;
- allbynnau a chanlyniadau disgwylidig cynigion;
- ychwanegedd ac aliniad prosiectau arfaethedig gyda gweithgaredd presennol a gweithgaredd arfaethedig;
- cyflawnadwyedd a gallu/gallu'r ymgeisydd (gan gynnwys ymwybyddiaeth o ofynion cyfreithiol a rheoliadol)
- aliniad â strategaethau, blaenoriaethau ac anghenion cenedlaethol, rhanbarthol, ac yn enwedig lleol;

Yng Nghymru, rhaid i ardaloedd lleol weithio gydag eraill o fewn eu rhanbarth i ddarparu'r gronfa. Mae rhanbarth Gogledd Cymru yn cynnwys siroedd Conwy, Dinbych, Fflint, Gwynedd, Ynys Môn a Wrecsam. Bydd awdurdodau lleol Gogledd Cymru yn gweithio gyda'i gilydd i weinyddu'r UKSPF.

Fel rhan o raglen Gronfa Ffyniant Gyffredin y DU, mae dros £20m wedi'i glustnodi ar gyfer sir Gwynedd, gyda rhywfaint o'r arian wedi'i ymrwymo i sefydlu arian grant ar gyfer cefnogi prosiectau'r Sector Gwirfoddol trwy VSG. Cyhoeddodd Mantell Gwynedd ddiwedd Awst 2023 fod £1.5 miliwn wedi'i glustnodi i'w rannu ymhlith grwpiau gwirfoddol a chymunedol yng Ngwynedd. Agorodd y Gronfa ar y 1af o Fedi 2023 a chaeodd ar 30ain Medi 2023. Roedd cyllid refeniw a chyfalaf ar gael rhwng 2k a 250k i gefnogi prosiectau fydd yn arwain at wella ansawdd bywyd trigolion a chymunedau Gwynedd. Derbyniwyd wyth deg pump o geisiadau gwerth dros £3.7 miliwn ar gyfer y Gronfa, a bu 37 o brosiectau'n llwyddiannus.³ Gweler Ffigur 2 isod am ddadansoddiad o ddosbarthiad y cyllid grant ledled Gwynedd.

³ <https://mantellgwynedd.com/eng/shared-prosperity-fund.html>

Ffigur2- Dadansoddiad Grant Sector Gwirfoddol

3.2 Amlinelliad o'r Prosiect.

Cyflogodd y prosiect rôl Cydlynnydd Gwirfoddolwyr newydd (3 diwrnod yr wythnos) a fydd ynparu gwirfoddolwyr presennol â rolau strategol ac yn recriwtio mwy o wirfoddolwyr trwy hysbysebu a rhwydweithio. Bydd y swydd hon yn helpu i sicrhau bod gan wirfoddolwyr fwy o gymhelliant a mwy o sgiliau trwy arfogi staff ac arweinwyr presennol yn y banc bwyd a thrwy roi hyfforddiant a chymorth parhaus i wirfoddolwyr ar waith. Bydd y prosiect hwn hefyd yn darparu cyllid ar gyfer hyfforddiant arbenigol ar gyfer y rolau gwirfoddol a restrir isod yn ogystal â hysbysebion ar gyfer swydd y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr ac i recriwtio mwy o wirfoddolwyr. Bydd y prosiect hwn hefyd yn caniatáu i Fanc Bwyd Arfon weithredu Assemble, llwyfan digidol a ddarperir yn rhad ac am ddim gan Trussell, i gefnogi'r gwaith hwn. Mae Banc Bwyd Arfon wedi gwneud cais am arian cyfatebol gan Trussell ar gyfer y prosiect Datblygu Gwirfoddolwyr hwn yn 2024 yn ogystal â blwyddyn ychwanegol o gyllid yn 2025. Mae'r tri amcan canlynol yn ymwneud â blwyddyn gyntaf y cyllid yn unol â'r cyfyngiadau amser a orchmynnwyd gan Grant y Sector Gwirfoddol.

1) Cael mwy o wirfoddolwyr yn gweini'n rheolaidd yn y banc bwyd.

Trwy gyflogi cydlynnydd gwirfoddolwyr, nod y banc bwyd yw gwella (1) recriwtio trwy gyfathrebu eu hanghenion gwirfoddoli penodol yn rheolaidd â phartïon â diddordeb a (2) cadw trwy baru gwirfoddolwyr yn well â rolau sy'n adlewyrchu eu sgiliau, eu diddordebau a'u galluoedd. Bydd aelod cadarn o staff yn helpu i ddargyfeirio adnoddau banc bwyd wrth i natur y gwaith newid, a darparu cyfleoedd a chyfeiriad i wirfoddolwyr yn ystod y newidiadau hynny. Bydd cyllideb ar gyfer hysbysebu cyfleoedd gwirfoddoli yn ein helpu i fynd â'n hapelau at segmentau poblogaeth Arfon a allai fod ar goll.

2) Cael mwy o wirfoddolwyr yn gwasanaethu mewn rolau strategol

Mae rheolwyr yn y banc bwyd eisoes wedi nodi rolau strategol allweddol yr hoffent eu cael. Cyhoeddwyd y disgrifiadau rôl gwirfoddol canlynol dros flwyddyn yn ôl, ond nid ydynt wedi'u llenwi hyd yma: Cydlynnydd y Wasg, Cydlynnydd Cyfryngau Cymdeithasol, Asiant Cyswllt Atgyfeirio a Chydlynnydd Gwirfoddolwyr. Mae'r tîm arwydd-bostio yn banc bwyd hefyd wedi cael trafferth recriwtio a chadw gwirfoddolwyr. Byddai aelod cadarn o staff yn arwain ymgyrchoedd parhaus i gynnwys gwirfoddolwyr ar gyfer y rolau strategol hyn ac yn helpu i ddarparu cymorth i wella cyfraddau cadw. Byddai cydlynnydd penodedig hefyd yn estyn allan i weithleoedd a grwpiau cymunedol gyda phobl â setiau sgiliau perthnasol, gan dargedu ein hapeliadau ymhellach at y rhai sydd fwyaf tebygol o lenwi'r rolau hyn.

3) Recriwtio mwy o wirfoddolwyr o boblogaethau heb gynrychiolaeth ddigonol.

Yn ystod 2023, mae Banc Bwyd Arfon wedi nodi bylchau ymhlith eu sylfaen gwirfoddolwyr nad ydynt yn adlewyrchu'n gywir y bobl y mae'r banc bwyd yn eu gwasanaethu. Yn gyntaf, mae tua hanner y gwirfoddolwyr cyson yn siarad Cymraeg yn hyfedus, tra yn Arfon mae dau o bob tri yn siarad Cymraeg. Yn ail, ychydig o wirfoddolwyr, os o gwbl, sydd gan sawl cymuned—yn eu plith Caernarfon, Bangor, Dyffryn Ogwen, Deiniolen, a Thalysarn—yn rhan o dîm y banc bwyd. Yn olaf, nid yw ABF ar hyn o bryd yn olrhain pwy ymhlith eu gwirfoddolwyr sydd â phrofiad byw o dlodi a/neu ddefnydd banc bwyd. Byddai'r prosiect hwn yn helpu i rymuso pobl â phrofiad o fyw i rolau gwneud penderfyniadau yn y banc bwyd.

Cerrig milltir y prosiect

Mae'r cerrig milltir diffiniedig ar gyfer y prosiect yn 2024 fel a ganlyn:

Cerrig milltir chwarter un:

- Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn dechrau ei rôl

Cerrig milltir chwarter dau a thri:

- Cynyddu oriau gwirfoddolwyr wythnosol o 80 i 100
- Cynyddu nifer y gwirfoddolwyr wythnosol o 25 i 30
- Gwirfoddolwyr wedi'u recriwtio ar gyfer y rolau canlynol: Cydlynnydd y Wasg, Cydlynnydd Cyfryngau Cymdeithasol, Asiant Cyswllt Atgyfeirio, a chwe gwirfoddolwr newydd ar gyfer y tîm arwydd-bostio
- Recriwtio dau wirfoddolwr newydd o naill ai Bangor, Deiniolen, Dyffryn Ogwen neu Dalysarn yn ogystal â dau wirfoddolwr newydd o wardiau heb gynrychiolaeth ddigonol yng Nghaernarfon
- Adnabod gwirfoddolwyr presennol sydd â phrofiad byw o galedi ac ansicrwydd bwyd

Cerrig milltir chwarter pedwar:

- Cynyddu oriau gwirfoddolwyr wythnosol o 100 i 120
- Cynyddu nifer y gwirfoddolwyr wythnosol o 30 i 35
- Recriwtiwyd gwirfoddolwr ychwanegol ar gyfer y rolau canlynol: Cydlynnydd y Wasg, Cydlynnydd Cyfryngau Cymdeithasol, a Asiant Chyswllt Atgyfeirio, yn ogystal â chwe gwirfoddolwr ychwanegol ar gyfer y tîm arwydd-bostio

- Canran y siaradwyr Cymraeg sy'n gwirfoddoli yn y banc bwyd yn codi i 66% (2 allan o 3)
- Recriwtio dau wirfoddolwr newydd arall o naill ai Bangor, Deiniolen, Dyffryn Ogwen neu Dalysarn yn ogystal â dau wirfoddolwr newydd arall o wardiau heb gynrychiolaeth ddigonol yng Nghaernarfon
- Gosod o leiaf un gwirfoddolwr â phrofiad byw ar bob tîm o fewn y banc bwyd yn ogystal â dau aelod newydd â phrofiad byw ar dîm craidd y banc bwyd

Targedau Allbynnau:

- Nifer y recriwtio a gynhaliwyd a'r digwyddiadau rhwydwaith a fynychwyd: 12
- Nifer y bobl y cysylltwyd â hwy drwy recriwtio a rhwydweithio: 180
- Nifer y cyfleoedd gwirfoddoli sy'n cael eu cefnogi: 35
- Nifer yr hyfforddiant i gefnogi gwirfoddolwyr yn y banc bwyd: 10

Targedau Deilliannau:

- Nifer y cyfleoedd gwirfoddoli strategol sy'n cael eu creu o ganlyniad i gefnogaeth: 18
- Gwell ymgysylltiad gan ddarpar wirfoddolwyr: 54
- Cynnydd yn yr oriau wythnosol a wirfoddolir yn y banc bwyd: 40
- Cadw gwirfoddolwyr banc bwyd presennol yn well: 18

3.3 Sefydlu'r angen

Bydd y rhan hon o'r adroddiad yn dadansoddi ac yn archwilio ymhellach yr angen am y prosiect Cydlynnydd Gwirfoddolwyr ym Manc Bwyd Arfon. Mae dau ffactor allweddol sy'n esbonio pam mae angen i'r banc bwyd gyflogi cydlynnydd gwirfoddol. (1) Mae'r galw cynyddol am wasanaeth a chymorth banc bwyd dros y blynnyddoedd wedi cynyddu. (2) Bu tuedd dros y blynnyddoedd diwethaf i fudiadau brofi au recriwtio anawsterau gwirfoddolwyr newydd a chadw'r gwirfoddolwyr sydd ganddynt eisoes.

Y galw a'r angen cynyddol am wasanaethau banc bwyd

Mae'r angen am fanciau bwyd yng Nghymru ar ei uchaf yn hanesyddol yn ôl adroddiad Trussell a gyhoeddwyd eleni gyda data hyd at fis Mawrth 2024. Dosbarthodd fanciau bwyd yn rhwydwaith Trussell ledled Cymru 187,400 (187,458) o barseli bwyd brys yn 2023/24. Dyma'r nifer uchaf o barseli y mae'r rhwydwaith wedi'u dosbarthu erioed mewn un flwyddyn ac mae'n cynrychioli cynnydd o 1% yn 2022/23.⁴, nodir y duedd hon hefyd yn Ffigur 3 lle mae Banc Bwyd Arfon hefyd wedi gweld ei blwyddyn brysraf erioed.

1) Mae mwy o alw gan ymwelwyr yn cael effaith gynyddol ar y galw am wirfoddolwyr

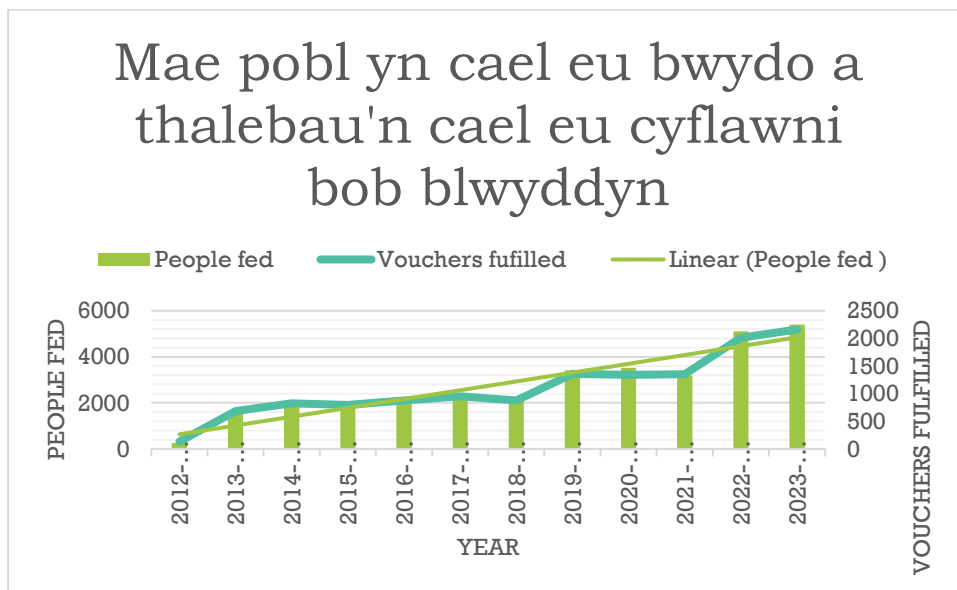
Mae Banc Bwyd Arfon wedi ymateb i'r galw gyda rhaglen gynhwysiant ariannol sy'n arwydd-bostio ymwelwyr â banciau bwyd i gael cymorth gwell wedi'i dargedu, yn enwedig gyda chynyddu incwm, cyngor ar ddyledion a chymorth cyllidebu. Ond wrth i'r galw gynyddu ac adnoddau dynhau, ychydig o amser sydd gan y rheolwr prosiect i'w dreulio ar feithrin a datblygu'r gwirfoddolwyr. Mae Banc Bwyd Arfon hefyd wedi

⁴<https://www.trussell.org.uk/wp-content/uploads/sites/2/2023/04/EYS-Wales-Factsheet-2022-23.pdf>

gweld gostyngiad yn nifer y gwirfoddolwyr a'r oriau a wirfoddolwyd ers 2020. Mae'r siart isod (Ffigur 3) yn dangos sut mae'r cynnydd yn nifer y bobl sy'n cael eu bwydo yn cysylltu'n agos iawn â nifer y talebau a gyflawnwyd. Mae'n dangos bod bu cyfnodau o dwf cyson araf yn y defnydd o fanciau bwyd wedi bod a hefyd cyfnodau o gynnydd serth, fodd bynnag, mae'r duedd gyffredinol ar i fyny ac o ystyried yr hinsawdd economaidd bresennol, nid yw'r duedd hon yn edrych yn debygol o newid yn fuan. Mae yna lawer o ffactorau sydd wedi cyfrannu at y galw cynyddol ar y banc bwyd dros y blynyddoedd diwethaf. Gellir gweld bod cyflwyno Credyd Cynhwysol yn Arfon ar ddechrau 2019 ac effeithiau cychwynnol COVID-19 ar ddechrau 2020 wedi achosi cynnydd yn y galw am y gwasanaeth. Er mwyn cael dealltwriaeth o'r system nawdd cymdeithasol yn Arfon mae'n bwysig archwilio Credyd Cynhwysol a budd-daliadau etifeddol. Mae Credyd Cynhwysol yn fudd-dal nawdd cymdeithasol sy'n cael ei gyflwyno ledled y DU. Mae'n disodli chwe budd-dal prawf modd a chredyd treth, a elwir yn fudd-daliadau etifeddol. Ym mis Tachwedd 2022, amcangyfrifir bod 66 y cant o'r broses o gyflwyno Credyd Cynhwysol wedi'i chwblhau yn Arfon, gyda 4,456 o aelwydydd ar Credyd Cynhwysol a 2,296 o aelwydydd yn dal i gael budd-daliadau etifeddol.⁵

⁵ www.bevanfoundation.org/wp-content/uploads/2023/08/Poverty-in-Arfon

Ffigur3- Banc Bwyd Arfon: Nifer y bobl sy'n cael eu bwydo, a'r talebau a gyflawnir bob blwyddyn

Ers 2021 mae'r galw am wasanaethau banc bwyd wedi cynyddu'n ddramatig oherwydd yr argyfwng costau byw parhaus, lle yn anffodus ni allai pobl dalu'r costau bwyd oherwydd y cynnydd cyflym mewn chwyddiant. Ym mis Hydref 2022 cyrhaeddodd chwyddiant cyffredinol y DU uchafbwynt o 11.1%⁶. Fodd bynnag, roedd chwyddiant bwyd yn waeth yn ystod y cyfnod hwn ar 16% yn ôl Y Swyddog Ystadegau Gwladol⁷, cafodd hyn effaith ganlyniadol ar bob banc bwyd.

2) Yr angen am wirfoddolwyr a'r duedd ddiweddar o recriwtio a chadw gwirfoddolwyr

Mae'r angen a'r galw am wirfoddolwyr ym Manc Bwyd Arfon dros y blynyddoedd diwethaf wedi bod yn cynyddu, wrth i'r galw cyffredinol am y gwasanaeth gynyddu. Fodd bynnag, er bod galw cynyddol am wirfoddolwyr, erbyn hyn mae llai o bobl yn gwirfoddoli nag erioed, yn enwedig ers 2020 a'r pandemig, ac mae sefydliadau'n

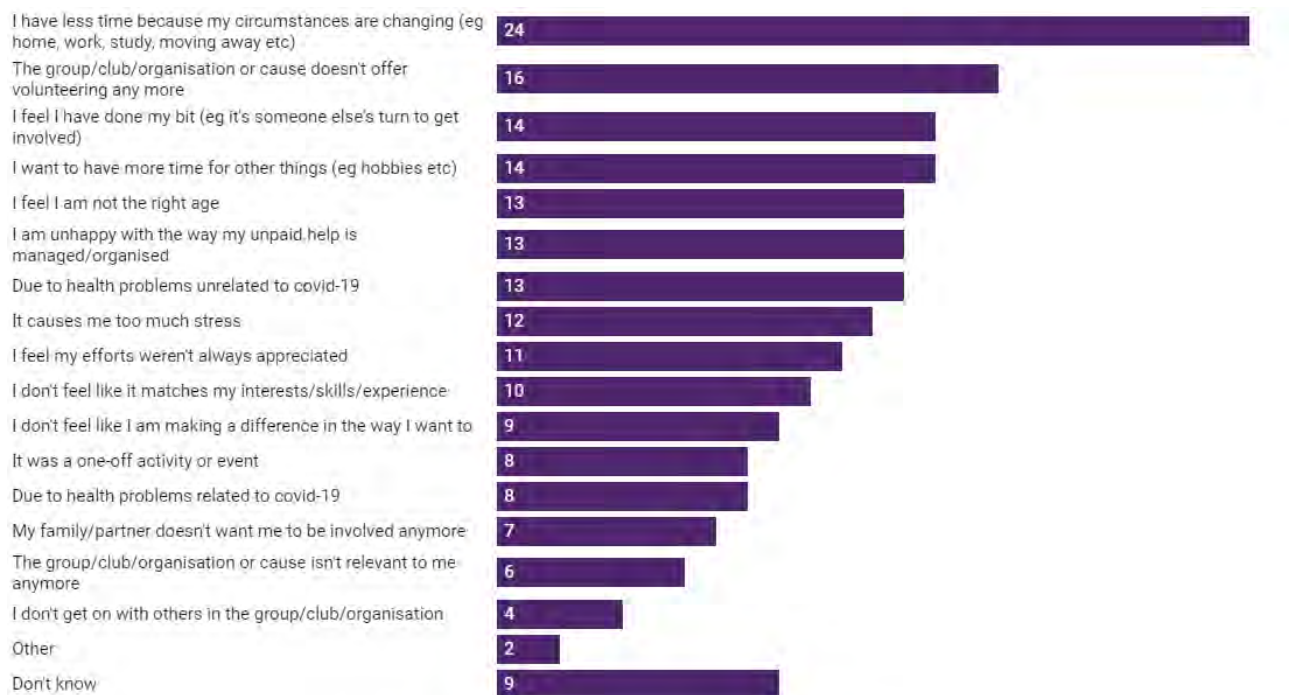
⁶ <https://www.ons.gov.uk/economy/inflationandpriceindices/bulletins/consumerpriceinflation/>

⁷ <https://www.ons.gov.uk/economy/inflationandpriceindices/>

wynebu brwydr hyd yn oed yn fwy neu ceisio cadw'r gwirfoddolwyr sydd ganddynt eisoed. Mae adroddiad a gyhoeddwyd gan Gyngor Cenedlaethol Sefydliadau Gwirfoddol (NCVO) o'r enw "Time Well Spent"⁸ yn 2023 yn amlygu'r rheswm nad yw pobl yn gwirfoddoli cymaint ar hyn o bryd. Mae'r graff isod (gweler Ffigur 4) yn dangos y prif reswm pam nad yw pobl yn gwirfoddoli gan fod llawer yn bennaf oherwydd cyfyngiadau amser. Wrth i gymdeithas ddod yn ôl i normal ar ôl y pandemig mae pobl bellach yn brysurach ac nid ydynt yn gallu rhoi o'u hamser fel y maent wedi'i wneud yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

⁸<https://www.ncvo.org.uk/news-and-insights/news-index/time-well-spent-2023>
[volunteering-among-the-global-majority/volunteer-retention/](https://www.ncvo.org.uk/news-and-insights/news-index/time-well-spent-2023)

Ffigur4- Amser a Dreuliwyd yn Dda (2023) Adroddiad: Rhesyman i fod yn annhebygol o barhau i wirfoddoli

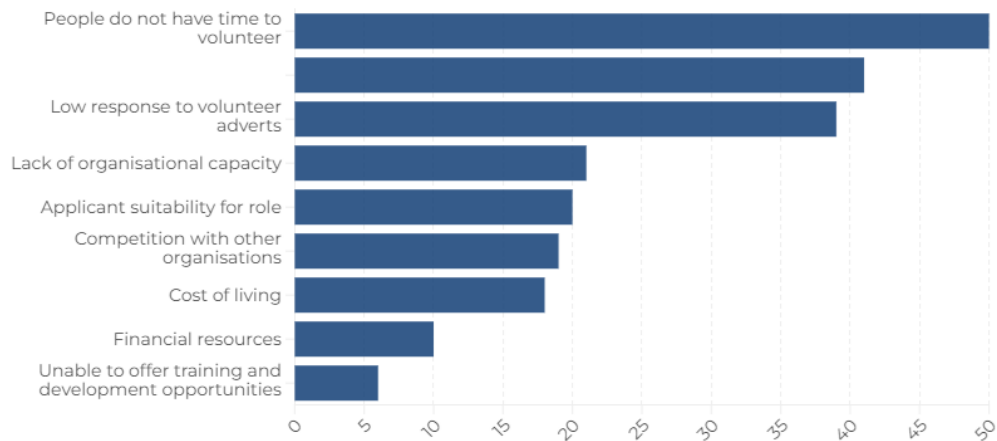

Ffactor arall a amlygwyd yn y graff uchod pam nad yw pobl yn gwirfoddoli cymaint ar hyn o bryd yw bod pobl yn teimlo eu bod “wedi gwneud fy rhan” (ee tro rhywun arall yw cymryd rhan”) Cyhoeddwyd y siartiau isod gan Pro Bone Economics.⁹Mae Rhagfyr 2023 hefyd yn ategu'r pwyntiau a wnaed yn yr adroddiad Amser Da Wedi'i Wario, nad oes gan bobl yr amser i wirfoddoli mwyach (gweler Ffigur 5), gan ei gwneud yn fwy heriol i sefydliadau recriwtio gwirfoddolwyr a chadw'r rhai sydd ganddynt eisoes.

⁹ <https://www.probonoeconomics.com/adapting-for-success>

Ffigur5- Pro Bono Economics: Mathau o rywstrau recriwtio

Types of recruitment barriers charities report having when it comes to volunteers over the last twelve months

Mae tuedd amlwg ar i lawr hefyd yn y cyfraddau gwirfoddoli ffurfiol rheolaidd (gweler Ffigur 6), nid yw pobl a fu'n gwirfoddoli'n rheolaidd yn ystod y pandemig bellach yn gwirfoddoli cymaint a dyma reswm arall pam mae rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn bwysig i'r banc bwyd. .

Ffigur6 - Pro Bono Economics: Cyfraddau gwirfoddoli ffurfiol rheolaidd

Rates of regular formal volunteering

Astudiaeth Achos Gwirfoddolwr 'A'

'Mae 'A' wedi ymddeol ac wedi bod yn gwirfoddoli yn y banc bwyd ers Tachwedd 2022 ac wedi gwneud llawer o ffrindiau newydd yn y cyfnod hwnnw. Mae 'A' yn gwirfoddoli ar ddydd Mawrth a dydd Gwener ac yn helpu gyda phacio'r parseli bwyd, fodd bynnag, mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr bellach wedi symud 'A' i'r swyddfa lle maent yn trefnu'r parseli. Mae bod yn rhan o dîm y swyddfa yn well i 'A' ac yn cyd-fynd â'i set sgiliau a'i phrofiadau gwaith – mae bellach yn teimlo y gall gyfrannu mwy i'r banc bwyd – a'i bod yn cael mwy o fudd o'i hamser.

Mae 'A' wedi sylwi bod y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn dda am adnabod y bylchau sgiliau o fewn y banc bwyd ac mae hi eisoes yn rhoi mesurau ar waith. Mae 'A' bellach yn teimlo'n fwy grymus ers i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr ddechrau yn y rôl. Mae 'A' yn teimlo bod y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn hawdd iawn mynd ato, gan wneud gwirfoddoli'n haws, a gwneud i 'A' deimlo'n fwy cyfforddus.

Yn y gorffennol, mae rheolwyr y banc bwyd wedi bod mor brysur fel nad oedd ganddynt ddigon o amser i wrando ar wirfoddolwyr. Gyda'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn bont o "fynd rhwng" nid yw hyn yn wir bellach, ac mae pethau'n teimlo'n llai datgymalog o ganlyniad. Mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr hefyd yn pontio'r rhwng y gwirfoddolwyr dydd Mawrth a dydd Gwener. Y rhan fwyaf o'r amser mae timau gosod ar gyfer y ddau ddiwrnod ac oherwydd hyn, mae rhywfaint o anghytgord rhwng y ddau dîm. Yn yr amser byr y mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr wedi bod yn ei swydd, mae hi wedi ymdrechu i ddod â phawb at ei gilydd.

Mae'r newidiadau y mae 'A' eisoes wedi sylwi arnynt y mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr wedi'u gwneud ers iddi ddechrau yn y banc bwyd yn cynnwys:

Safoni prosesau – symleiddio a chynyddu effeithlonrwydd lle bo modd

Dod o hyd i gydbwysedd gwell o ran adnoddau, rheoli pobl, a rheoli amser.

Treulio amser gyda'r gwirfoddolwyr, clywed eu lleisiau, a gwneud newidiadau y maent am eu gweld i gyfoethogi eu profiadau yn y banc bwyd

Mae 'A' yn teimlo bod y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr wedi cael effaith ar unwaith ac yn dangos arweinyddiaeth dda

“

Mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn gaffaeliad da i Fanc Bwyd Arfon

”

Deilliannau

- Mae 'A' bellach yn teimlo'n fwy grymus a gwerthfawr
- Mae 'A' yn teimlo'n falch o allu helpu'r bobl yn y gymuned
- Bellach mae mwy o wirfoddolwyr yn y banc bwyd ers i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr fod yn ei swydd
- Mae yna ddeinameg wahanol yn y banc bwyd – amgylchedd gwell, mwy effeithlon i fod yn rhan ohono – sy'n golygu bod y gwirfoddolwyr yn gallu cefnogi mwy o ymwelwyr tra ar agor
- Mae ymwelwyr bellach hefyd yn cael gwasanaeth gwell, a mwy effeithlon

4.0 Fframwaith Adenillion Cymdeithasol ar Fuddsoddiad (SROI).

Trwy ofyn yn benodol i'r rhanddeiliaid hynny sydd â'r profiad mwyaf o weithgaredd, gall SROI feintoli ac yn y pen draw roi gwerth ariannol ar effeithiau fel y gellir eu cymharu â chostau eu cynhyrchu. Nid yw hyn yn golygu y gall SROI gynhyrchu gwerth newid 'gwirioneddol', ond drwy roi gwerth ariannol ar ganlyniadau rhanddeiliaid o ystod o ffynonellau gall ddarparu gwerthusiad o brosiectau sy'n newid y ffordd y rhoddir cyfrif am werth – un sy'n ystyried darbodus, effeithiau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol. Dywed Social Value UK (2014)¹⁰ taleithiau;

'Mae SROI yn ceisio cynnwys gwerthoedd pobl sy'n aml yn cael eu hallgáu o farchnadoedd yn yr un termau ag a ddefnyddir mewn marchnadoedd, sef arian, er mwyn rhoi llais i bobl mewn penderfyniadau dyrannu adnoddau'.

Yn seiliedig ar wyth egwyddor, mae SROI yn defnyddio profiadau'r rhai sydd wedi neu a fydd yn profi newidiadau yn eu bywydau fel sail ar gyfer dadansoddiad gwerthusol neu ragfynegol. Mae Ffigur 7 yn amlinellu Egwyddorion Gwerth Cymdeithasol.

Ffigur7- Egwyddorion Gwerth Cymdeithasol¹¹

Mae'r Egwyddorion Arweiniol yn sicrhau bod sut y rhoddir cyfrif am werth yn parhau i fod yn hollbwysig. Er mwyn sicrhau bod dull cyson yn cael ei ddefnyddio, caiff cadwyni newid eu llunio ar gyfer pob rhanddeiliad perthnasol gan esbonio'r perthnasoedd achos-ac-ffaith sydd yn y pen draw

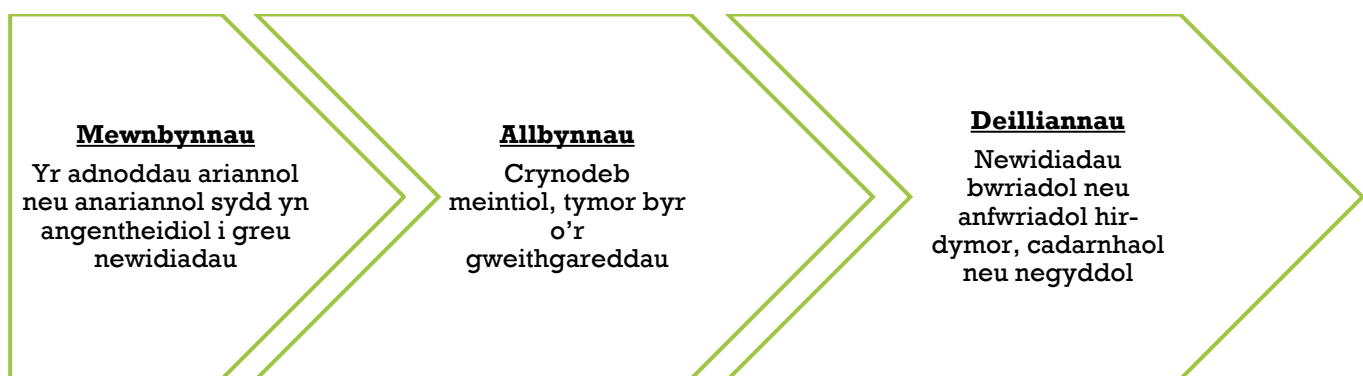
¹⁰Gwerth Cymdeithasol y DU.

www.socialvalueuk.org

¹¹ <https://www.socialvalueint.org/principles>

yn creu deilliannau mesuradwy. Mae'r cadwyni newid hyn yn creu'r Map Gwerth cyffredinol (ynghlwm ar wahân fel atodiad 10), ac mae'r straeon hyn o newid yr un mor bwysig â chanlyniad y dadansoddiad. Y ffordd orau o feddwl am SROI ydi fel stori o newid gyda thystiolaeth feintiol ac ansoddol ynghlwm wrthi. Mae Ffigur 8 yn crynhoi'r gwahanol elfennau ar gyfer pob cadwyn o newid sydd wedi i chynnwys yn y dadansoddiad SROI (cyn cyfrifo effaith deilliannau).

Ffigur8– Amlinelliad o'r gadwyn newid

Mae SROI yn ddull o fesur deilliannau, a dim ond pan fydd deilliannau'n cael eu mesur y mae'n bosibl deall a oes newidiadau ystyrlon yn digwydd i'r rhanddeiliaid. I egluro'r y syniad hwn, mae ffigur 9 yn dangos cadwyn fer o newid ar gyfer rhaglen gofal cartref i gynorthwyo pobl i aros yn eu cartrefi eu hunain - dim ond trwy fesur y deilliannau terfynol y mae'n bosibl deall effaith y rhaglen ofal.

Ffigur9– Enghraifft o gadwyn o newid

Fel y trafodir ar y pwynt dadansoddi, mae SROI hefyd yn ymgorffori egwyddorion cyfrifo derbyniol megis gweithffethiol a phriodoliad i fesur effaith derfynol gweithgareddau sy'n deillio o bob gweithgaredd neu ymyriad. Yn bwysig, gall SROI nodi newidiadau cadarnhaol a negyddol, a lle bo'n briodol gellir hefyd eu rhagamcanu i adlewyrchu natur hirdymor rhai effeithiau. Mae unrhyw effeithiau a ragwelir yn cael eu diystyru'n briodol gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt y Trysorlys (3.5% ar hyn o bryd). Y fformiwla a ddefnyddir i gyfrifo'r SROI terfynol yw:

$$\text{SROI} = \frac{\text{Gwerth presennol net y buddion}}{\text{Gwerth mewnbynnau}}$$

Felly, mae canlyniad o £4:1 yn dangos bod £4 o werth cymdeithasol yn cael ei greu am bob £1 a fuddsoddir

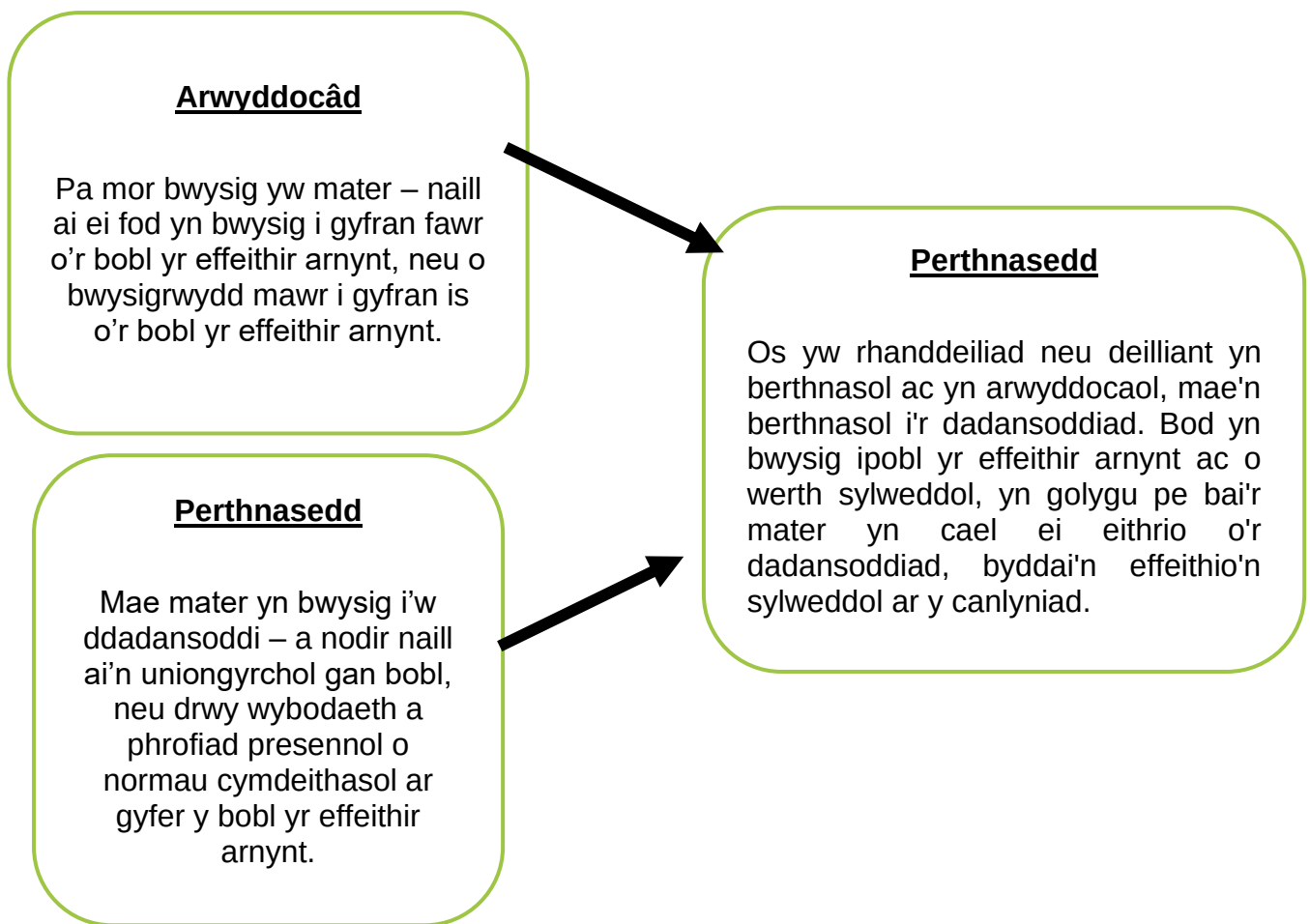
Yn gyffredinol, gall SROI greu dealltwriaeth o werth gweithgareddau mewn perthynas â chostau eu creu. Nid yw wedi'i fwriadu i adlewyrchu gwerthoedd y farchnad, yn hytrach mae'n fodd i roi llais i'r rhanddeiliaid perthnasol hynny a'r deilliannau sydd wedi'u hymyleiddio neu eu hanwybyddu yn draddodiadol. Dim ond trwy fesur deilliannau y gall sefydliadau, nid yn unig ddangos eu heffaith, ond hefyd, yn bwysig iawn, eu gwella. Mae hyn felly yn cryfhau atebolrwydd i'r rhai y maent yn gyfrifol amdanynt, sef yn y achos y trydydd sector yn ei hanfod buddiolwyr allweddol gwasanaethau.

5.0 Ymgysylltu â rhanddeiliaid

Mae cynnwys rhanddeiliaid yn ofyniad sylfaenol SROI. Heb gynnwys rhanddeiliaid allweddol, nid oes unrhyw ddilysrwydd yn y deilliannau – dim ond trwy ymgysylltu gweithredol y gallwn ddeall newidiadau gwirioneddol neu a ragweladwy yn eu bywydau. Dim ond wedyn y gall SROI werthfawrogi'r rhai sydd bwysicaf.

Er mwyn deall beth sy'n bwysig ar gyfer dadansoddiad, defnyddir y cysyniad o berthnasedd. Defnyddir y cysyniad hwn hefyd mewn cyfrifyddu confensiynol ac mae'n golygu bod SROI yn canolbwyntio ar y rhai pwysicaf i'r rhanddeiliaid, a'u deilliannau pwysicaf, yn seiliedig ar y cysyniadau o berthnasedd ac arwyddocâd (gweler Ffigur 4). Mae'r cyntaf yn nodi a yw deilliant yn bwysig i'r rhanddeiliaid, ac mae'r olaf yn nodi gwerth cymharol newidiadau. I ddechrau, ar gyfer gwerthusiad o Fanc Bwyd Arfon, adnabuwyd ystod o rhanddeiliaid a oedd naill ai'n dylanwadu ar neu'n cael eu heffeithio gan y prosiect – mae tabl 2 yn amlygu pob rhanddeiliad, gan nodi a oeddent yn cael eu hystyried yn berthnasol ai peidio i'w cynnwys yn y dadansoddiad SROI. Mae Tabl 3 isod yn dangos nifer a math y rhanddeiliaid ar gyfer y dadansoddiad.

Ffigur10- Egwyddor perthnasedd

Tabl 2 – Rhestr Rhanddeiliaid a Pherthnasedd

Rhanddeiliad	Perthnasol?	Eglurhad
Tîm rheoli craidd	Ydi	Mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn rhan o'r tîm rheoli craidd ac yn cael effaith ar y tîm. Oherwydd rôl y cydlynnydd gwirfoddolwyr, mae aelod o'r tîm rheoli craidd yn profi deilliannau materol o ganlyniad.
Gwirfoddolwyr	Ydi	Mae'r prosiect er budd y gwirfoddolwyr presennol ac i recriwtio gwirfoddolwyr newydd
Ymwelwyr	Ydi	O ystyried y bydd y prosiect yn cynyddu capasiti gwirfoddolwyr y banc bwyd – bydd hyn yn cael effaith sylweddol ar yr ymwelwyr ac yn gwella'r profiad a gânt yn y Banc Bwyd, yn enwedig yr elfen arwydd-bostio o'r gwasanaeth y mae'r banc bwyd yn ei ddarparu.
Cyngor ar Bopeth Gwynedd	Na	Nhw yw partner allweddol y rhaglen cynhwysiant ariannol yn y banc bwyd. Fodd bynnag, mae rhanddeiliaid eraill yn profi'r holl ganlyniadau a nodwyd.
Partneriaid Eraill	Na	Mae gan y banc bwyd rwydwaith o bartneriaethau gyda busnesau lleol ac archfarchnadoedd yn ogystal â rhai busnesau

		eraill. sydd â mannau casglu ar gyfer rhoddion.
Rhoddwyr	Na	Mae'r rhoddwyr i'r banc bwyd yn chwarae rhan hanfodol yn y banc bwyd, heb eu rhoddion ni fyddai'r banc bwyd yn gallu cefnogi'r ymwelwyr. Fodd bynnag, o ystyried bod ffocws y gwerthusiad hwn ar effaith y cydlynnydd gwirfoddolwyr, nid yw'r rhoddwyr yn berthnasol yn yr agwedd hon.
Awdurdod Lleol	Na	Mae'r gwasanaethban bwyd yn darparu bwyd a chefnogaeth i bobl mewn angen yn Arfon, a all leihau'r galw ar yr awdurdod lleol. Fodd bynnag, gan fod y prosiect yn canolbwyntio'n bennaf ar y gwirfoddolwyr, nid yw hyn yn cael effaith sylweddol ar yr awdurdod lleol.
Mantell Gwynedd	Na	Nhw yw'r rhanddeiliad a ddosbarthodd yr arian grant i Fanc Bwyd Arfon. Fodd bynnag, mae rhanddeiliaid eraill yn profi'r holl ganlyniadau a nodir.

Tabl 3 – Ymgysylltu â rhanddeiliaid

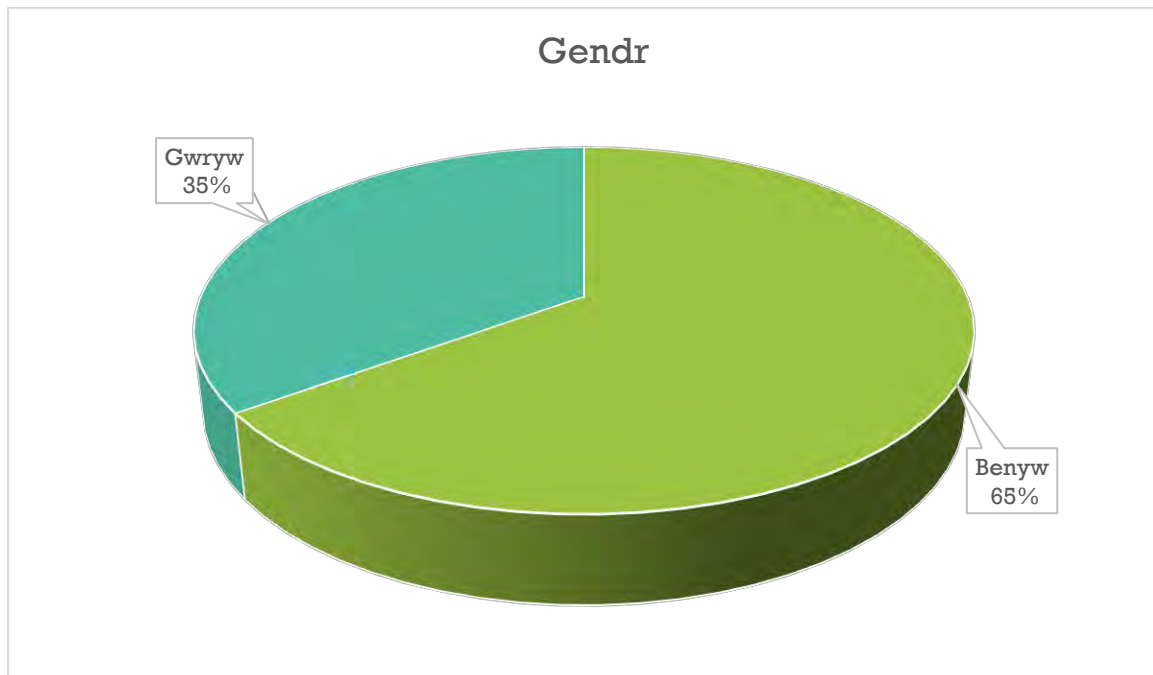
Rhanddeiliad	Maint	y Dull ymgysylltu boblogaeth
Tîm rheoli craidd	6	• 5 cyfarfod ag aelodau'r tîm craidd wyneb yn wyneb • 4 cyfarfod rhithwir gyda'r tîm craidd • Sawl trafodaeth barhaus trwy gydol y gwerthusiad trwy e-bost
Gwirfoddolwyr yn y banc bwyd	43	• 10 cyfweiliad gyda gwirfoddolwyr yn y banc bwyd • Ymatebodd 20 o wirfoddolwyr i'r arolwg
Ymwelwyr yn y banc bwyd	878	• 3 chyfweiliad wyneb yn wyneb • 1 cyfweiliad ffôn • Ymatebodd 29 o ymwelwyr i'r arolwg

Yr is-grŵp posibl o randdeiliaid

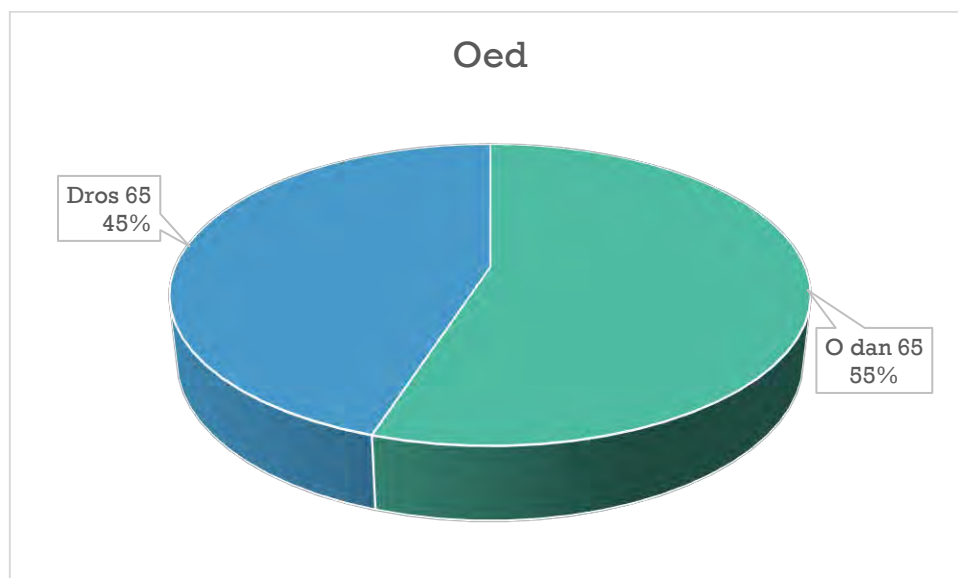
Ar gyfer y ddau grŵp rhanddeiliaid, roedd is-grwpiau posibl, fodd bynnag, o ystyried nifer y gwirfoddolwyr a gynhwyswyd yn yr adroddiad (43) a maint sampl bach yn unig ar gyfer ymwelwyr (29 o ymatebion), penderfynwyd grwpio pob grŵp rhanddeiliaid gyda'i gilydd, roedd dim digon o ddata i wybod yn iawn a oedd gwahaniaethau yn yr effaith bosibl drwy amrywiol is-grwpiau posibl. Er nad oedd digon o ddata ansoddol i asesu is-grwpiau, isod fe welwch yr is-grwpiau posibl a gafodd eu hystyried.

Gwirfoddolwyr

Ffigur11- Gendr gwirfoddolwyr

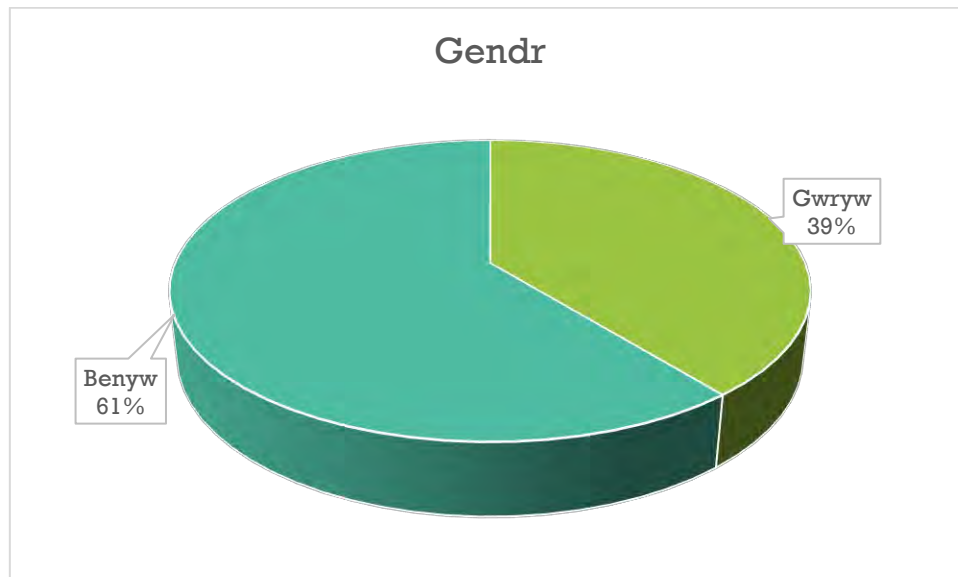

Ffigur12- Oed Gwirfoddolwyr

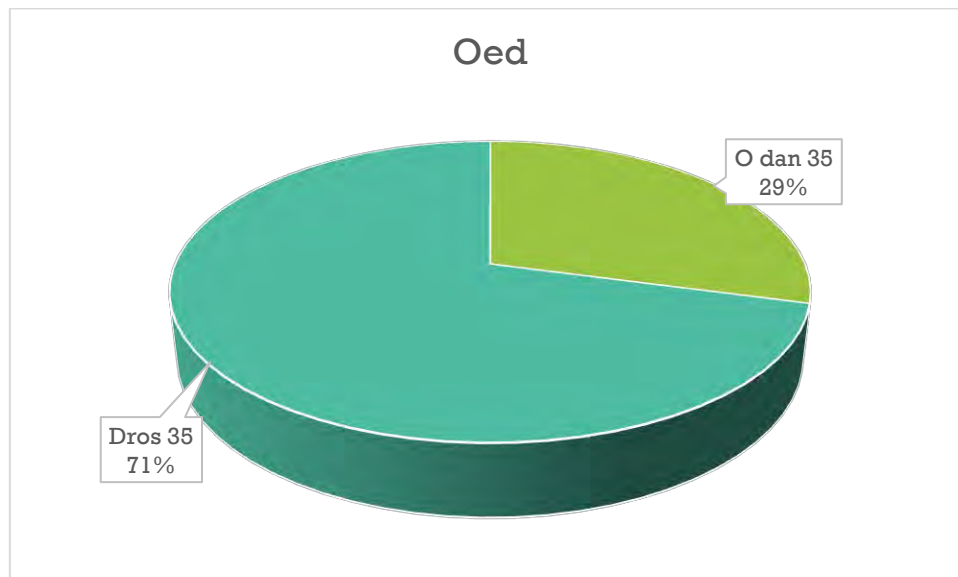

Ymwelwyr

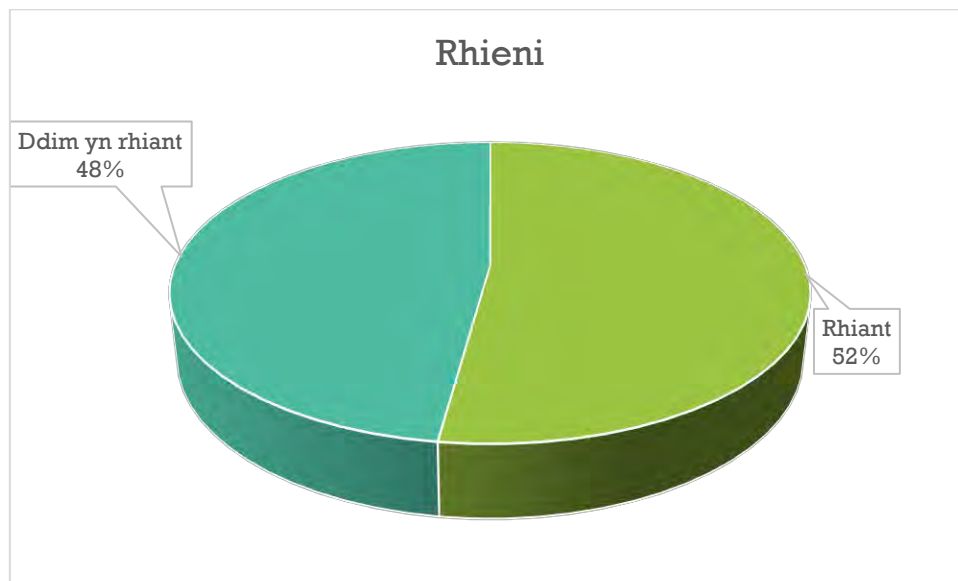
Ffigur13- Gendr ymwelwyr

Ffigur14- Oed ymwelwyr

Ffigur15- Nifer yr ymwelwyr sy'n rhieni

6.0 Mewnbynnau

Mae'r adran hon o'r adroddiad yn disgrifio'r mewnbwn angenrheidiol gan randdeiliaid lluosog. Mae rhai mewnbynnau yn ariannol, tra nad yw eraill – eto lle bo'n bosibl mae'r mewnbynnau'n ariannol. Heb y cyflenwad angenrheidiol o fewnbynnau gan amrywiol randdeiliaid materol ni fyddai'r prosiect yn bosibl, mae dadansoddiad llawn o gyfanswm y mewnbynnau â gwerth ariannol wedi'i amlygu yn Nhabl 4. Gan fod yr adroddiad hwn yn rhagweld yr effaith gymdeithasol a grëwyd gan y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr ar gyfer 2024 a 2025, mae'r rhagolwg mae mewnbynnau ar gyfer 2025 wedi'u cyfrifo fel gwerth 2024 gyda chynnydd ychwanegol o 5% (yn unol â chynnydd cyflog cyfartalog yn y blynnyddoedd diwethaf, yn ôl CIPD¹²), oherwydd y cynnydd posibl mewn cyflog i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr a chostau ychwanegol i'r banc bwyd, mae hyn yn unol â'r egwyddor o beidio â gor-hawlio, yn enwedig ar gyfer rhagolwg ail flwyddyn y prosiect.

Mantell Gwynedd

Llwyddodd Banc Bwyd Arfon i gael grant o'r Grant Sector Gwirfoddol a reolir gan Mantell Gwynedd fel rhan o'r arian SPF eang gan Lywodraeth y DU. Cyfanswm y cyllid grant a roddwyd i Fanc Bwyd Arfon oedd £17,334 ar gyfer 2024 (blwyddyn 1). Mae'r cyllid yn rhannol ar gyfer y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr ac agweddau eraill ar y rôl megis diwrnodau recriwtio gwirfoddolwyr, a hysbysebu digwyddiadau.

Cyfanswm mewnbwn ariannol gan Mantell Gwynedd = £17,334

¹²[https://www.cipd.org/uk/views-and-insights/thought-leadership/cipd-voice/pay-awards-2024/#:~:text=Looking%20at%20the%20make%20Dup,a%20tal%20rhewi%20\(12%25\).](https://www.cipd.org/uk/views-and-insights/thought-leadership/cipd-voice/pay-awards-2024/#:~:text=Looking%20at%20the%20make%20Dup,a%20tal%20rhewi%20(12%25).)

Banc Bwyd Arfon

Y mewnbynnau ariannol i'w hystyried ar gyfer y banc bwyd yw'r gorbenion y mae'n rhaid iddynt eu talu i'w gadw ar agor, talu rhent, ynni, dŵr, ffioedd banc, bwyd ar gyfer y parseli, ad-daliad milltired ar gyfer costau teithio gwirfoddolwyr, fan ddosbarthu, a chostau gweinyddol eraill. I gyfrifo cost blwyddyn 2 y prosiect, rydym wedi cymryd cost blwyddyn 1 ac yna wedi ychwanegu cost ychwanegol o 5%. Mae hyn er mwyn sicrhau nad ydym yn gorchwilio byddwn yn defnyddio 20% o fewnbynnau'r banc bwyd fel cyfraniad ariannol i'r prosiect Cydlynedd Gwirfoddolwyr er mwyn osgoi gorchwilio, oherwydd heb i'r banc bwyd dalu'r gorbenion ni fyddai'r Cydlynedd Gwirfoddolwyr yn gallu gweithredu yn eu rôl., Gweler y rhestr isod o'r holl argostau sydd wedi'u cynnwys yn y map gwerth fel mewnbwn ariannol.

Argost	Cost blwyddyn 1	Cost Blwyddyn 2 (amcangyfrif o gynnydd o 5% yn y gost)
Rhent	£8,000	£8,400
Ynni a dŵr	£640	£672
Ffioedd banc	£130	£137
Adnoddau	£1,200	£1,260
Bwyd	£9,000	£9,450
Ad-daliadau milltired	£2,500	£2,625
Y Fan Gludo	£1,200	£1,260
Costau gweinyddol	£14,100	£14,805
Prosiect adeiladu	£700	£735
Cyfanswm bob blwyddyn	£37,470	£39,344

Mae 20% o fewnbynau'r banc bwyd yn cyfrannu at rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr er mwyn osgoi gorhawlio	£7,494	£7,686.70
---	--------	-----------

Cyfanswm y mewnbwn ariannol a ragwelir ar gyfer argostau'r banc bwyd am blwyddyn 1 a 2: £7,494 + £7686.70 = £15,363

Trussell

Darparodd Trussell arian cyfatebol ar gyfer rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr, eu cyfraniad ariannol oedd cyfanswm o £4,531 ar gyfer 2024 (blwyddyn 1). Mae'r cyllid yn rhannol i gyflog y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr ac agweddau eraill ar y rôl megis diwrnodau recriwtio gwirfoddolwyr, a hysbysebu digwyddiadau. Mae Trussell yn mynd i ariannu'r prosiect Cydlynnydd Gwirfoddolwyr ar gyfer blwyddyn 2 ar gost o £20,135.

Cyfanswm y mewnbwn ariannol a ragwelir ar gyfer blwyddyn 1 a 2: £4,531 (arian cyfatebol blwyddyn 1) + £20,135 = £24,666

Tabl 4 - Cyfanswm mewnbynnau â gwerth ariannol

Rhanddeiliad	Mewnbwn ariannol		Cyfanswm	Cost fesul rhanddeiliad
	Blwyddyn 1	Blwyddyn 2* (amcangyfrif cyfanswm blwyddyn 1 + 5% mewn costau ychwanegol)		
Mantell Gwynedd	£17,334	/	£17,334	
Banc Bwyd Arfon	£7,494	£7,868*	£15,363	
Ymddiriedolaeth Trussell	£4,531	£20,135	£24,666	
Cyfanswm mewnbynnau â gwerth ariannol			£57,362.70	Cost fesul rhanddeiliad =£655

7.0 Allbynnau, Deilliannau a Thystiolaeth

Fel y trafodwyd eisoes, prif ffocws yr adroddiad hwn yw dadansoddi'r effaith gymdeithasol a grëwyd gan y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr a sut mae'r rôl wedi newid y ffordd y mae'r gwirfoddolwyr yn gweithio o fewn y banc bwyd, a'r effaith a grëwyd o ganlyniad. Yn yr asesiad hwn, mae hefyd yn iawn i ystyried yr effaith gymdeithasol y mae rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr a'r grŵp o wirfoddolwyr wedi'i chael ar ymwelwyr â'r banc bwyd gan eu bod yn rhanddeiliaid allweddol. Prif bwrpas y banc bwyd yw gwasanaethu'r bobl yn y gymuned leol. Gan fod y gwirfoddolwyr yno i helpu a chefnogi'r bobl fwyaf agored i niwed yn y gymuned, mae'n bwysig deall a gwerthuso'r effaith bosibl a brofir gan yr ymwelwyr. Yn gyntaf, bydd yr adroddiad yn trafod yr allbynnau a'r deilliannau a brofwyd gan y gwirfoddolwyr ac yna'r ymwelwyr, ac yn olaf yn trafod sut mae'r deilliannau'n berthnasol i nodau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

7.1 Gwirfoddolwyr

Allbynnau

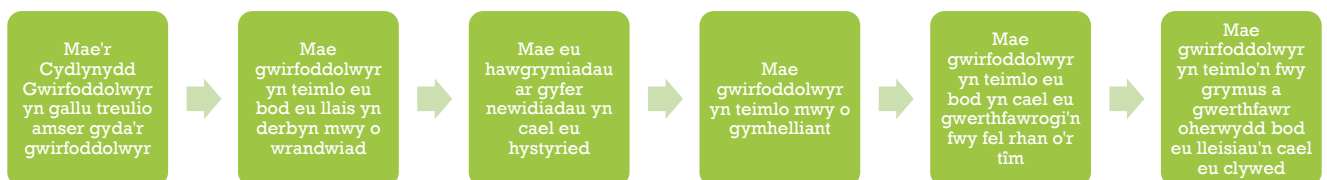
Mae nifer y gwirfoddolwyr sy'n rhoi o'u hamser i'r banc bwyd ar unrhyw un adeg yn ystod y flwyddyn yn newid i gwrdd â'r lefelau galw. Fel y trafodwyd yn adran mewnbwn prosiect yr adroddiad hwn mae amrywiaeth yn nifer yr oriau a wirfoddolir yn y banc bwyd bob chwarter wrth i'r galw am y gwasanaeth banc bwyd newid. O ystyried bod lefel yr oriau sydd eu hangen ar wirfoddolwyr yn newid, roedd angen newid nifer y gwirfoddolwyr, yn ystod y misoedd tawelach dim ond tua 25 o wirfoddolwyr sydd eu hangen ar y banc bwyd, fodd bynnag, yn ystod misoedd prysurach mae angen mwy o wirfoddolwyr ar y banc bwyd, tua 45 o wirfoddolwyr ar eu hanterth i ateb y galw. Gan fod yr adroddiad hwn hefyd yn

rhagweld effaith gymdeithasol 2025, rydym wedi rhagweld nifer y gwirfoddolwyr sy'n rhoi o'u hamser i'r banc bwyd.

Felly, o ystyried hyn nifer y gwirfoddolwyr sydd wedi'u cynnwys yn y map gwerth yw 43, gan fod 45 o 'wirfoddolwyr gweithredol yn y banc bwyd ar hyn o bryd. Mae hyn er mwyn sicrhau nad ydym yn gor-hawlio nac yn tan-hawlio unrhyw werth cymdeithasol a grëwyd. Trwy gyfweiliadau amrywiol gyda gwirfoddolwyr yn mynd trwy'r 10 cwestiwn effaith o werth cymdeithasol, y deilliannau a ystyriwyd isod oedd y rhai a ystyriwyd yn fwyaf priodol ar gyfer y gwirfoddolwyr, o ystyried eu hadborth a'u hymatebion i'r arolwg. Unwaith y cyrhaeddwyd pwynt dirlawnder a bod digon o hyder genym ein bod yn mesur y deilliannau cywir, lluniwyd theori newid (toc); i ddeall a darlunio taith y gwirfoddolwyr i gyrraedd pob deilliant sydd wedi'i ddiffinio'n glir, gweler Atodiad 2 am ddamcaniaeth newid y gwirfoddolwr.

Deilliannau

Deilliant 1 - **Mae gwirfoddolwyr yn teimlo bod rhywun yn gwrando arnynt, a bod eu hawgrymiadau'n cael eu hystyried a'u gweithredu. Mae gwirfoddolwyr yn teimlo'n fwy cymhellol, wedi'u grymuso, ac yn cael eu gwerthfawrogi oherwydd bod eu lleisiau'n cael eu clywed.**

Pan fydd gwirfoddolwr newydd yn ymuno â'r tîm yn y banc bwyd, mae'n cael trafodaeth gyda'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr i gael dealltwriaeth o'r hyn y mae'r gwirfoddolwr newydd eisiau ei gael o'i amser gyda'r banc bwyd. Hefyd, yn ystod y drafodaeth, mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn ceisio sefydlu'r dymuniadau'r gwirfoddolwyr er mwyn i sicrhau eu bod yn cael rôl sy'n gweddu orau i'w sgiliau a'u profiad. Mae hwn yn gam pwysig yn y broses recriwtio gan fod cael y bobl iawn yn y rolau cywir yn helpu'r banc bwyd i weithredu'n effeithlon. Ymhellach, wrth i'r gwirfoddolwyr gydweddu'n dda â'u sgiliau a'u gwybodaeth, maent yn gwybod bod eu llais yn cael ei glywed sy'n cynyddu'r siawns y bydd y gwirfoddolwyr yn hapusach ac yn fwy cymhellol i fod yn llwyddiannus yn y banc bwyd, gan felly sicrhau y gall y banc bwyd gadw'r gwirfoddolwyr am gyfnod hirach. Gwirfoddolwyr anhapus neu ddigymhellant yw un o'r heriau pam mae sefydliadau'n cael trafferth cadw eu gwirfoddolwyr yn ôl adroddiad yr NCVO¹³ "Time Well Spent" yn 2023. Felly, mae cael yr un-i-un cychwynnol gyda'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr ac yna sgysiau rheolaidd trwy gydol yr amser y mae pobl yn gwirfoddoli yn helpu i leihau'r rhwystr hwn. Cyn i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr fod yn ei rôl, byddai gwirfoddolwyr newydd fel arfer yn cael eu gosod ar y llinell bacio parseli bwyd, rôl nad oedd bob amser yn cyd-fynd orau iddynt ac a byddentyn colli cymhellant. Byddent yn gadael oherwydd eu bod yn credu mai dyna'r unig rôl oedd ar gael iddynt yn y banc bwyd, gan wneud cadw gwirfoddolwyr yn heriol.

Enghraifft arall o'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn gwneud i'r gwirfoddolwyr deimlo bod eu llaisiau yn cael eu glywed a'u gwerthfawrogi yw'r newid yr oedd y gwirfoddolwyr am ei gyflwyno i'r parseli bwyd. Roedd y gwirfoddolwyr yn teimlo'n gryf ac yn angerddol am gynnwys y parseli bwyd, ac yn teimlo y dylai'r parseli bwyd gynnwys mwy o fwyd maethlon, yn enwedig y parseli a ddarped i blant. Gwnaeth y gwirfoddolwyr y pwynt hwn i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr a nawr mae Banc Bwyd Arfon wedi newid cynnwys eu parseli

¹³ <https://www.ncvo.org.uk/news-and-insights/news-index/time-well-spent-2023/volunteer-retention/>

bwyd. Mae'r gwirfoddolwyr bellach yn teimlo'n fwy grymus yn y broses gwneud penderfyniadau ac yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi'n fwy wrth i'w hawgrymiadau gael eu clywed a'u gweithredu.

“Mae cael y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn ei sydd wedi golygu bod gan y gwirfoddolwyr rywun i siarad ag o – ac mae'r gwirfoddolwyr yn elwa'n fawr o hyn.”

“Rwy'n teimlo bod fy mewnbwn wedi'i werthfawrogi”

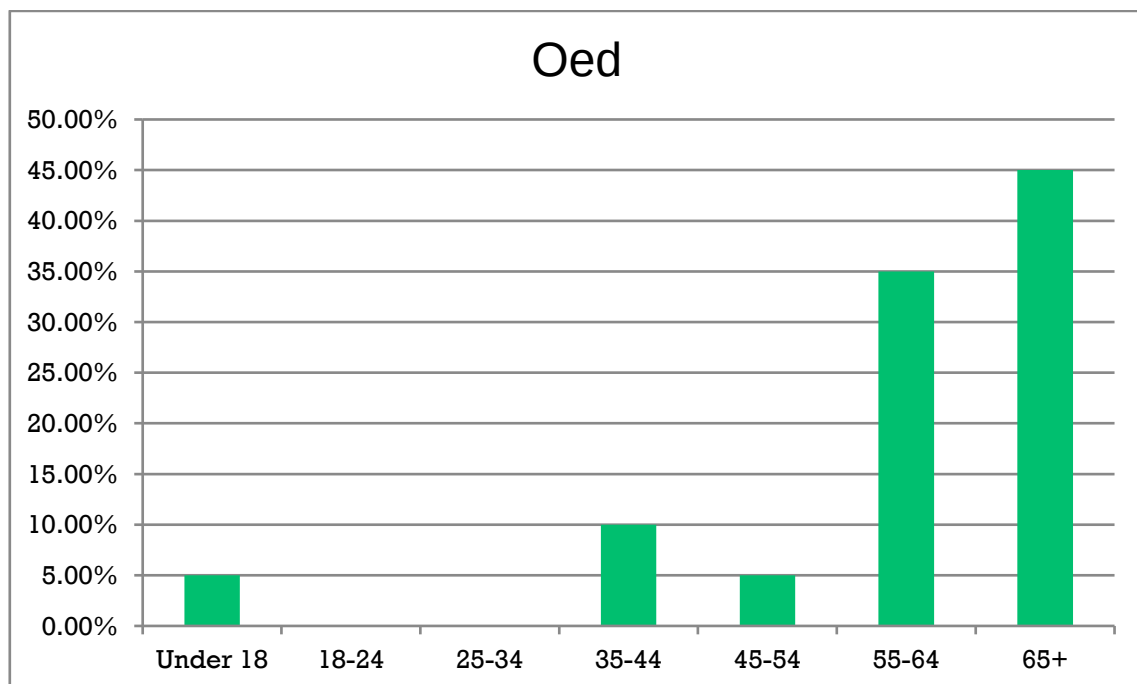
O ganlyniad yr arolwg (Gweler Atodiad 3 ar gyfer yr arolwg), roedd **85%** o wirfoddolwyr yn y maint sampl a ymatebodd yn teimlo eu bod wedi'u grymuso a'u gwerthfawrogi'n well oherwydd bod eu lleisiau'n cael eu clywed, gyda phellter a deithiwyd o 56% (lefel y newid a brofir gan y gwirfoddolwr, po uchaf yw'r nifer, y mwyaf yw'r effaith ar y gwirfoddolwr). Gan fod 85% o faint y sampl wedi profi newid cadarnhaol, cafodd 37 o wirfoddolwyr eu cynnwys yn y map gwerth ar gyfer y deilliant hwn.

Deilliant 2 – Gwirfoddolwyr yn teimlo mwy o ymdeimlad o berthyn i'r gymuned –Y gymuned fechan o fewn y banc bwyd a chymuned ehangach Arfon y maent yn ei gwasanaethu ac am ei chefnogi.

Yn ystod y broses ymgysylltu â rhanddeiliaid, daeth yn amlwg yn gynnar faint yr oedd gwirfoddoli yn y banc bwyd yn ei olygu i'r gwirfoddolwyr, sef grŵp o bobl yn dod at ei gilydd i wasanaethu'r gymuned. Nododd llawer o'r gwirfoddolwyr eu bod yn mwynhau cymdeithasu, gwneud ffrindiau newydd a mwynhau cwmni pobl o'r un anian, a arweiniodd at fwy o ymdeimlad o gymuned yn y banc bwyd. Mae llawer o wirfoddolwyr Banc Bwyd Arfon yn bobl sydd wedi ymddeol neu wedi lled-ymddeol ac eisiau gwirfoddoli yn y banc bwyd i gael rhywbeth i edrych ymlaen ato yn ystod eu hwythnos. Fel y dengys Ffigur 16, o'r gwirfoddolwyr a ymatebodd i'r arolwg, mae 75% dros 55 oed. Mae bod yn rhan o'r tîm gwirfoddoli yn y banc bwyd yn rhoi rhywbeth i'r gwirfoddolwyr edrych ymlaen ato yn ystod eu hwythnos.

Ffigur16- Oedran Gwirfoddolwyr (ymatebion arolwg)

Mae'r grŵp o wirfoddolwyr yn y banc bwyd hefyd yn teimlo cysylltiad â'r bobl o'r gymuned leol y maent yn ei gwasanaethu. Mae tuedd bod pobl sydd wedi ymddeol yn ddiweddar fel arfer eisiau gwirfoddoli fel ffordd o roi yn ôl i'r gymuned. Mae'r ymdeimlad o gymuned y maent yn ei deimlo hefyd yn deillio o'r ffaith eu bod yn gweithio ac yn gwirfoddoli gyda phobl o'r un anian, sy'n ffactor sy'n cyfrannu'n fawr at pam mae gwirfoddolwyr yn rhoi o'u

hamser i'r banc bwyd. Fel y nododd un gwirfoddolwr isod, maent yn teimlo'n rhan o gymuned. Mae'r Gwasanaeth Gwirfoddol Brenhinol hefyd yn rhestru 'ymdeimlad o gysylltiad' ag eraill yn y gymuned - mae gwirfoddoli yn eich cysylltu'n uniongyrchol â'r rhai o'ch cwmpas ac mae'n arbennig o fuddiol i'ch cymuned leol ac ymdeimlad o berthyn' fel un o brif fanteision gwirfoddoli¹⁴.

“Teimlo'n rhan o'n cymuned fach”

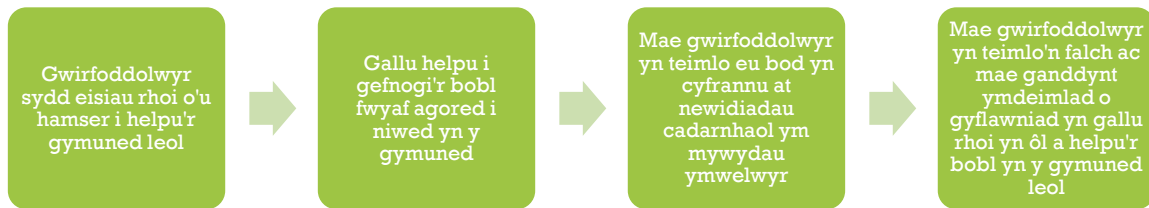
“Rwy'n teimlo ein bod yn rhan o dîm”

“Rwy'n mwynhau bod yn y banc bwyd, helpu pobl eraill a threulio amser gyda'r ffrindiau rydw i wedi'u gwneud ers i mi ddechrau gwirfoddoli”

O ganlyniad yr arolwg (gweler Atodiad 3 ar gyfer yr arolwg gwirfoddolwyr), roedd gan **90%** o wirfoddolwyr yn y maint sampl a ymatebodd ymdeimlad cynyddol o berthyn i gymuned, gyda phellter a deithiwyd o **64%** (lefel y newid a brofwyd gan y gwirfoddolwr, po uchaf yw'r nifer, y mwyaf yw'r effaith ar y gwirfoddolwr.). Gan fod 90% o faint y sampl wedi profi newid cadarnhaol, cafodd 39 o wirfoddolwyr eu cynnwys yn y map gwerth ar gyfer y deilliant hwn.

¹⁴ <https://www.royalvoluntaryservice.org.uk/volunteering/why-volunteer/benefits-of-volunteering/>

Deilliant 3 - Gwirfoddolwyr yn teimlo'n falch ac **mae ganddynt ymdeimlad o gyflawniad yn gallu rhoi yn ôl a helpu'r bobl yn y gymuned leol**

Fel y trafodwyd yn y deilliannau eraill a nodwyd, mae deilliannau ac effeithiau clir ar lefel bersonol ar gyfer gwirfoddolwyr y banc bwyd . Mae gwirfoddoli yn y banc bwyd yn ffordd i bobl roi yn ôl i'w cymuned a helpu'r bobl fwyaf agored i niwed yn eu cymunedau, a dyma un o'r prif gymhellion i'r gwirfoddolwyr roi o'u hamser i'r banc bwyd. Bu rhai o'r gwirfoddolwyr y buom yn siarad â nhw yn trafod sut maen nhw'n cydymdeimlo â'r ymwelwyr gan fod eu brwydrau yn deillio o sut mae'r wlad wedi cael ei rhedeg dros y blynyddoedd diwethaf, a sut mae'r wlad "wedi siomi pobl." Mae gwirfoddoli yn rhoi cyfle i'r gwirfoddolwyr helpu i gefnogi'r bobl sy'n cael trafferth drwy ddosbarthu parseli bwyd ac weithiau trwy fod yn frind i'r ymwelwyr a gwrando a dangos empathi. Ymwelwyr. Mae'r holl waith hwn yn golygu bod y gwirfoddolwyr yn gweld 'ffrwyth eu llafur' gan eu bod yn gallu gweld gwir effaith eu gwaith ar lefel bersonol, gan roi ymdeimlad o gyflawniad iddynt. Mae'r ymwelwyr yn dangos eu gwerthfawrogiad o bopeth mae gwirfoddolwyr y banc bwyd yn ei wneud, gan wneud i'r gwirfoddolwyr deimlo'n falch o'u gwaith a rhoi mwy o gymhelliant i'r gwirfoddolwyr barhau i roi o'u hamser i'r banc bwyd.

“Rwy’n cael hwb personol o weld effaith gadarnhaol ein gwaith”

“ Dwi wrth fy modd yma a dwi’n mwynhau helpu pobl y gymuned”

“Da iawn gallu helpu eraill yn y gymuned.”

*“Mae’n werth chweil bod yn rhan o dîm gwirfoddoli’r banc bwyd, a gallu
rhoi yn ôl i’r gymuned”*

*“Diolch yn fawr iawn i’r holl wirfoddolwyr am eu holl waith caled” –
ymwelydd*

O ganlyniad yr arolwg, mae **95%** o wirfoddolwyr yn y maint sampl a ymatebodd yn teimlo’n falch ac yn teimlo ymdeimlad o gyflawniad wrth roi yn ôl i’r gymuned, gyda phellter a deithiwyd o **70%** (lefel y newid a brofir gan y gwirfoddolwr, yr uchaf yw’r nifer, y mwyaf yw’r effaith ar wirfoddolwr.). Gan fod 95% o faint y sampl wedi profi newid cadarnhaol, cafodd 41 o wirfoddolwyr eu cynnwys yn y map gwerth ar gyfer y deillint hwn. Gellir gweld dadansoddiad pellach o’r deilliannau tymor byr / canolradd posibl eraill a nodwyd ac a ystyriwyd yn y ddamcaniaeth newid yn atodiad 4.

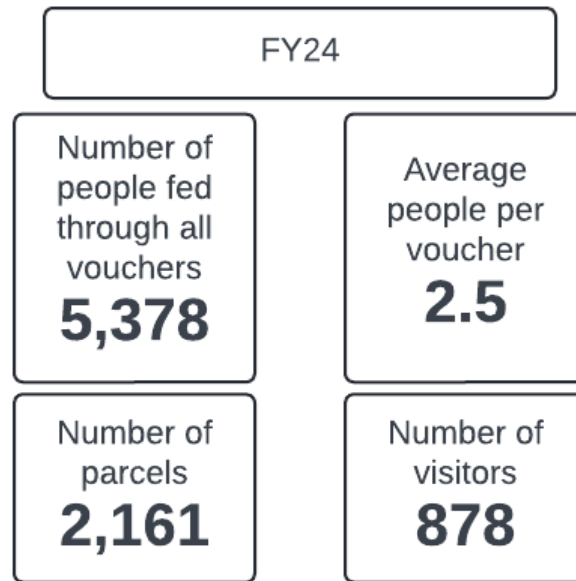
7.2 Ymwelwyr

Er mai prif ffocws yr adroddiad hwn yw gwerthuso'r effaith y mae rôl newydd y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr wedi'i chael ar wirfoddolwyr y banc bwyd, mae hefyd yn iawn ystyried effaith bosibl y banc bwyd ar yr ymwelwyr y maent yn eu cefnogi gan mai nhw yw'r prif rai grŵp rhanddeiliaid ar gyfer y banc bwyd.

Allbynnau

Fel y trafodwyd eisoes yn yr adroddiad, mae'r angen cynyddol am wasanaethau banc bwyd ar gynnydd ledled y Deyrnas Unedig, ac mae Banc Bwyd Arfon yn profi'r un cynnydd yn nifer yr ymwelwyr y maent yn eu cefnogi. Yn eu ffigurau diweddaraf ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mawrth 2024, cefnogodd Banc Bwyd Arfon gyfanswm o 878 o ymwelwyr yn y flwyddyn flaenorol. Byddwn yn defnyddio'r data hwn ar gyfer adrodd ar allbynnau'r prosiect. Dylid nodi, er bod y banc bwyd wedi cefnogi 878 o ymwelwyr yn ystod y flwyddyn ddiwethaf (gweler Ffigur 17 isod), dim ond 290 y byddwn yn eu cynnwys yn y map gwerth.

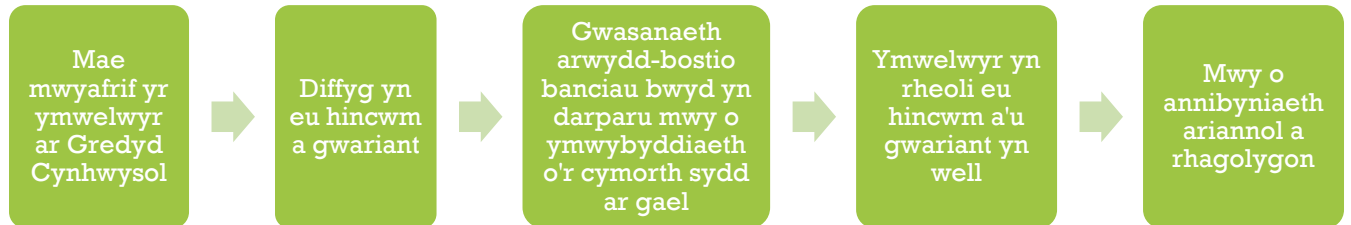
Ffigur17– Atgyfeiriadau ymwelwyr i Fanc Bwyd Arfon: Data'r flwyddyn yn diweddu Mawrth 31ain

Gan gyfeirio'n ôl at Dabl 3 – ymgysylltu â rhanddeiliaid, dim ond 29 o ymatebion a gafwyd i'r arolwg, sef maint sampl o 4% yn unig. Felly, i sicrhau nad ydym yn gorhawlio, dim ond fel canran o 10 gwaith (neu gael maint sampl o 10%) yr ydym wedi defnyddio cyfanswm yr ymatebion i'w cynnwys yn y map gwerth, felly 290 yn yr achos hwn. Gwneir dyfarniad yma na fydd cynnwys 290 o ymwelwyr yn gorhawlio unrhyw werth cymdeithasol a grëwyd, gan hefyd geisio sicrhau ein bod yn peidio â hawlio'r gwerth cymdeithasol a grëwyd yn rhy isel. Byddwn yn defnyddio'r un ffigwr o 290 o ymwelwyr ar gyfer blwyddyn 1 a blwyddyn 2 ar gyfer y rhagolwg hwn, mae hyn eto i sicrhau nad ydym yn gorhawlio nac yn tanhawlio unrhyw werth cymdeithasol a grëwyd. Trwy nifer fach o gyfweiliadau ag ymwelwyr a aeth drwy'r 10 cwestiwn effaith gwerth cymdeithasol, y deilliannau a ystyriwyd isod oedd y rhai a ystyriwyd yn fwyaf priodol ar gyfer yr ymwelwyr, o ystyried eu hadborth a'u hymatebion i'r arolwg. Unwaith y cyrhaeddwyd pwynt dirlawnder a digon o hyder ein bod yn mesur y deilliannau cywir, lluniwyd theori newid i deall a darlunio'r daith y mae'r ymwelwyr wedi'i phrofi i gyrraedd pob deilliant diffiniedig. (Gweler Atodiad 5 am ddamcaniaeth newid yr ymwelydd.)

Deilliannau

Deilliant 4 - **Gwell annibyniaeth ariannol a rhagolygon**

Fel y trafodwyd eisoes yn yr adroddiad hwn, mae'r banciau bwyd yn cefnogi eu hymwelwyr mewn sawl ffordd. Yn gyntaf, gallu darparu parseli bwyd i unigolion a theuluoedd sydd naill ai mewn tlodi bwyd neu ar drothwy tlodi bwyd. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf mae Banc Bwyd Arfon wedi bod yn ceisio deall y rheswm pam bod angen i'r ymwelwyr fynychu'r banc bwyd am gefnogaeth, a'r rheswm cyffredinol yw bod mwyafrif yr ymwelwyr ar Gredyd Cynhwysol a heb ddigon o arian i dalu eu biliau a phrynu bwyd. Mewn rhai achosion, “gwres neu fwyta” yw hyn gan fod yn rhaid i bobl benderfynu beth i'w flaenoriaethu gyda'u harian. Drwy sefydlu'r bartneriaeth gyda Chyngor ar Bopeth, mae'r banc bwyd bellach yn gallu cefnogi'r ymwelwyr yn fwy cyfannol, drwy gymorth mewnol a arwydd-bostio ymwelwyr at wasanaethau eraill. Un ffordd y mae'r banc bwyd yn cefnogi'r ymwelwyr yn ariannol yw trwy fynd trwy eu hincwm a gwariant yn fanwl i asesu meysydd lle gellir arbed arian.

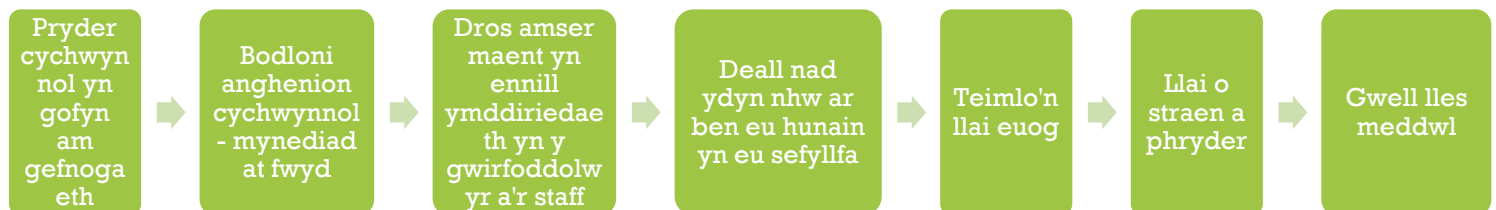
“Fe wnaeth y banc bwyd fy helpu i cael trefn ar fy miliau”

Enghraifft o hyn yw ymwelydd a oedd yn meddwl ei fod ar dariff ynni rhad. Roedd y tîm arwydd-bostio wedi gallu dod o hyd i fargen well iddynt, gan arbed arian iddynt ac roedd hyn yn ei dro wedi helpu i leihau straen ariannol yr ymwelydd. O'r ymwelwyr a ymatebodd i'r arolwg, nododd **69%** fod ganddynt broblemau gyda naill ai dyledion neu fudd-daliadau,

sy'n dangos bod angen gwasanaeth arwydd-bostio gan y banc bwyd trwy Gyngor ar Bopeth. Gallant gyfeirio'r ymwelwyr at wasanaethau mwy arbenigol i ddelio â'u dyledion neu eu pryderon ariannol a'u helpu drwy'r broses. Mae delio â dyledion yn rhoi teimlad o annibyniaeth ariannol i'r ymwelwyr a gwell rhagolygon ariannol. Trwy gefnogi'r ymwelwyr gyda'u dyledion a rhoi rhywfaint o annibyniaeth ariannol iddynt a gwell rhagolygon, y nod hirdymor yw i'r ymwelwyr allu cynnal eu hunain yn ariannol yn well yn y dyfodol a pheidio â dibynnu ar y banc bwyd am gefnogaeth parseli bwyd.

O ganlyniad yr arolwg, roedd **69%** o'r ymwelwyr ym maint y sampl a ymatebodd yn teimlo'n fwy annibynnol yn ariannol a gwell rhagolygon, gyda phellter a deithiwyd o 63% (lefel y newid a brofir gan yr ymwelydd, po uchaf yw'r nifer, y mwyaf yw'r effaith ar ymwelwyr). Gan fod 69% o faint y sampl wedi profi newid cadarnhaol, cafodd 200 o ymwelwyr eu cynnwys ar y map gwerth ar gyfer y deilliannau hwn.

Deilliant 5 - **Gwell lles meddwl** oherwydd poeni llai am eu pryd nesaf a chael trefn ar eu biliau

I lawer o'r ymwelwyr, maent yn mynychu'r banciau bwyd oherwydd eu bod yn credu nad oes ganddynt unman arall i fynd, ac fel y crybwyllwyd uchod mae llawer o ymwelwyr yn poeni am eu harian, sy'n niweidio eu lles meddyliol. Mae arian yn dal i gael ei weld fel pwnc tabŵ ac nid yw llawer o bobl eisiau ceisio cymorth oherwydd eu bod yn teimlo embaras am eu sefyllfa neu nad ydynt yn gwybod ble i droi, gan arwain at bryderon ariannol pellach.

Dywed y Sefydliad Polisi Arian ac Iechyd Meddwl fod gan 46% o bobl sydd mewn trallod ariannol hefyd broblemau iechyd meddwl¹⁵.

Ffigur18- Mae pryderon ariannol yn gysylltiedig â phroblemau iechyd meddwl

Unwaith eto, mae hyn yn dangos pa mor bwysig yw'r gwasanaeth tîm arwydd-bostio yn y banc bwyd, bod cael trefn ar eu biliau a lleihau eu straen ariannol, yn ei dro, yn helpu lles meddwl yr ymwelydd. Yn ystod y broses ymgysylltu â rhanddeiliaid, soniodd yr ymwelwyr a gyfwelwyd hefyd fod derbyn y parseli bwyd yn helpu eu lles meddyliol, ac nad oedd yn rhaid iddynt boeni mwyach ynghylch pryd fyddai eu pryd nesaf. Mae'r parseli bwyd sy'n cael eu dosbarthu gan y banc bwyd yn cynnwys digon i bara am hyd at bedwar diwrnod, gan felly dynnu'r pwysau oddi ar yr ymwelwyr. Agwedd arall ar pam mae ymwelwyr yn profi newidiadau iechyd meddwl positif oherwydd cefnogaeth y banc bwyd yw y gall ymwelwyr gymdeithasu mwy gydag ymwelwyr eraill a gwirfoddolwyr. Mae'r gwirfoddolwyr yn y banc bwyd yn cynnig cymorth anfeirniadol sy'n aml yn helpu'r ymwelwyr i fod yn agored am y problemau y maent yn eu hwynebu. Gall ymwelwyr feithrin ymddiriedaeth yn

¹⁵ <https://www.moneyandmentalhealth.org/money-and-mental-health-facts/>

y gwirfoddolwyr a staff y banc bwyd, gan ganiatáu iddynt gymdeithasu mwy a theimlo'n llai unig yn eu sefyllfa, gan arwain at welliannau iechyd meddwl i ymwelwyr.

“Mae'r Banc Bwyd yn help mawr, ac mae pawb mor gyfeillgar.”

“Mae gallu mynd i'r banc bwyd yn help, gallu siarad ag eraill a chael rhywle arall i fynd yn hytrach nag aros gartref”

O ganlyniad yr arolwg, mae **69%** o'r ymwelwyr ym maint y sampl a ymatebodd yn teimlo'n fwy annibynnol yn ariannol gyda phellter a deithiwyd o 79% (lefel y newid a brofir gan yr ymwelydd, po uchaf yw'r nifer, y mwyaf yw'r effaith ar ymwelwyr.). Gan fod 69% o faint y sampl wedi profi newid cadarnhaol, cafodd 200 o ymwelwyr hefyd eu cynnwys ar y map gwerth ar gyfer y deilliant hwn.

Deilliant 6 - **Gwell lles corfforol** yn deillio o fwyta'n fwy rheolaidd oherwydd y gefnogaeth a ddarperir gan y banc bwyd

Mae'r adroddiad hwn wedi amlygu pwysigrwydd y parseli bwyd a roddir i'r ymwelwyr gan y banc bwyd. Fel y nodwyd ar ddechrau'r adroddiad, mae'r banc bwyd yn brosiect a sefydlwyd gan grwpiau lleol, sy'n cydweithio'n bennaf i atal newyn ledled Arfon a darparu parseli o fwyd i unigolion a theuluoedd sy'n wynebu argyfwng ac yn methu â phrynu bwyd.

Mae cael y parseli yn sicrhau y gallant fwyta'n fwy rheolaidd, a phaidio â newynu, gan wella eu hiechyd corfforol. Pan fydd person yn newynu gall hyn gael effaith fawr ar ei

iechyd corfforol gan arwain at faterion fel blinder, anniddigrwydd, poen yn yr abdomen, anhunedd a llawer mwy o broblemau iechyd yn ôl y GIG.¹⁶ Mae newyn hefyd yn ei hanfod yn gwanhau esgyrn, cyhyrau a chroen. Yn y tymor hir, gall newyn achosi anableddau a marwolaethau na ellir eu gwrthdroi mewn oedolion a phlant. Oherwydd cefnogaeth y banc bwyd, gall yr ymwelwyr fwyta prydau rheolaidd a lleihau'r tebygolrwydd y bydd yr ymwelydd yn llwglyd am gyfnodau hir, a thrwy hynny o bosibl helpu i atal y problemau iechyd corfforol. Hefyd, fel y trafodwyd eisoes, roedd gwirfoddolwyr yn teimlo'n gryf am y maeth sy'n mynd i mewn i'r parseli bwyd ac mae hyn wedi gwella dros y blynyddoedd, unwaith eto gan arwain at fanteision iechyd corfforol i'r ymwelwyr.

“Gwybod bod yna bobl yn y banc bwyd i helpu i fy nghefnogi - mae hynny'n help mawr”

O ganlyniad yr arolwg, mae **78%** o'r ymwelwyr ym maint y sampl a ymatebodd yn teimlo bod eu hiechyd corfforol wedi gwella ers derbyn parseli bwyd o'r banc bwyd, gyda phellter a deithiwyd o 64% (lefel y newid a brofir gan yr ymwelydd, yr uchaf yw'r nifer, y mwyaf yw'r effaith ar ymwelwyr.). Gan fod 78% o faint y sampl wedi profi newid cadarnhaol, cafodd 226 o ymwelwyr hefyd eu cynnwys ar y map gwerth ar gyfer y deilliant hwn.

¹⁶ <https://www.nhsgrampian.org/service-hub/eating-disorder-mcn/patients--carers/anorexia---further-information/physical--psychological-effects-of-starvation/>

7.3 Tîm Rheoli Craidd

Allbynnau

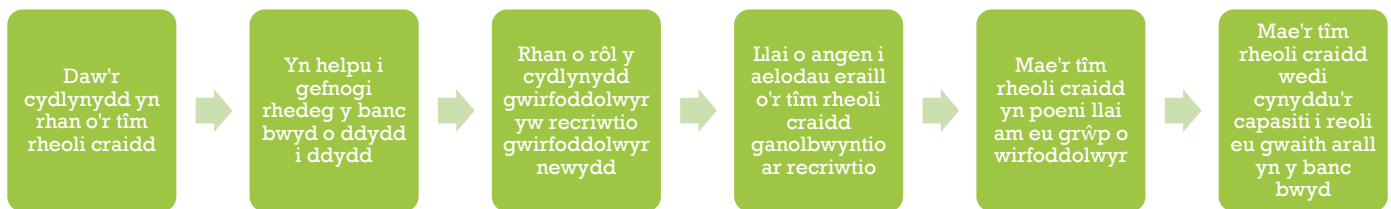
Mae 7 aelod o'r rheolwyr craidd ym Manc Bwyd Arfon. Mae cael rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn y banc bwyd yn cael effaith gadarnhaol ar y tîm rheoli craidd sydd eisoes wedi'i sefydlu yn y banc bwyd.

Mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn aelod o'r tîm rheoli craidd ac felly ni fyddwn yn eu hystyried yn y dadansoddiad hwn, er mwyn osgoi gorhawlio. Felly, byddwn yn ystyried 6 aelod arall o'r tîm rheoli craidd yn y dadansoddiad hwn. Mae'r ddamcaniaeth newid a'r arolwg a luniwyd ar gyfer y tîm rheoli craidd i'w gweld yn Atodiadau 8&9.

Yn unol ag egwyddor 6, tryloywder, dylid nodi mai dim ond un ymateb a gawsom i arolwg y tîm rheoli, fodd bynnag, o ystyried ein bod wedi cynnal trafodaethau da drwy gyfweiliadau lled-strwythuredig gyda 3 aelod o'r tîm rheoli craidd, mae lefel hyder yn y data ansoddol a meintiol bod pob un o'r 6 aelod o'r tîm rheoli craidd yn profi'r deilliannau a nodwyd tra'n hefyd yn sicrhau nad ydym yn gorhawlio unrhyw werth cymdeithasol a grëwyd.

Deilliannau

Deilliant 7 – **Mae gan aelodau'r tîm rheoli craidd gyda gwell capasiti i reoli llwyth gwaith cynyddol** y banc bwyd ers i'r cydlynnydd gwirfoddolwyr ddod yn rhan o'r tîm rheoli craidd.

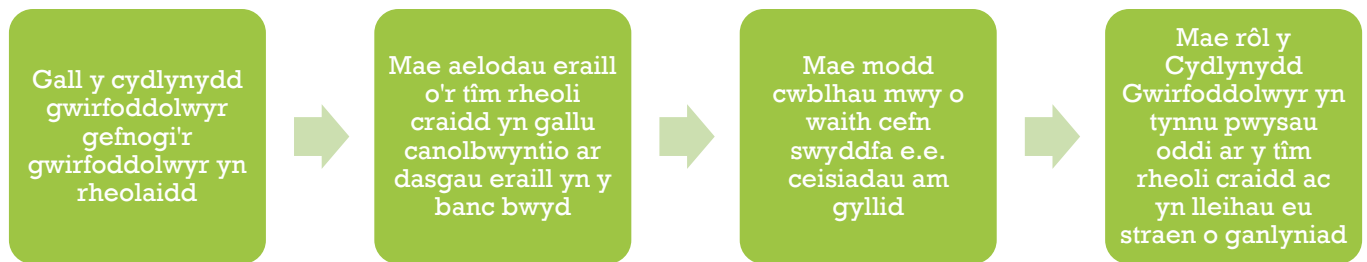
Fel y trafodwyd eisoes yn yr adroddiad hwn, mae'r galw am fanciau bwyd yn cynyddu, a bydd y duedd hon yn parhau yn yr ychydig flynyddoedd nesaf yn seiliedig ar y dystiolaeth a amlygwyd yn yr adroddiad. Felly, sgil-effaith y cynnydd yn y galw yw mwy o waith i'r tîm rheoli craidd. Mae cael rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn y banc bwyd wedi cynyddu capasiti'r tîm rheoli craidd, gall y Cydlynnydd Gwirfoddoli gefnogi aelodau eraill o'r tîm rheoli craidd gyda gweithrediadau dyddiol y banc bwyd, yn enwedig recriwtio, cadw a goruchwyllo'r grŵp o wirfoddolwyr, a thrwy hynny ryddhau amser i aelodau eraill y tîm ganolbwyntio ar waith arall y banc bwyd.

“Mae cael person ychwanegol yn y tîm yn golygu bod gen i fwy o gapasiti ar gyfer fy ngwaith arall yn y banc bwyd”

O ganlyniad yr arolwg, roedd **100%** o'r tîm rheoli craidd ym maint y sampl a ymatebodd yn teimlo eu bod bellach wedi cynyddu'r gallu i reoli llwyth gwaith cynyddol y banc bwyd ers i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr fod yn ei swydd, gyda phellter a deithiwyd o 88%. Gan

fod 100% o faint y sampl wedi profi newid cadarnhaol, cafodd 6 aelod tîm rheoli craidd eu cynnwys yn y map gwerth ar gyfer y deilliant hwn.

Deilliant 8 - **Llai o straen** oherwydd bod y cydlynnydd gwirfoddolwyr yn rhan o'r tîm rheoli

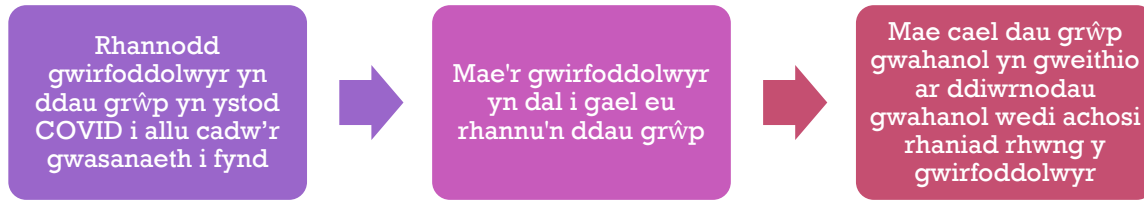
Cyn i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr gael ei gyflogi yn y banc bwyd, cyfrifoldeb y tîm rheoli craidd yn bennaf oedd recriwtio gwirfoddolwyr newydd a chadw eu gwirfoddolwyr presennol. Gall y broses recriwtio gymryd llawer iawn o amser ac o ystyried natur y gwasanaeth, mae pwysau bob amser ar reolwyr y banc bwyd i sicrhau bod digon o wirfoddolwyr i l ateb y galw am y gwasanaeth. Ymhellach, po fwyaf o amser y byddai aelodau'r tîm rheoli craidd yn ei dreulio ar recriwtio gwirfoddolwyr, po liea amser fyddai ganddynt ar gyfer eu dyletswyddau eraill yn y banc bwyd megis ceisiadau am arian grant a chasglu data, monitro a gwerthuso ar gyfer partneriaid allweddol megis Trussell, ac roedd hyn yn straen ar adegau i'r tîm, yn enwedig yn ystod cyfnodau prysur iawn yn y flwyddyn.

Prif rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yw recriwtio gwirfoddolwyr newydd a chefnogi cadw'r gwirfoddolwyr presennol, felly nid yw aelodau eraill o'r tîm rheoli craidd bellach mor bryderus ac yn teimlo dan bwysau ynghylch recriwtio gwirfoddolwyr. Mae'r tîm rheoli craidd bellach yn gallu canolbwyntio ar fwy o waith cefn swyddfa megis ceisiadau am grant neu waith mwy strategol i hyrwyddo'r banc bwyd, ac maent bellach dan lai o bwysau

a straen oherwydd bod ganddynt fwy o amser a chapasiti ar gyfer holl ofynion y banc bwyd.

O ganlyniad yr arolwg, roedd **100%** o'r tîm rheoli craidd ym maint y sampl a ymatebodd yn teimlo eu bod bellach wedi cynyddu'r gallu i reoli llwyth gwaith cynyddol y banc bwyd ers i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr fod yn ei swydd, gyda phellter a deithiwyd o 88%. Gan fod 100% o faint y sampl wedi profi newid cadarnhaol, cafodd 6 aelod tîm rheoli craidd eu cynnwys yn y map gwerth ar gyfer y deilliant hwn.

Deilliant negyddol posibl?

Roedd yna ffracsiwn amlwg rhwng y grwpiau o wirfoddolwyr ddydd Mawrth a dydd Gwener. Rhannwyd y gwirfoddolwyr yn ddau grŵp yn ystod COVID i sicrhau bod y gwasanaeth yn dal i allu rhedeg pe bai gwirfoddolwr yn dal COVID. Fodd bynnag, mae rhaniad amlwg o hyd rhwng y ddau grŵp - mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr wedi bod yn gweithio i bontio'r bwlch rhwng y grwpiau.

“Dewch â thîm dydd Mawrth a dydd Gwener at ei gilydd fwy”

Yn ystod y broses ymgysylltu â rhanddeiliaid, dywedodd y gwirfoddolwyr fod yr ymdrechion a wnaed gan y cydlynnydd o fewn y rôl wedi helpu. Mae'r cydlynnydd wedi trefnu diwrnodau bondio tîm i ddod â phawb at ei gilydd, gobeithio y bydd hyn yn annog yr holl wirfoddolwyr i gydweithio'n agosach fel un tîm yn hytrach na dau dîm.

8.0 Sut mae'r deilliannau'n berthnasol i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)?

Beth yw Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)?

“Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) yn ymwneud â gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'r Ddeddf yn rhoi diben cyffredin sy'n gyfreithiol rwymol – y 7 nod llesiant – ar gyfer llywodraeth genedlaethol, llywodraeth leol, byrddau iechyd lleol a chyrrff cyhoeddus penodedig eraill. Mae'n manylu ar sut y mae'n rhaid i gyrff cyhoeddus penodedig weithio a chydweithio i wella llesiant Cymru. Bydd yn gwneud i'r gyrff cyhoeddus a restrir yn y Ddeddf feddwl mwy am y tymor hir, gweithio'n well gyda phobl a chymunedau a gyda'i gilydd, ceisio atal problemau a mabwysiadu ymagwedd fwy cydgysylltiedig.¹⁷ Bydd hyn yn helpu i greu Cymru yr ydym i gyd eisiau byw ynddi, nawr ac yn y dyfodol.”

Nodau Llesiant

¹⁷www.llyw.cymru

8.1 Gwirfoddolwyr

Mae'r deilliannau a nodwyd ar gyfer y gwirfoddolwyr i gyd yn ymwneud â gwelliant yn y gymuned leol a sut mae gwaith gwirfoddolwyr y banc bwyd o fudd i bobl y gymuned leol. Felly, mae'n iawn ystyried bod pob un o'r tri chanlyniad a brofwyd gan y gwirfoddolwyr yn cysylltu â nod 'Cymru o Gymunedau Cydlynus' Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Diffinnir

Cymru o Gymunedau Cydlynol fel a ganlyn; "Cymunedau deniadol, hyfyw, diogel sydd â chysylltiadau da." Mae'r gwaith a wneir gan wirfoddolwyr y banc bwyd a sut y maent am wella eu cymuned a chysylltu pobl yn eu cymuned yn well yn cysylltu'n dda â'r nod llesiant.

8.2 Ymwelwyr

Fel y trafodwyd, mae ymwelwyr â'r banc bwyd yn profi llawer o fanteision a chanlyniadau yn dilyn y gefnogaeth a roddir gan holl staff a gwirfoddolwyr y banc bwyd. Fel y nodwyd, mae ymwelwyr yn profi deilliannau lles meddyliol a chorfforol, mae'r deilliannau hyn yn cysylltu â nod 'Cymru Iachach' Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Diffinnir Cymru Iachach fel "Cymdeithas

Ile mae llesiant corfforol a meddyliol pobl mor uchel â phosibl a lle deellir dewisiadau ac ymddygiadau sydd o fudd i iechyd yn y dyfodol." Felly, mae'r deilliannau a nodir yn yr adroddiad hwn yn dilyn y diffiniad hwn o nod ac mae'r banc bwyd yn gwella llesiant eu hymwelwyr.

Astudiaeth Achos Ymwelydd

Aeth Ymwelydd A i'r banc bwyd ar gyfer parcel bwyd, ond pan wnaethom ofyn am fanylion y parcel sylweddolom fod angen cymorth pellach ar y gŵr. Roedd Ymwelydd A yn byw mewn fan ceffylau mewn cae, roedd y fan geffylau wedi'i thrawsnewid ac roedd ganddo gyfleusterau ar gyfer coginio trwy nwy ond nid oedd ganddo drydan. Roedd trafodaethau cychwynnol yn ymwneud â llety – ond daeth yn amlwg yn eithaf cyflym fod y cleient yn 'hapus' yn ei lety presennol ac nad oedd am symud. Dywedodd wrthym ei fod wedi byw ar fferm o'r blaen ac wedi helpu'r ffermwr ar hyd y blynyddoedd – roedd yn drist pan aeth y ffermwr yn sâl, a chymerodd ei fab a'i bartner y fferm drosodd, a'i droi allan bron yn syth bin.

O ran y fan geffylau, dywedodd y gallai goginio y tu mewn, a bod ganddo gegin fach ond bod y teclynnau'n cael eu pweru gan botel nwy - nid oedd ganddo'r arian i gael un. Dywedodd wrth dîm y banc bwyd ei fod yn aml wedi adeiladu tân y tu allan i gynhesu bwyd mewn padell. Canfu fod hyn yn ddigonol i'w anghenion, ond gyda gaeaf ar ein gwarthaf yn Eryri ni ellid cynnal hynny.

Gwnaethpwyd atgyfeiriad i Gyngor Gwynedd am gefnogaeth gyda thlodi tanwydd. Nid oedd gan ymwelydd A ffordd o wefru ei ffôn ac roedd yn dibynnu ar eraill i wneud hynny, felly roedd yn anodd cysylltu ag ef. Ceisiodd Cyngor Gwynedd cwpl o weithiau ac yna ei drosglwyddo yn ôl i'r tîm cyfeirio yn y banc bwyd. Fe benderfynon ni gymryd tact gwahanol i fynd i'r afael â'r mater trwy wahodd yr ymwelydd i'r hwb cynnes i gael cawl a the pan oedd Cyngor ar Bopeth Gwynedd yn bresennol.

Roedd wedyn yn gallu ymgysylltu'n uniongyrchol â Chyngor ar Bopeth Gwynedd am gymorth ynghylch y mater tanwydd ond hefyd wedi elwa o gymorth i gwblhau grant Cronfa Cymorth Dewisol. Mae'r grant i helpu i dalu costau hanfodol, fel bwyd, nwy, trydan, dillad neu deithio brys i berson sydd:

yn profi caledi ariannol eithafol

wedi colli swydd

wedi gwneud cais am fudd-daliadau ac yn aros am ei daliad cyntaf

Deilliannau

- **Gwell rhagolygon ariannol**
- **Gwell lles meddwl**
- **Gwell lles corfforol**

Mae'r ymwelydd bellach yn mynychu'r hwb cynnes yn rheolaidd ac yn gwybod bod cymorth pellach ar gael iddo pe bai'n dymuno ei dderbyn.

9.0 Gwerthfawrogi Deilliannau

Y gwahaniaeth rhwng defnyddio SROI a fframweithiau eraill yw ei fod yn rhoi gwerth ariannol ar y deilliannau hyn. Mae defnyddio gwerth ariannol, nid yn unig yn caniatáu i ni roi hanes yr hyn sy'n newid ym mywydau pobl ond hefyd yn ein galluogi i roi gwerth ar y newidiadau hyn fel y gallwn gymharu costau a chanlyniadau. Nid yw hyn yn ymwneud â rhoi pris ar bopeth, ond mae'n caniatáu inni ddangos pa effaith y mae'r gwasanaeth yn ei gael ar randdeiliaid eraill a'r arbedion posibl y gall ymyriad eu creu. Mae hefyd yn mynd y tu hwnt i fesur ac yn galluogi sefydliadau i reoli eu gweithgareddau i sicrhau bod yr effaith orau bosibl yn cael ei chreu ar gyfer y rhai sydd bwysicaf iddynt, y cyfranogwyr.

Effeithiau'r prosiectau

Mae dadansoddiad SROI yn defnyddio egwyddorion cyfrifyddu derbyniol i gyfrifo effaith gyffredinol gweithgareddau. O ystyried unrhyw gweithffeihiol, priodoliad, dadleoli, a ffactorau gostyngiad, bydd y dadansoddiad SROI yn osgoi gor-hawlio gwerth nad yw'n ganlyniad i weithgareddau Banc Bwyd Arfon. Mae'r blychau isod yn amlinellu pob un o'r ffactorau effaith.

Gwrthffeithiol

Mae hwn yn gofyn am y tebygolrwydd y gallai deilliant fod wedi digwydd heb i weithgaredd ddigwydd. Felly, er enghraifft, os credir bod 10% o siawns y gallai rhywun fod wedi dod o hyd i waith heb raglen hyfforddi, mae gwerth y deilliant hwnnw'n gostwng 10%.

Priodoli

Yn ystyried pa gyfran o ganlyniad sy'n cael ei chreu gan sefydliadau/unigolion eraill, felly ni ellir ei hawlio'n gyfreithlon gan y dadansoddiad SROI. Er enghraifft, os yw asiantaethau

allanol hefyd yn cefnogi rhywun sy'n cael hyfforddiant, mae'r sefydliad hwnnw yn gyfrifol am greu rhywfaint o'r gwerth, nid y sefydliad hyfforddi yn unig.

Dadleoli

Mae hwn yn gofyn a oedd deiliant wedi dadleoli deiliannau tebyg mewn mannau eraill. Nid yw hwn bob amser yn fesur effaith angenrheidiol ond dylid ei ystyried. Er enghraifft, os yw prosiect yn lleihau gweithgarwch troseddol mewn un ardal, sy'n arwain at gynnydd mewn lleoliadau eraill, mae angen ystyried y deiliannau dadleoli.

Gostyngiad

Rhaid i ganlyniadau a ragamcanir ar gyfer mwy na blwyddyn ystyried y gyfradd gostyngiad. Dyma'r gyfradd y mae'r gwerth y gellir ei briodoli i ffocws y dadansoddiad SROI yn lleihau. Er enghraifft, gall unigolyn sy'n cael hyfforddiant cyflogaeth yn y flwyddyn gyntaf o gyflogaeth briodoli'r holl werth i'r sefydliad hyfforddi, ond wrth iddo symud ymlaen yn ei yrfa mae llai o werth yn perthyn i'r fenter gychwynnol oherwydd ei brofiadau newydd.

Procsi ariannol

Mae amrywiaeth o ddulliau o roi gwerth ariannol ar ganlyniadau gan gynnwys defnyddio procsi ariannol – hynny yw defnyddio dewis arall sy'n seiliedig ar y farchnad fel brasamcan o werth rhanddeiliad. Fodd bynnag, byddai rhai'n dadlau nad yw'r rhain yn cynrychioli'r gwerth y byddai'r rhanddeiliad penodol sydd â phrofiad o'r newid yn ei briodoli iddo. Felly, lle bo modd, mae'r dadansoddiad hwn wedi cymhwyso'r egwyddor SROI cyntaf i gynnwys rhanddeiliaid cymaint â phosibl. Felly, gofynnwyd iddynt roi eu deiliannau yn nhrefn pwysigrwydd ac yna i raddio eu pwysigrwydd allan o 10. Yn y data meintiol, gofynnwyd hefyd i wirfoddolwyr ac ymwelwyr gadarnhau pwysigrwydd unrhyw newidiadau yn yr arolwg. Dyma lle y gwnaethom roi'r gorau i'w rhan yn y broses o werthfawrogi eu deiliannau a phan ddaw'n fater o osod gwerth ariannol ar eu deiliannau penderfynwyd defnyddio technegau eraill

heblaw'r gêm gwerth. Mae'r gêm gwerth yn nodi eu deilliannau materol ac yn gofyn iddynt flaenoriaethu, ac yna eu prisio yn erbyn rhestr o nwyddau neu wasanaethau sydd ar gael ar y farchnad i'w prynu. Fodd bynnag, penderfynwyd bod defnyddio prisiadau llesiant yn fwy priodol ar gyfer y dadansoddiad hwn.

Cymerwyd y prisiadau a'r dirprwyon ar gyfer y deilliannau a nodwyd ar gyfer y gwirfoddolwyr a'r ymwelwyr o Social Value Engine (SVE), mae SVE yn gweithio ochr yn ochr ac mae wedi cyfuno methodoleg Adenillion Cymdeithasol ar Fuddsoddiad (SROI) ac wyth egwyddor gwerth cymdeithasol, ac mae meddalwedd Social Value Engine wedi ennill statws 'meddalwedd achrededig' gan Social Value International¹⁸. Mae'r SVE yn dibynnu ar ymchwil a methodolegau cadarn i sicrhau cywirdeb a dibynadwyedd ei gyfrifiadau. Mae gwerthoedd procsi yn deillio o ffynonellau credadwy ac yn cael eu hadolygu'n rheolaidd i adlewyrchu'r amodau economaidd presennol a theori gwerth cymdeithasol¹⁹. Rhoddwyd llawer o ystyriaethau i'r procsi cywir i'w ddefnyddio ar gyfer pob grŵp rhanddeiliaid.

I'r gwirfoddolwyr, y procsi a ystyrir yn fwyaf priodol yw gwirfoddoli rheolaidd i bobl 50 oed a hŷn sy'n byw y tu allan i Lundain a gymerwyd o HACT Social Value Bank sydd wedi'i gynnwys mewn adroddiad gan Gronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol, gwerth £3,474. Ystyriwyd bod y dirprwy hwn yn briodol oherwydd bod oedran cyfartalog y gwirfoddolwr yn y banc bwyd dros 55 oed. Cyfeiriwch at Ffigur 16 am yr ymatebion i'r arolwg am dystiolaeth bellach o oedran cyfartalog gwirfoddolwyr. Er mwyn sicrhau nad ydym yn gorhawlio gwerth y deilliannau fe wnaethom wedyn ystyried y pellter a deithiwyd, y pwysoliad a roddwyd gan y gwirfoddolwyr ar y deilliannau ac yna defnyddio pwysoliad y deilliannau i gymharu'r deilliannau â'r gwerth angori. Y gwerth angori oedd "Teimlo wedi'ch grymuso a'ch

¹⁸<https://socialvalueengine.com/about-us-accreditations-and-partnerships/>

¹⁹<https://socialvalueengine.com/platform>

gwerthfawrogi” gan mai’r deilliant hwn oedd â’r pellter teithio isaf (56%) o’r tri chanlyniad a nodwyd ar gyfer y gwirfoddolwyr, ac felly’n lleihau’r potensial ar gyfer gorhawlio.

Gan ddefnyddio’r un fethodoleg ar gyfer y procsi ar gyfer y gwirfoddolwyr, y procsi a ystyrir yn briodol ar gyfer gwirfoddolwyr yw’r “swm cyfartalog o rodd a roddir i fanciau bwyd” gyda gwerth o £1,939 wedi’i gymryd o’r adroddiad Cyfran Deg “Cyfle a Wastraffwyd” ^[OBU] a welwyd trwy’r SVE. Daw’r gwerth angori ar gyfer deilliannau yr ymwelydd o’r deilliannau iechyd corfforol gwell. Yr un rhesymu â’r gwirfoddolwyr, y deilliannau iechyd corfforol oedd â’r pellter lleiaf a deithiwyd (64%) ac felly roedd hyn yn lleihau’r risg o or-hawlio.

Gan ddefnyddio’r un fethodoleg ar gyfer Tîm Rheoli Craidd ar gyfer y tîm rheoli craidd, y procsi a ystyrir yn briodol yw “llai o straen” gyda gwerth o £433 wedi’i gymryd o adroddiad “ymgysylltu cymunedol” y Cyngorwyr Optimity²⁰ gweld trwy’r SVE. Mae gan y ddau ddeilliant a nodwyd ar gyfer y tîm rheoli craidd yr un pellter a deithiwyd o 88% a’r un pwysau o 10 yn yr ymateb i’r arolwg, rhoddwyd yr un gwerth procsi i’r ddau ganlyniad.

Gweler Tabl 5 isod am yr holl werthoedd a roddir i bob deilliant a nodwyd ar gyfer pob grŵp rhanddeiliaid.

²⁰<https://www.nice.org.uk/guidance/ng44/documents/health-economic-analysis-4>

Tabl 5 – Gwerth Deilliannau

Grŵp rhanddeiliaid	Deiliant	Pellter a Deithiwyd	Pwysiad Cyfartalog	Gwerth wedi'i gynnwys yn y map gwerth
Gwirfoddolwyr	Teimlo'n fwy grymus a gwerthfawr oherwydd bod eu lleisiau'n cael eu clywed	56%	7	£1,945.44
	Mae gwirfoddolwyr yn teimlo mwy o ymdeimlad o berthyn i'r gymuned	64%	7.5	£2,084.40
	Mae gwirfoddolwyr yn teimlo'n falch ac mae ganddynt ymdeimlad o gyflawniad yn gallu rhoi yn ôl a helpu'r bobl yn y gymuned leol	70%	8	£2,233.36
Ymwelwyr	Gwell annibyniaeth a rhagolygon ariannol	65%	6	£1,001.63
	Gwell llesiant meddwl oherwydd llai o breder am eu pryd	79%	6.5	£1,152.32

	chael trefn ar ben eu biliau			
	Gwell llesiant corfforol oherwydd bwyta'n fwy rheolaidd yn dilyn cymorth a ddarperir gan y banc bwyd	64%	7	£1,240.96
Tîm Rheoli Craidd	Gwell gallu	88%	10	£378
	Llai o straen oherwydd bod y cydlynnydd gwirfoddolwyr yn rhan o'r tîm rheoli	88%	10	£378

10.0 Sefydlu Effaith

Er mwyn asesu gwerth cyffredinol deilliannau Banc Bwyd Arfon mae'n bwysig sefydlu faint sy'n benodol o ganlyniad i'r prosiect. Mae SROI yn cymhwyso egwyddorion cyfrifyddu derbyniol i ddisgowntio'r gwerth yn unol â hynny, trwy ofyn: beth fyddai wedi digwydd beth bynnag (gweithffeihiol), beth yw cyfraniad eraill (priodoliad)? A yw'r gweithgareddau wedi dadleoli gwerth o rywle arall (dadleoli)? Os rhagwelir y bydd deilliannau yn para mwy na blwyddyn, beth yw'r gyfradd y mae'r gwerth a grëir gan brosiect yn lleihau dros y blynnyddoedd i ddod (gostyngiad)? Mae cymhwyso'r pedwar mesur hyn yn creu dealltwriaeth o gyfanswm gwerth net y deilliannau ac yn helpu i gadw at yr egwyddor o beidio â gorchwilio.

Rhoddwyd cyfradd ddisgownt isel, canolig ac uchel i bob egwyddor gostyngiad gwerth, yn dibynnu ar yr effaith a grëwyd gan eraill.

Isel = 30%

Canolig = 60%

Uchel = 90%

10.1 Gwrthffeithiol

Mae gwrthffeithiol yn ein galluogi i ystyried beth fyddai'n digwydd pe na bai'r gwasanaeth ar gael. Mae yna bosibilrwydd bob amser y byddai'r cyfranogwyr wedi cael yr un deilliannau trwy weithgaredd arall neu drwy gael cymorth yn rhywle arall.

Gwirfoddolwyr

Deilliannau	Gwethffeithiol	Cyfiawnhad
Teimlo wedi'ch grymuso a'ch gwerthfawrogi	30%	Soniodd llawer o'r gwirfoddolwyr sut y gwnaeth y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr wneud iddynt deimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi a'u grymuso yn y broses o wneud penderfyniadau, gan wneud iddynt deimlo clust iddynt a bod eu lleisiau a'u barn yn cyfrif. Gan mai dim ond i Fanc Bwyd Arfon y mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn gweithio, mae'r tebygolrwydd y byddai'r gwirfoddolwyr yn teimlo'r un peth heb fod y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn y banc bwyd.

Ymdeimlad o berthyn i gymuned	60%	Mae llawer o'r gwirfoddolwyr wedi bod yn y banc bwyd ers blynyddoedd lawer, yn rhagflaenu rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr, felly mae'n debygol eu bod wedi teimlo ymdeimlad o gymuned cyn i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr ddechrau. Ymhellach, mae rhai o'r gwirfoddolwyr hefyd yn gwirfoddoli mewn sefydliadau eraill, felly gallent gael yr un teimlad cymunedol gyda'r sefydliadau eraill. "Rwyf hefyd yn gwirfoddoli yn porthi Dre" fel y nodwyd gan nifer o wirfoddolwyr, er enghraifft. Felly, barnwyd bod lefel ganolog o gwethffeithiol yn briodol ar gyfer y deilliant hwn.
Teimlo'n falch o allu rhoi yn ôl i'r gymuned	60%	Pe na bai'r gwirfoddolwyr yn gallu rhoi o'u hamser i'r banc bwyd, byddent yn gallu ymuno â sefydliadau eraill, fel y mae llawer o'r gwirfoddolwyr yn ei wneud yn barod. Hefyd, gallent ymuno â phrosiectau cymunedol eraill, mae llawer o grwpiau cymunedol wedi'u lleoli yn ardal Arfon. Felly, bernir bod lefel ganolog o gwethffeithiol yn briodol.

Ymwelwyr

Y rheswm pam y daeth llawer o'r ymwelwyr i'r banc bwyd am gymorth oedd oherwydd eu bod yn teimlo nad oes ganddynt unman arall i fynd, neu ddiffyg dewisiadau eraill ar eu cyfer yn eu sefyllfa. Nid yw dull cyfannol y banc bwyd o helpu a chefnogi eu hanghenion ariannol a bwyd yn cael ei gynnig cymaint mewn mannau eraill gan sefydliadau eraill. Soniodd rhai

o'r ymwelwyr eu bod hefyd yn mynychu gweithgareddau ym Mhorthi Dre, fodd bynnag, ni nododd pob ymwelydd eu bod yn mynychu gweithgareddau sefydliadau eraill.

Fodd bynnag, gan fod yr adroddiad hwn yn dadansoddi rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr, ei rôl yw cefnogi gweithgareddau'r banc bwyd a'r gwirfoddolwyr ac yna, yn eiddo, gefnogi'r ymwelwyr. Felly, mae'n debygol iawn y bydd ymwelwyr yn profi'r deilliannau heb rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn y banc bwyd, felly, mae lefel uchel o gweithffeihiol o 90% yn cael ei ystyried yn fwyaf priodol ar gyfer yr holl ganlyniadau a nodir ar gyfer yr ymwelwyr sy'n sicrhau nad ydym gorhawlio'r gwerth cymdeithasol a grëwyd gan y prosiect.

Tîm Rheoli Craidd

Mae rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn ffactor hollbwysig o ran pam mae'r tîm rheoli craidd yn profi'r deilliannau a nodwyd, mae tebygolrwydd isel y byddai'r tîm rheoli craidd wedi profi'r deilliannau a nodwyd heb i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr fod yn rhan o'r tîm. Felly, rhoddir lefel isel o 30% i'r Gweithffeihiol ar gyfer yr holl ddeilliannau a nodir ar gyfer y tîm rheoli craidd gan mai dyma'r un mwyaf priodol o ystyried effaith rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr ar y tîm.

10.2 Priodoli

Mae priodoli yn ini galluogi i gydnabod cyfraniad eraill tuag at gyflawni deilliannau. Mae posibilrwydd bob amser y bydd eraill yn cyfrannu at unrhyw newidiadau ym mywydau pobl megis aelodau o'r teulu neu sefydliadau eraill. Yn yr arolwg, (gweler Atodiad 3 ar gyfer gwirfoddolwyr ac atodiad 6 ar gyfer ymwelwyr) gofynnwyd i'r gwirfoddolwyr am briodoliad eraill a rhoddwyd pum opsiwn iddynt ddewis ohonynt, ac yna rhoddwyd sgôr allan o 100 i'w hymatebion. Er enghraifft;

- Nid oes unrhyw un o'r newidiadau oherwydd eraill – 20% - Peidio â gorhawlio
- Mae rhai o'r newidiadau o ganlyniad i eraill - 20%
- Mae cryn dipyn o'r newidiadau o ganlyniad i eraill - 40%

- Mae llawer o'r newidiadau o ganlyniad i eraill - 60%
- Mae'r holl newidiadau o ganlyniad i eraill - 80%

Gwirfoddolwyr

O'r ymatebion i'r arolwg, daeth y lefel priodoli a gyfrifwyd gan ddefnyddio'r fformiwla uchod i 27.5% ar gyfer y gwirfoddolwyr, gyda'r mwyafrif o'r ymatebion yn nodi bod rhai o'r newidiadau o ganlyniad i eraill. Gweler y tabl isod o'r lefelau priodoli a'r cyfiawnhad a roddwyd i bob deilliannau, roedd hyn yn seiliedig ar ddata meintiol ac ansoddol a gwybodaeth a ddarparwyd drwy gydol y broses ymgysylltu â rhanddeiliaid i sicrhau nad ydym yn gorhawlio.

Deilliannau	Priodoli	Cyfiawnhad
Teimlo wedi'ch grymuso a'ch gwerthfawrogi	30%	Nododd llawer o'r gwirfoddolwyr mai cael y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn ei le oedd y prif reswm pam eu bod yn teimlo eu bod wedi'u grymuso a'u gwerthfawrogi, yn enwedig yn y broses o wneud penderfyniadau yn y banc bwyd. Ar gyfer y deiliant hwn, cynhwysir lefel isel o briodoli oherwydd, heb y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn lle, mae'n debygol na fydd y gwirfoddolwyr wedi profi'r deiliant hwn yn seiliedig ar yr adborth yn ystod y cyfweiliadau.
Ymdeimlad o berthyn i gymuned	60%	Fel y nodwyd eisoes, mae rhai o wirfoddolwyr y banc bwyd hefyd yn gwirfoddoli mewn sefydliadau eraill, ac efallai y byddai ganddynt hefyd ryw faint o briodoli i'r deiliant hwn. Hefyd, roedd y gwirfoddolwyr yn teimlo ymdeimlad o berthyn yn y banc bwyd cyn bod y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn y rôl, felly, mae rheolaeth graidd y banc bwyd hefyd wedi

		cyfrannu at y deilliant. Felly, bernir bod lefel ganolig o briodoli o 60% yn briodol yma, o ystyried mai prif ffocws yr adroddiad hwn yw gwerthuso'r effaith a grëir gan y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr.
Teimlo'n falch o allu rhoi yn ôl i'r gymuned	60%	Unwaith eto, gan fod rhai pobl yn gwirfoddoli mewn sefydliadau eraill, mae'n iawn ystyried pa effaith y gallai'r sefydliadau eraill eu cael ar y deilliannau hwn. Gall pobl roi yn ôl i'r gymuned mewn gwahanol ffyrdd ac nid yw'r deilliannau hwn i'w briodoli i effaith y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn unig. Felly, rhoddir lefel ganolig, yn unol â chanlyniadau eraill ac adborth cyffredinol a roddir gan y gwirfoddolwyr.

Ymwelwyr

O'r ymatebion i'r arolwg, daeth y lefel priodoli a gyfrifwyd gan ddefnyddio'r fformiwla uchod i gyfartaledd o 38% ar gyfer yr ymwelwyr, gyda'r mwyafrif o'r ymatebion yn nodi bod ychydig / cryn dipyn o'r newidiadau o ganlyniad i eraill. Gweler y tabl isod o'r lefelau priodoli a'r cyfiawnhad a roddwyd i bob deilliant, roedd hyn yn seiliedig ar ddata meintiol ac ansoddol a gwybodaeth a ddarparwyd drwy gydol y broses ymgysylltu â rhanddeiliaid i sicrhau nad ydym yn gorhawlio.

Deilliannau	Priodoli	Cyfiawnhad
Gwell annibyniaeth ariannol a rhagolygon	90%	Nododd ymwelwyr mai'r gefnogaeth a roddir gan wasanaeth arwydd-bostio Banc Bwyd Arfon yw'r rheswm bod eu rhagolygon ariannol wedi gwella. Fodd bynnag, gan fod y rhaglen cynhwysiant ariannol mewn partneriaeth â CAB, mae'n iawn cynnwys eu priodoliad ar gyfer y deilliannau hwn gan mai ganddynt hwy mae'r arbenigedd i helpu pobl â dyledion. At hynny, gan fod yr adroddiad hwn yn dadansoddi effaith rôl y cydlynnydd gwirfoddolwyr, cyfrannodd llawer o ffactorau a rhanddeiliaid eraill at y deilliant hwn, felly ystyrir bod lefel uchel o briodoli yn addas o ystyried effaith rôl y cydlynnydd gwirfoddolwyr ei hun.
Gwell lles meddwl	90%	Mae gallu rhoi trefn ar eu biliau a mynd ar y trywydd iawn yn ddigon i gymryd y pwysau oddi ar ieuchyd meddwl yr ymwelwyr. Yn ogystal, y gefnogaeth anfeirniadol a roddir i'r ymwelwyr gan y gwirfoddolwyr yn help mawr. Unwaith eto, mae gan y deilliant hwn lawer o rhanddeiliaid eraill sydd hefyd yn cyfrannu at y newid a brofir gan ymwelwyr fel y staff eraill banc bwyd, CAB a'r gwirfoddolwyr. Mae effaith a rôl y cydlynnydd gwirfoddolwyr yn isel, felly bernir bod lefel uchel o briodoli o 90% yn addas.

Gwell lles corfforol	90%	Y parseli bwyd a roddir i ymwelwyr gan y banc bwyd yw un o'r prif resymau pam eu bod yn teimlo'r manteision iechyd corfforol. Rhoddir y parseli bwyd i'r ymwelwyr fel rhan o'r gwasanaeth banc bwyd. Er bod y cydlynnydd gwirfoddolwyr yn dosbarthu'r parseli bwyd i ymwelwyr, mae'r ymwelwyr yn profi'r deilliannau hwn oherwydd y banc bwyd, nid oherwydd y cydlynnydd gwirfoddolwyr. Felly, bernir bod lefel uchel o briodoli yn addas ar gyfer y deilliant hwn.
----------------------	-----	---

Tîm Rheoli Craidd

Mae'r holl ddeilliannau a nodwyd ar gyfer y tîm rheoli craidd wedi cael lefel briodoli isel o 30%. Mae'n annhebygol iawn y byddai'r tîm rheoli craidd wedi profi'r deilliannau heb y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr. Felly, mae tebygolrwydd isel hefyd bod unrhyw un arall wedi helpu i gyfrannu at y newidiadau a'r deilliannau a brofwyd gan y tîm rheoli craidd. Felly, bernir bod lefel isel o briodoli yn briodol heb y potensial i or-hawlio'r gwerth cymdeithasol a grëwyd gan y prosiect.

10.3 Dadleoli

Mae angen inni ystyried a oedd y deilliannau'n dadleoli deilliannau eraill mewn mannau eraill. Er enghraifft, os ydym yn ymdrin â gweithgarwch troseddol mewn un stryd, a ydym newydd symud y broblem i rywle arall?

Ar gyfer y prosiect hwn nid oedd unrhyw ffactorau dadleoli a ystyriwyd yn briodol yn seiliedig ar ymgysylltu â rhanddeiliaid cynradd ac ymchwil eilaidd, felly cafodd 0% ei gynnwys yn y map gwerth ar gyfer yr holl ddeilliannau ar gyfer pob grŵp rhanddeiliaid.

10.4 Gostyngiad

Yn y gwerthusiad hwn, rydym yn edrych ar ddwy flynedd, 2024 a 2025 ar gyfer yr holl ganlyniadau a nodwyd ar gyfer gwirfoddolwyr ac ymwelwyr. Ar gyfer ail flwyddyn y prosiect mae gostyngiad o 50% wedi'i ychwanegu i sicrhau nad ydym yn gorhawlio'r gwerth a grëwyd.

11.0 Canlyniadau SROI

Mae'r adran hon o'r adroddiad yn cyflwyno deilliannau cyffredinol dadansoddiad SROI o Fanc Bwyd Arfon. Yn sail i'r deilliannau hyn mae'r wyth egwyddor SROI sydd wedi'u cymhwyso'n ofalus i bob maes o'r dadansoddiad hwn. Mae'r deilliannau'n dangos y cyfraniad cadarnhaol y mae Banc Bwyd Arfon yn ei wneud drwy ymroddiad staff a gwirfoddolwyr, i greu newid cadarnhaol yn eu bywydau.

Mae Tabl 7 yn dangos y gwerth presennol a grëwyd ar gyfer pob un o'r rhanddeiliaid a gynhwyswyd a brofodd newidiadau sylweddol. Mae'r cyfrifiadau gwerth presennol yn ystyried y gyfradd ddisgownt o 3.5% fel yr awgrymir gan Lyfr Gwyrdd y Trysorlys ar gyfer deilliannau sy'n para mwy na blwyddyn. Mae Tabl 8 yn dangos y gwerth cymdeithasol a grëwyd gan bob grŵp rhanddeiliaid.

Tabl 7 – Prif Ganlyniadau SROI

**Cyfanswm y gwerth a £
grëwyd**

Cyfanswm y gwerth presennol	£106,219.17
Gwerth buddsoddiad	£57,362.70
Gwerth presennol net (gwerth presennol llai buddsoddiad)	£48,856.47
Adenillion Cymdeithasol ar Fuddsoddiad	£1.85

Tabl 8 – Gwerth cymdeithasol a grëwyd fesul grŵp rhanddeiliad

Rhanddeiliad
**Cyfanswm
gwerth
cymdeithasol**

Gwirfoddolwyr	£93,420.52
Ymwelwyr	£10,675.66
Tîm Rheoli Craidd	£3,333.96

12.0 Dadansoddiad Sensitifrwydd

Mae'r deilliannau'n dangos y gwerth sylweddol iawn a grëwyd gan brosiect Cydlynnydd Gwirfoddolwyr Banc Bwyd Arfon ac maent yn seiliedig ar gymhwyso egwyddorion y fframwaith SROI. Er bod tybiaethau cynhenid yn y dadansoddiad hwn, mae cymhwyso'r egwyddor i beidio â gor-hawlio'n gyson yn arwain at danbrizio posibl rhai deilliannau materol yn seiliedig ar faterion megis hyd yr effaith.

Mae cynnal dadansoddiad sensitifrwydd wedi'i gynllunio i asesu unrhyw ragdybiaethau a gynhwyswyd yn y dadansoddiad. Mae profi un newidyn ar y tro fel maint, hyd, gweithffethiol, neu ostyngiad yn caniatáu i unrhyw faterion sy'n cael effaith sylweddol ar y deilliannau gael eu nodi. Os bernir bod unrhyw fater yn cael effaith sylweddol, dylid ystyried y dybiaeth hon yn ofalus a'i rheoli wrth symud ymlaen. I brofi'r tybiaethau yn y dadansoddiad hwn, newidiwyd ystod o faterion yn sylweddol i werthfawrogi eu heffaith. Rhoddir crynodeb o'r deilliannau yn Nhabl 9.

Pe bai un elfen yn newid yn y deilliannau, byddai hyn yn dangos gwahaniaeth yn y canlyniad SROI fel y gwelir yn Nhabl 9. Mae hyn yn ychwanegu hyder yn y deilliannau ac ym mhob un o'r dyfarniadau a wnaed yn ystod y dadansoddiad hwn. O'r tabl dadansoddiad sensitifrwydd isod, gellir amcangyfrif bod y gwerthusiad gwerth cymdeithasol rhwng £0.64 a hyd at £2.50 am bob £1 a fuddsoddir. Mae'r tybiaethau a ddefnyddir yn y map gwerth yn amcangyfrif mai'r gwerth cymdeithasol yw £1.85.

Tabl 9 – Crynodeb o Ddadansoddiad Sensitifrwydd

Amrywiol	Rhagdybiaeth gyfredol	Rhagdybiaeth ddiwygiedig	SROI diwygiedi g	Cyfran Newid o
Gwirfoddolwyr				
Mae gwirfoddolwyr yn teimlo'n fwy grymus a gwerthfawr oherwydd bod eu lleisiau'n cael eu clywed	Gwrthffeithiol (30%) Priodoli (30%)	Gwrthffeithiol (60%) Priodoli (0%)	£1.47 £2.24	-20.5% +17.5%
Mae gwirfoddolwyr yn teimlo mwy o ymdeimlad o berthyn i'r gymuned	Gwrthffeithiol (60%) Priodoli (60%) Gostyngiad (50%)	Gwrthffeithiol (90%) Priodoli (30%) Gostyngiad (25%)	£1.60 £2.10 £1.91	-13.6% +12% +3.2%
Mae gwirfoddolwyr yn teimlo'n falch ac mae ganddynt ymdeimlad o gyflawniad yn gallu rhoi yn ôl a helpu'r	Gwrthffeithiol (60%) Dadleoli (0%) Priodoli (60%)	Gwrthffeithiol (0%) Dadleoli (30%) Priodoli (90%)	£2.42 £1.74 £1.57	+23.6% -6% -15.2%

bobl yn y gymuned leol				
Oriau gwirfoddolwyr fel mewnbwn ariannol	£0	£116,017	£0.64	-65.5%

Ymwelwyr

Gwell annibyniaeth ariannol a rhagolygon	Gwrthffeithiol (90%)	Gwrthffeithiol (30%)	£2.16	+14.4%
	Priodoli (90%)	Priodoli (60%)	£2.01	+8%
	Ymwelwyr yn gynwysedig (290)	Ymwelwyr yn gynwysedig (200)	£1.79	-3.3%
Gwell llesiant meddwl oherwydd poeni llai am eu pryd nesaf a chael trefn eu biliau	Gwrthffeithio (90%)	Gwrthffeithiol (60%)	£2.03	+8.9%
	Priodoli (90%)	Priodoli (0%)	£2.39	+22.6%
	Gostyngiad (50%)	Gostyngiad (0%)	£1.87	+1.1%
Gwell llesiant corfforol o ganlyniad i fwyta'n fwy rheolaidd oherwydd y	Gwrthffeithiol (90%)	Gwrthffeithiol (60%)	£2.01	+8%
	Priodoli (90%)	Priodoli (0%)	£2.50	+26%
	Ymwelwyr yn gynwysedig	Ymwelwyr yn gynwysedig	£2.04	+9.4%

cymorth a ddarperir gan y banc bwyd	(290)	(580)		
Pob deilliant i wirfoddolwyr ac ymwelwyr	Hyd (2 flynedd)	Hyd (1 flwyddyn)	£1.27	-31.4%
Tîm Rheoli Craidd				
Gwell capasiti	Gwrthffeithiol (30%)	Gwrthffeithiol (60%)	£1.84	-0.6%
	Priodoli (30%)	Priodoli (0%)	£1.86	+0.6%
	Gostyngiad (50%)	Gostyngiad (0%)	£1.86	+0.6%
Llai o straen oherwydd bod y cydlynnydd gwirfoddolwyr yn rhan o'r tîm rheoli	Gwrthffeithiol (30%)	Gwrthffeithiol (0%)	£1.86	+0.6%
	Priodoli (30%)	Priodoli (90%)	£1.83	-1.1%
	Gostyngiad (50%)	Gostyngiad (25%)	£1.86	+0.6%

13.0 Cyfyngiadau

Fel y dangoswyd uchod, cymerwyd gofal mawr i gadw at yr egwyddor o beidio â hawlio gormod. Fodd bynnag, mae hefyd yn bwysig cydnabod bod rhai cyfyngiadau. Fel y crybwyllwyd yn yr adroddiad hwn, prif ffocws yr adroddiad yw deall yr effaith y mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr wedi'i chael ar y grŵp o wirfoddolwyr yn y banc bwyd. Gan fod y gwirfoddolwyr yno i gefnogi ymwelwyr y banc bwyd, barnwyd ei bod yn iawn cynnwys yr ymwelwyr yn yr adroddiad hwn hefyd. Fodd bynnag, mae angen tynnu sylw at ddau brif gyfyngiad.

Mae nifer yr ymwelwyr yr ymgysylld â nhw yn isel

Wrth geisio deall y newidiadau a brofwyd gan yr ymwelwyr, yn gyntaf roedd angen i ni siarad ag ymwelwyr, yn unol ag egwyddor 1 – cynnwys rhanddeiliaid. Fodd bynnag, bu hyn yn heriol, a dim ond gyda 4 ymwelydd y llwyddwyd i siarad. Y rhwystr mwyaf a wynebwyd oedd nad oedd llawer o'r ymwelwyr eisiau cymryd rhan yn y cyfweiliadau, roeddent am dderbyn eu parseli bwyd a gadael. Hefyd, gan fod tlodi bwyd a phroblemau arianol yn faterion sensitif, nid oedd rhai ymwelwyr eisiau siarad am eu problemau gyda pherson allanol. Felly, i liniaru'r cyfyngiad hwn ar ôl llunio'r ddamcaniaeth newid, fe wnaethom wedyn siarad â'r tîm rheoli i wirio'r deilliannau, eto yn unol ag egwyddorion gwerth cymdeithasol, a gwnaethant ddilysu'r deilliannau a nodwyd, gan roi mwy o hyder i ni ein bod yn mesur y deilliannau cywir.

Casglu data

Dim ond cyfanswm o 29 o ymatebion ar gyfer yr ymwelwyr a gasglwyd allan o gyfanswm posibl o 878, gan roi cyfradd ymateb o 4%. Felly, oherwydd maint bach y sampl, efallai na fydd y data a gesglir ac a ddadansoddwyd, a nodweddion posibl, yn gywir ar gyfer y grŵp rhanddeiliad cyfan. I liniaru'r cyfyngiad hwn, dim ond 290 o ymwelwyr a gynhwyswyd

gennym, gan ddefnyddio'r 29 ymateb fel maint sampl o 10% yn y map gwerth i sicrhau nad ydym yn gor-hawlio unrhyw werth posibl.

14.0 Risgiau

Yn unol ag egwyddor 6 – tryloywder mae angen i ni egluro'r risgiau yn yr adroddiad hwn. Mae'r rhagolwg SROI hwn yn cael ei ysgrifennu gyda'r prosiect yn dal i fynd rhagddo, felly mae rhai risgiau wedi'u canfod, ac yna wedi'u lliniaru orau â phosibl yn unol â'r 8 egwyddor gwerth cymdeithasol.

Risg	Camau a gymerwyd i leihau'r risg
Deilliannau wedi'u nodi ar gyfer ymwelwyr -Gydag ychydig bach o ymgysylltu â rhanddeiliaid yn bosibl gyda'r ymwelwyr, mae perygl na fydd y deilliannau a nodwyd yn wir ar gyfer yr holl bobl yn y grŵp rhanddeiliaid.	Ar ôl cynnal y cyfweiliad a llunio'r ddamcaniaeth newid, trafodwyd y deilliannau a nodwyd gyda rheolwyr y banc bwyd er mwyn sicrhau bod y deilliannau cywir yn cael eu mesur. Yn y trafodaethau, cadarnhaodd rheolwyr y banc bwyd fod y deilliannau a nodwyd yn adlewyrchiad da o brofiad yr ymwelwyr yn y banc bwyd.
Casglu data – casglwyd yr arolygon yn bersonol gan staff y banc bwyd, risg bosibl bod yr ymwelwyr yn dewis yr atebion gorau i gadw rheolwyr y banc bwyd yn hapus.	Er mai dyma'r ffordd orau o gasglu'r arolygon, cymerwyd camau i lliniaru'r risg. Wrth ddadansoddi'r data, cymerwyd gofal. Er enghraifft, gyda'r cwestiwn gwerth, os oedd y sgôr cyfartalog yn 7.3 / 10 ar gyfer deilliant, talgrynnwyd y nifer i lawr i 7 i sicrhau nad oeddem o bosibl yn gorhawlio'r gwerth. At hynny, i lliniaru'r risg o or-hawlio, o'r 3 chanlyniad wedi'u diffinio'n dda a nodwyd ar gyfer y ddau grŵp rhanddeiliaid, fe wnaethom ddefnyddio'r sgôr pellter

	a deithiwyd isaf fel y gwerth sy'n gysylltiedig â phob deilliant, a hefyd defnyddio'r dull angori i sicrhau ymhellach mai'r gwerth cywir adroddwyd ar gyfer pob deilliant.
Rhagweld mewnbynnau ariannol— risg ein bod naill ai'n gor-adrodd neu'n tan-adrodd y mewnbynnau ariannol ar gyfer ail flwyddyn y prosiect	Cymerwyd pob gofal i sicrhau bod y cyfrifiadau ar gyfer ail flwyddyn y prosiect mor gywir â phosibl. Cymerwyd camau i ddefnyddio 5% o fewnbwn ariannol ychwanegol o gymharu â blwyddyn un, yn unol â data cpi, a phriodolwyd yr un rhagdybiaeth o 5% i bob ffactor ariannol i fod yn gyson ar draws pob mewnbwn ariannol. Cam arall a gymerwyd i sicrhau cywirdeb rhagolwg blwyddyn dau, oedd cynnal cyfarfod gyda rheolwyr y banc bwyd i fynd drwy'r mewnbynnau ariannol. .
Tan-hawlio gwerth i ymwelwyr ym mlwyddyn 2 y prosiect- Dim ond cynnwys 290 o ymwelwyr ar gyfer y prosiect ym mlynnyddoedd un a dau, yn hytrach na chynnwys 290 ar gyfer blwyddyn un ac yna 290 arall ar gyfer blwyddyn dau (cyfanswm o 580).	Oherwydd y lefel isel o ymgysylltu â rhanddeiliaid a oedd yn bosibl gyda'r ymwelwyr yn ystod camau ansoddol a meintiol y broses, penderfynwyd cynnwys dim ond 290 o ymwelwyr yn y map gwerth ar gyfer dwy flynedd y prosiect. Cymerwyd y cam hwn i sicrhau nad ydym yn gor-hawlio'r gwerth cymdeithasol a grëwyd. Fodd bynnag, mae risg y gallwn fod yn tanhawlio'r gwerth cymdeithasol a grëwyd, yn enwedig ar gyfer blwyddyn dau.

15.0 – Proses ddilysu

Yn unol ag egwyddorion gwerth cymdeithasol mae angen i ni hefyd sicrhau ein bod yn gwirio'r wybodaeth rydym yn ei chynnwys yn yr adroddiad. Ar gyfer y gwirfoddolwyr fe wnaethom gynnal 10 cyfweiliad lled-strwythuredig ac erbyn y 6ed cyfweiliad fe wnaethom gyrraedd pwynt dirlawnder lle nad oeddem bellach yn clywed dim byd newydd neu ganlyniadau gwahanol o bosibl i'w hystyried, felly roeddem yn gallu llunio'r ddamcaniaeth newid. Felly, ar gyfer y 4 cyfweiliad olaf, fe wnaethom hefyd gynnal cyfweiliad lled-strwythuredig, fodd bynnag, aethom gam ymhellach a dangos iddynt y ddamcaniaeth newid yr oeddem wedi'i llunio i gael eu barn ar y deilliannau a nodwyd ar gyfer y grŵp. Cytunodd y pedwar gwirfoddolwr a chadarnhawyd ein bod wedi nodi'r deilliannau cywir sy'n perthyn yn agos i'w profiad ym Manc Bwyd Arfon. Cam arall a gymerasom i wirio'r deilliannau i'r gwirfoddolwyr hefyd oedd dangos y ddamcaniaeth newid i'r tîm rheoli craidd i gael eu barn ac roeddent yn cytuno â'r deilliannau a nodwyd gennym.

Roedd y broses ddilysu ymwelwyr ychydig yn fwy heriol oherwydd bod ymgysylltiad yn isel. Ar ôl i ni gynnal 4 cyfweiliad lled-strwythuredig gyda'r ymwelwyr fe wnaethom wedyn lunio'r ddamcaniaeth newid. Er mwyn gwirio'r ddamcaniaeth newid a'r deilliannau diffiniedig a nodwyd gennym, gwnaethom ddangos y ddamcaniaeth newid i'r tîm rheoli craidd gan mai nhw yw'r bobl i ymgysylltu â'r ymwelwyr yn wythnosol. Bu 3 aelod o'r tîm rheoli craidd yn dadansoddi'r ddamcaniaeth newid ac yn cytuno â'r ddamcaniaeth newid a'r deilliannau a nodwyd ar gyfer yr ymwelwyr.

Cam pellach a gymerasom i wirio'r deilliannau a nodwyd ar gyfer pob grŵp rhanddeiliaid oedd cadarnhau'r deilliannau a nodwyd ar ddiwedd pob cyfweiliad a gynhaliwyd gennym. Ar ddiwedd pob cyfweiliad, gofynnwyd i'r person yr oeddem yn ei gyfweld gadarnhau a gwirio'r hyn yr oeddem wedi'i nodi yn y cyfweiliad gan ganiatáu iddynt gadarnhau ein canfyddiadau neu ein cywiro os oeddem wedi camglywed neu wedi camgymryd eu hatebion.

Yna, ar gyfer dilysu ychwanegol, anfonwyd arolwg at bob grŵp rhanddeiliaid i'w lenwi er mwyn casglu data meintiol i wirio'r deilliannau a nodwyd ymhellach. Gofynnodd pob arolwg i'r rhanddeiliad nodi faint o newid sydd y maent / neu y byddant yn ei brofi ar gyfer pob deilliant a nodwyd a gofynnwyd iddynt hefyd osod gwerth allan o 10, gan roi cadarnhad pellach ein bod wedi nodi a mesur y deilliannau cywir ar gyfer pob grŵp o rhanddeiliad.

Gan mai adroddiad rhagolwg yw hwn, ni allem fod 100% yn sicr ac yn hyderus yn y ffigur ar gyfer blwyddyn dau, oherwydd seiliwyd y ffigurau hyn ar rai rhagdybiaethau a wnaed gan yr ymchwilydd. I wirio mewnbynnau'r prosiect, yn enwedig y rhagolwg blwyddyn dau, cynhaliwyd cyfarfod gyda'r rheolwyr bwyd i fynd dros y mewnbynnau ariannol. Yn y cyfarfod hwn, aethom dros bob mewnbwn ariannol o'r prosiect i sicrhau ein bod mor gywir ag y gallem fod gyda phob mewnbwn ariannol. Cafodd yr holl fewnbynnau a gynhwyswyd gennym yn yr adroddiad eu cymeradwyo a'u dilysu gan reolwyr y banc bwyd.

Yn olaf, fe wnaethom hefyd rannu'r adroddiad terfynol gyda rheolwyr y banc bwyd i sicrhau eu bod yn gallu gwirio'r holl fanylion sydd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad. Roedd y rheolwyr yn gallu gwirio'r holl wybodaeth yr ydym wedi'i chynnwys yn yr adroddiad.

16.0 Casgliad a Chanfyddiadau Allweddol

Mae'r adroddiad hwn wedi profi y rhagwelir y bydd Banc Bwyd Arfon yn creu dros £106,000o werth ac am bob £1 a fuddsoddir, £1.85 o werth yn cael ei greu.

Yr hyn y mae hynny'n ei olygu yn ymarferol yw bod bywydau pobl wedi'u newid yn gadarnhaol.

Mae'r adroddiad hwn wedi amlygu pam bod angen rôl Cydlynnydd Gwirfoddolwyr o fewn y banc bwyd a'r prif reswm am hyn yw nad yw'r galw am wasanaeth Banc Bwyd Arfon erioed wedi bod mor uchel ag y mae ar hyn o bryd. Fel y trafodwyd, mae tueddiad o alw cynyddol dros y blynyddoedd diwethaf ac mae'n edrych yn debyg y bydd y duedd hon yn parhau yn y dyfodol. Mae cynnydd yn y galw gan ymwelwyr yn golygu bod mwy o alw am recriwtio a chadw gwirfoddolwyr wrth symud ymlaen, gan dynnu sylw unwaith eto at yr angen am y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr.

Mae'r adroddiad hwn hefyd wedi trafod effaith gymdeithasol rôl y gwirfoddolwr a'r effaith gadarnhaol y mae'r rôl yn ei chael ar y grŵp o wirfoddolwyr yn y banc bwyd. Mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr wedi gwneud newidiadau o fewn y banc bwyd i wella profiad y gwirfoddolwr megis newid rôl y gwirfoddolwr yn y banc bwyd a chyfateb rôl y gwirfoddolwr â'i set sgiliau ar ôl gwrando ar adborth y gwirfoddolwyr. Mae hyn ond yn bosibl oherwydd bod y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn gallu treulio mwy o amser gyda phob gwirfoddolwr i gael gwell dealltwriaeth o'u sgiliau a'u diddordebau. Mae'r newidiadau hyn wedi gwneud i'r gwirfoddolwyr deimlo'n fwy grymus yn y broses gwneud penderfyniadau ac maent yn teimlo bod eu lleisiau'n bwyg an yn cael eu gwerthfawrogi gan y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr, gan gynyddu cymhelliant gwirfoddolwyr i roi o'u hamser i'r banc bwyd a gwella'r gyfradd cadw gwirfoddolwyr.

Yn ogystal, mae'r gwirfoddolwyr yn teimlo mwy o ymdeimlad o gymuned o fewn y banc bwyd ers i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr fod yn ei swydd. Mae'r Cydlynnydd Gwirfoddolwr wedi gwneud ymdrechion i ddod â thimau dydd Mawrth a dydd Gwener at ei gilyddt drwy gael diwrnodau cyd-fwynhau tîm, gan gynyddu'r ymdeimlad o gymuned o fewn y banc bwyd. Hefyd, mae bod yn rhan o dimau Banc Bwyd Arfon yn galluogi'r gwirfoddolwyr hŷn i gymdeithasu a gwneud ffrindiau newydd gyda phobl o'r un anian a chynyddu'r teimlad cymunedol o fewn y banc bwyd. Yn olaf, mae'r gwirfoddolwyr yn profi ymdeimlad o falchder o allu gwasanaethu a rhoi yn ôl i'w cymuned leol, maent yn gallu gweld 'ffrwyth eu llafur' gan y gallant weld yr effaith uniongyrchol y mae eu gwaith yn y banc bwyd yn ei gael ar y gymuned, mae gweld y gwahaniaeth y maent yn ei wneud ym mywydau ymwelwyr, yn creu balchder i lawer o wirfoddolwyr.

At hynny, mae'r adroddiad hwn hefyd wedi nodi'r effaith gymdeithasol y mae'r banc bwyd yn ei chael ar ei hymwelwyr. Mae'r ffyrdd y mae'r banciau bwyd yn cefnogi eu hymwelwyr o fudd gwirioneddol i'w hymwelwyr. Blaenoriaeth y banc bwyd yw darparu parsell bwyd i'r ymwelwyr yn gyntaf, fel nad ydynt yn llwglyd mwyach ac yna ceisio deall y rheswm pam fod angen y gwasanaeth banc bwyd arnynt i ddechrau drwy'r rhaglen cynhwysiant ariannol. Mae'r holl gefnogaeth a roddir gan staff a gwirfoddolwyr Banc Bwyd Arfon yn golygu bod yr ymwelwyr yn profi lluo o ganlyniadau cadarnhaol gan gynnwys annibyniaeth ariannol, gwell lles meddyliol a gwell lles corfforol. Efallai na fyddai'r yr ymwelwyr yn profi'r deilliannau hyn heb y banc bwyd.

Yn olaf, mae cael y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yn rhan o dîm Banc Bwyd Arfon wedi helpu i ychwanegu capasiti at y tîm rheoli craidd oherwydd bod aelod arall o staff i helpu gyda rhedeg y banc bwyd o ddydd i ddydd. Ymhellach, gan mai prif rôl y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr yw recriwtio a chadw gwirfoddolwyr, mae hyn wedi lleihau pwysau a straen ar dîm rheoli craidd Banc Bwyd Arfon. Mae'r tîm rheoli craidd bellach yn gallu treulio mwy o amser yn

canolbwyntio ar agweddau eraill ar y banc bwyd megis ceisiadau am arian grant, casglu data a gwaith monitro a gwerthuso ar gyfer eu partneriaid strategol.

Canfyddiadau allweddol

- Mae 85% o wirfoddolwyr yn teimlo'n fwy grymus yn y broses benderfynu ers i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr fod yn ei swydd
- Mae 90% o wirfoddolwyr yn teimlo ymdeimlad o berthyn i Fanc Bwyd Arfon
- Mae 95% o wirfoddolwyr yn falch o allu rhoi yn ôl i'r gymuned
- Mae'r deilliannau gwirfoddolwyr a nodwyd yn cyd-fynd â nod 'Cymru o Gymunedau Cydlynol' Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- Mae 69% o ymwelwyr yn teimlo bod ganddyn nhw fwy o annibyniaeth a rhagolygon ariannol ar ôl derbyn cefnogaeth gan raglen cynhwysiant ariannol Banc Bwyd Arfon.
- Mae 69% o ymwelwyr yn profi newid cadarnhaol yn eu lles meddyliol oherwydd y gefnogaeth gyfannol a gynigir gan Fanc Bwyd Arfon.
- Mae 78% o ymwelwyr wedi profi bositif yn eu hiechyd corfforol oherwydd eu bod yn iach yn brydau mwy rheolaidd a maethlon oherwydd y parseli bwyd a ddarperir gan y banc bwyd.
- Mae'r deilliannau a nodwyd ar gyfer ymwelwyr yn cyd-fynd â nod 'Cymru Iachach' yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- Mae 100% o'r tîm rheoli craidd yn teimlo eu bod wedi cynyddu capasiti ers i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr fod yn rhan o Dîm Banc Bwyd Arfon.
- Mae 100% o'r tîm rheoli craidd bellach yn teimlo dan lai o bwysau a straen ers i'r Cydlynnydd Gwirfoddolwyr fod yn rhan o Dîm Banc Bwyd Arfon.

17.0 Argymhellion

Casglu data

Er mwyn sylweddoli faint o newid ac effaith y mae'r prosiect yn ei gael ar randdeiliaid mae angen data arnom i ddeall a oes unrhyw newid, ac os felly, faint o newid. Mae angen inni hefyd sefydlu a oes gwahaniaethau yn anghenion unigolion. Argymhellir felly bod unrhyw barhad o'r cynllun **hwn angen buddsoddiad yn yr amser a'r cyllid i sicrhau bod systemau a phrosesau addas yn eu lle i fesur gwerth cymdeithasol**, gan ymestyn hyn i gynnwys rhanddeiliaid pwysig eraill. Pan fydd data o'r fath yn cael ei gasglu dros beth amser, mae'n bosibl defnyddio'r deilliannau i lywio'r broses o wneud penderfyniadau. Yn y pen draw, mae hyn yn golygu nad yw gwerth yn cael ei fesur yn unig, ond ei fod yn cael ei reoli i wella effeithiau'r prosiect. Mae llawer o'r cyfranogwyr bellach wedi cael eu cefnogi am gyfnod sylweddol. Gydag unrhyw gyfranogwyr newydd, byddai'n bosibl casglu data gwaelodlin newydd ac yna adolygu unrhyw newidiadau i bennu'r pellter a deithiwyd a nodi cymorth pellach sydd ei angen.

Yn y broses casglu data, argymhellir hefyd bod y banc bwyd yn ystyried defnyddio dangosyddion eraill megis dangosyddion hunan-adroddedig i gasglu data yn y dyfodol. Er enghraifft, Yr MMPI a'r Holiadur 16 Ffactor Personoliaeth (PF). Gallai hwn fod yn ddull mwy cywir o gasglu data i fesur faint o newid a brofir gan bob grŵp rhanddeiliaid yn y dyfodol.

Gwella perthnasoedd rhwng y ddau grŵp o wirfoddolwyr

Yr unig agwedd negyddol ar y banc bwyd a ddaeth i'r amlwg yn ystod y broses ymgysylltu â rhanddeiliaid oedd y rhaniad bach rhwng y grŵp o bobl sy'n gwirfoddoli ar dydd Mawrth a'r grŵp arall o bobl sy'n gwirfoddoli ar ddydd Gwener. Er bod camau eisoes wedi'u cymryd gan y Cydlynnydd Gwirfoddolwyr i fynd i'r afael â'r mater hwn a bod cynnydd wedi'i wneud, argymhellir bod mwy o weithgareddau cyd-fwynhau fel tîm yn digwydd wrth symud ymlaen.

Bydd cael diwrnodau/gweithgareddau cyd-fwynhau tîm rheolaidd yn cadw ymdeimlad cryf o gymuned o fewn y banc bwyd yn lleihau'r teimlad o raniad rhwng y ddau grŵp o wirfoddolwyr, ac o bosibl yn cynyddu cadw gwirfoddolwyr a chynyddu recriwtio gwirfoddolwyr – dau o brif flaenoriaethau'r prosiect a amlinellir yn y cais am grant.

Dadansoddiad a gwerthusiad pellach o'r banc bwyd

Fel y nodwyd yn adrannau risg yr adroddiad, roedd ymgysylltiad rhanddeiliaid ag ymwelwyr yn gyfyngedig yn yr asesiad hwn, ac o ganlyniad, ni all yr ymchwilydd fod yn gwbl hyderus bod y deilliannau a nodwyd yn gynrychiolaeth o brofiadau pob ymwelydd yn y banc bwyd, hyd yn oed ar ôl derbyn dilysiad gan reolwyr y banc bwyd. Felly, er mwyn sicrhau bod y deilliannau a nodir ar gyfer yr ymwelwyr yn adlewyrchiad cywir o'u profiad, argymhellir bod Banc Bwyd Arfon yn ymchwilio i ddadansoddiad pellach i'r dyfodol o amgylch profiad yr ymwelwyr. Gyda mwy o ymgysylltu â rhanddeiliaid a gwell dealltwriaeth o brofiad yr ymwelydd, bydd y banc bwyd yn gallu addasu ei wasanaeth i ddiwallu anghenion ymwelwyr. Yn ogystal, gyda gwerthusiad pellach, efallai y bydd modd asesu'r effaith mae'r banc bwyd yn ei gael ar wasanaethau statudol eraill a gweld a yw'r banc bwyd yn lleihau'r galw ar wasanaethau megis rhai yr awdurdod lleol a'r bwrdd iechyd lleol, yn yr achos hwn, Cyngor Gwynedd a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, nid oedd hyn yn bosibl yn ystod y gwerthusiad presennol o'r prosiect ar hyn o bryd.

18.0 Atodiadau

Atodiad 1 – Rhestr o roddwyr y banc bwyd

Atodiad 2 – Theori Newid Gwirfoddolwyr

Atodiad 3 – Arolwg gwirfoddolwyr

Atodiad 4 – Dadansoddiad deilliannau tymor byr / canolradd gwirfoddolwyr

Atodiad 5 – Theori Newid Ymwelwyr

Atodiad 6 – Arolwg ymwelwyr

Atodiad 7 – Dadansoddiad deilliannau ymwelwyr yn ôl segmentau posibl

Atodiad 8 – Theori Newid y Tîm Rheoli Craidd

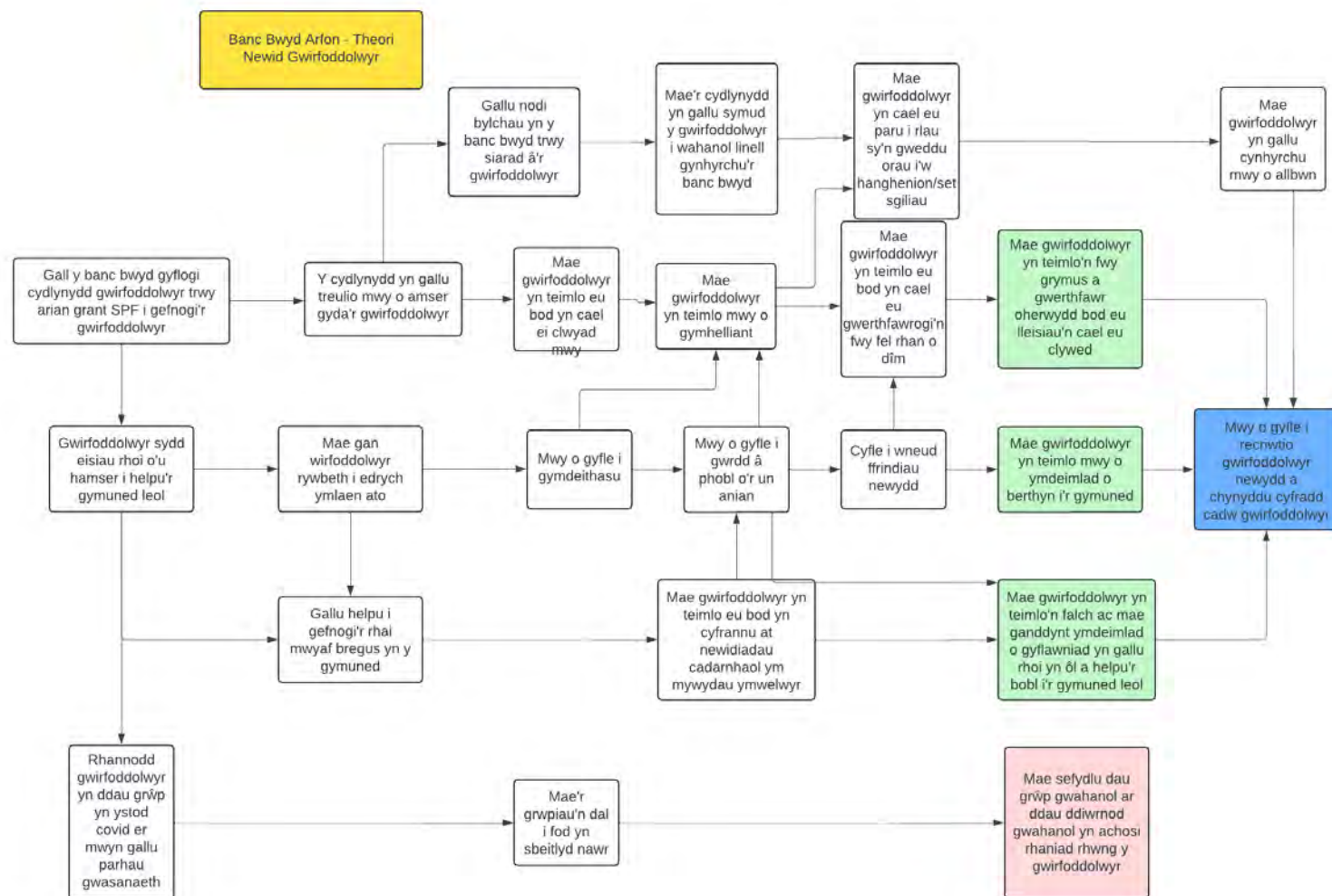
Atodiad 9 – Arolwg Tîm Rheoli Craidd

Atodiad 10 – Map Gwerth (Taflen Excel ar wahân i'r ddogfen hon)

18.1 Atodiad 1 - Rhestr o roddwyr y banc bwyd

Enw rhoddwr	Math o roddwr	Enw rhoddwr	Math o roddwr
Tesco Bangor Extra	Archfarchnad	Cwmni Da	Corfforaethol
Morrisons Caernarfon	Archfarchnad	Eglwys Llandwrog a Llanwnda	Eglwys
Tesco Ffordd De Caernarfon	Archfarchnad	Co-op Penygroes	Archfarchnad
Rhoddion Dienw	Unigolyn(ion)	Eglwys Betws Garmon	Eglwys
Asda Bangor	Archfarchnad	Dŵr Cymru	Corfforaethol
Scottish Power	Corfforaethol	Ysgol Waunfawr	Addysg
Aldi Bangor	Archfarchnad	Capel Waunfawr	Eglwys
RSPCA	Elusen	Bwydydd fferm	Archfarchnad
Asda Caernarfon	Archfarchnad	Ysgol Dolbadarn	Addysg
Coop Llanrug	Archfarchnad	Eglwys Llanberis & Nant Peris	Eglwys
Capel Seilo, Caernarfon	Eglwys	Swyddfa DWP Bangor	Corfforaethol
Eglwys Bentecostaidd Caernarfon	Eglwys	Eglwys Gatholig Santes Helen Caernarfon	Eglwys
Eglwys Llanberis	Eglwys	Capel y Cysegr Bethel	Eglwys
Felin Cylchu	Elusen	Mantell Gwynedd	Grŵp Cymunedol
Ysgol Brynrefail	Addysg	Ty'n Llan	Corfforaethol
Eglwys Sant Rhedyw	Eglwys	Capel Bethania Felinheli	Eglwys
Ysgol Syr Huw Owen	Addysg	Côr Dre	Grŵp Cymunedol
Ysgol Gynradd Bethel	Addysg	Ysgol Llanllyfni	Addysg
Capel Soar	Eglwys	Eglwys Clynnog Fawr	Eglwys
Capel y Groes	Eglwys	Ysgol Santes Helen	Addysg
Cyngor Gwynedd	Corfforaethol	Eglwys Noddfa	Eglwys
Coop Penygroes	Archfarchnad	Capel Berea, Bangor	Eglwys
Tai Gogledd Cymru	Corfforaethol	Eglwys Unedig Bethesda	Eglwys
Capel Coch, Llanberis	Eglwys	Cynefin	Grŵp Cymunedol
Clwb Pêl Droed Caernarfon	Grŵp Cymunedol	Capel Ebenezer	Eglwys
Caersalem	Eglwys	Cadeirlan Bangor	Eglwys
Spar Cwm y Glo	Archfarchnad	Capel Jerusalem	Eglwys

18.2 Atodiad 2 – Theori Newid Gwirfoddolwyr

18.3 Atodiad 3 – Arolwg gwirfoddolwyr

Banc Bwyd Arfon - Arolwg gwirfoddolwyr

Pwrpas yr arolwg hwn.

Fel rhan o gyllid Ffyniant Bro, mae Social Value Cymru yn gwerthuso'r prosiectau a ariennir gan Grant Sector Gwirfoddol Mantell Gwynedd (GSG). Ariennir rôl cydlynwr gwirfoddol Banc Bwyd Arfon gan GSG.

Mae Banc Bwyd Arfon a Mantell Gwynedd yn awyddus i ddeall sut mae rôl y cydlynwr gwirfoddolwyr wedi cael effaith ar y gwirfoddolwyr.

Byddem yn ddiolchgar pe gallech dreulio ychydig funudau yn llenwi'r holiadur hwn am brofiadau gyda'r banc bwyd.

Diogelu Data

Bydd eich ymateb yn cael ei drin yn gyfrinachol ac yn unol â Deddf Diogelu Data 2018. Bydd eich holl ymatebion yn aros yn gyfrinachol ac yn ddienw. Canlyniadau arolwg cyffredinol yn unig fydd yn cael eu cyhoeddi - diolch

Mae'n ddewisol i gynnwys eich enw. Os penderfynwch fewnbynnu eich enw dim ond er mwyn gwybod pwy sydd wedi cwblhau'r arolwg ac i osgoi dyblygu y caiff ei rannu gyda Banc Bwyd Arfon. Ni fydd canlyniadau unigol yn cael eu rhannu.

Y dyddiad cau ar gyfer yr arolwg hwn yw **26 Gorffennaf 2024**. Os oes gennych unrhyw gwestiynau am yr arolwg, gallwch gysylltu â Mathew Lewis:

mathew.lewis@mantellgwynedd.com

1. Enw (dewisol)

2. Gendr

- ☐ Gwryw
- ☐ Benyw
- ☐ Anneuaidd
- ☐ Rwy'n cael fy adnabod mewn modd arall
- ☐ Dewis peidio dweud

3. Grŵp ethnig

- ☐ Gwyn
- ☐ Grŵp ethnig cymysg neu luosog
- ☐ Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig
- ☐ Du neu Ddu Prydeinig
- ☐ Grŵp ethnig arall

Arall (nodwch)

4. Oed

- ☐ O dan 18
- ☐ 18-24
- ☐ 25-34
- ☐ 35-44
- ☐ 45-54
- ☐ 55-64
- ☐ 65+

5. Beth yw eich gwybodaeth o'r iaith Gymraeg?

- ☐ Dwi yn rhugl yn y Gymraeg.
- ☐ Dwi yn dysgu Cymraeg.
- ☐ Dim ond ychydig eiriau dwi'n gwybod.
- ☐ Dwi ddim yn siarad Cymraeg.

Rwy'n siarad iaith arall

6. A allwch chi nodi'r cod post rydych chi'n byw ynddo?

7. Yn eich geiriau eich hun, pam ydych chi'n gwirfoddoli yn Banc Bwyd Arfon?

8. Beth ydych chi'n teimlo sydd wedi newid i chi oherwydd rôl cydlynnydd gwirfoddoli? Ticiwch y blwch sy'n disgrifio orau sut rydych chi'n teimlo a faint o newid rydych chi wedi'i brofi neu'n rhagweld y byddwch chi'n ei brofi.

	Dim newid	Ychydig o newid	Rhwyfaint o newid	Cryn tipyn o newid	Llawer o newid	N/A
Mae gen i rywbeth i edrych ymlaen ato	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mwy o gyfle i gymdeithasu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mwy o gyfle i gwrdd â phobl fel fi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Cyfle i wneud ffrindiau newydd	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Teimlo fy mod yn cyfrannu at newid cadarnhaol ym mywydau ymwelwyr	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mwy o ymdeimlad o berthyn o fewn y gymuned	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rwy'n teimlo'n falch o allu rhoi yn ôl i'r gymuned	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Arall	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Os arall (nodwch, os gwelwch yn dda)

9. Beth ydych chi'n teimlo sydd wedi newid i chi oherwydd rôl cydlynnydd gwirfoddoli? Ticiwch y blwch sy'n disgrifio orau sut rydych chi'n teimlo a faint o newid rydych chi wedi'i brofi neu'n rhagweld y byddwch chi'n ei brofi.

	Anghytuno'n gryf	Anghytuno	ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Cytuno	Cytuno'n gryf
Rwy'n teimlo mwy o gymhelliant i wirfoddoli	☐	☐	☐	☐	☐
Teimlo eich bod yn cael eich gwerthfawrogi fel aelod o'r tîm gwirfoddoli	☐	☐	☐	☐	☐
Mae fy rôl yn addas ar gyfer fy ngofynion a sgiliau	☐	☐	☐	☐	☐
Rwy'n teimlo fy mod wedi fy ngrymuso a'm gwerthfawrogi'n fwy*	☐	☐	☐	☐	☐

Os arall (nodwch, os gwelwch yn dda)

10. Gan ddewis o'r rhestr o ganlyniadau a restrir isod ar raddfa o 1-10, lle mae 10 yn bwysig iawn i chi, a allwch chi ddweud pa mor bwysig yw'r newidiadau hyn i chi, os yw'n berthnasol?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rwy'n teimlo'n fwy grymus a gwerthfawr oherwydd bod fy llais yn cael ei glywed *	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rwy'n teimlo mwy o ymdeimlad o berthyn o fewn y gymuned	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rwy'n teimlo'n falch ac mod i'n llwyddo gan mod i yn rhoi noli'r gymuned	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Ydych chi'n gwirfoddoli yn unrhyw le arall?

☐ Ydw

☐ Nadw

Os ydw, (allech chi nodi ble)

12. Wrth feddwl am eraill sydd wedi eich helpu i brofi unrhyw newidiadau cadarnhaol, faint o'r canlyniadau sy'n ganlyniad eu cymorth? Efallai bod teulu, ffrindiau neu fudiadau eraill wedi bod yn eich helpu gyda'r newidiadau hyn hefyd

☐ Nid oes unrhyw un o'r newidiadau oherwydd eraill

☐ Mae rhai o'r newidiadau o ganlyniad i rai eraill

☐ Mae cryn dipyn o'r newidiadau o ganlyniad i eraill

☐ Mae llawer o'r newid o ganlyniad i eraill

☐ Mae'r holl newidiadau o ganlyniad i eraill

13. A oes unrhyw beth yr hoffech ei weld yn cael ei wneud yn wahanol neu/a beth allai fod yn well?

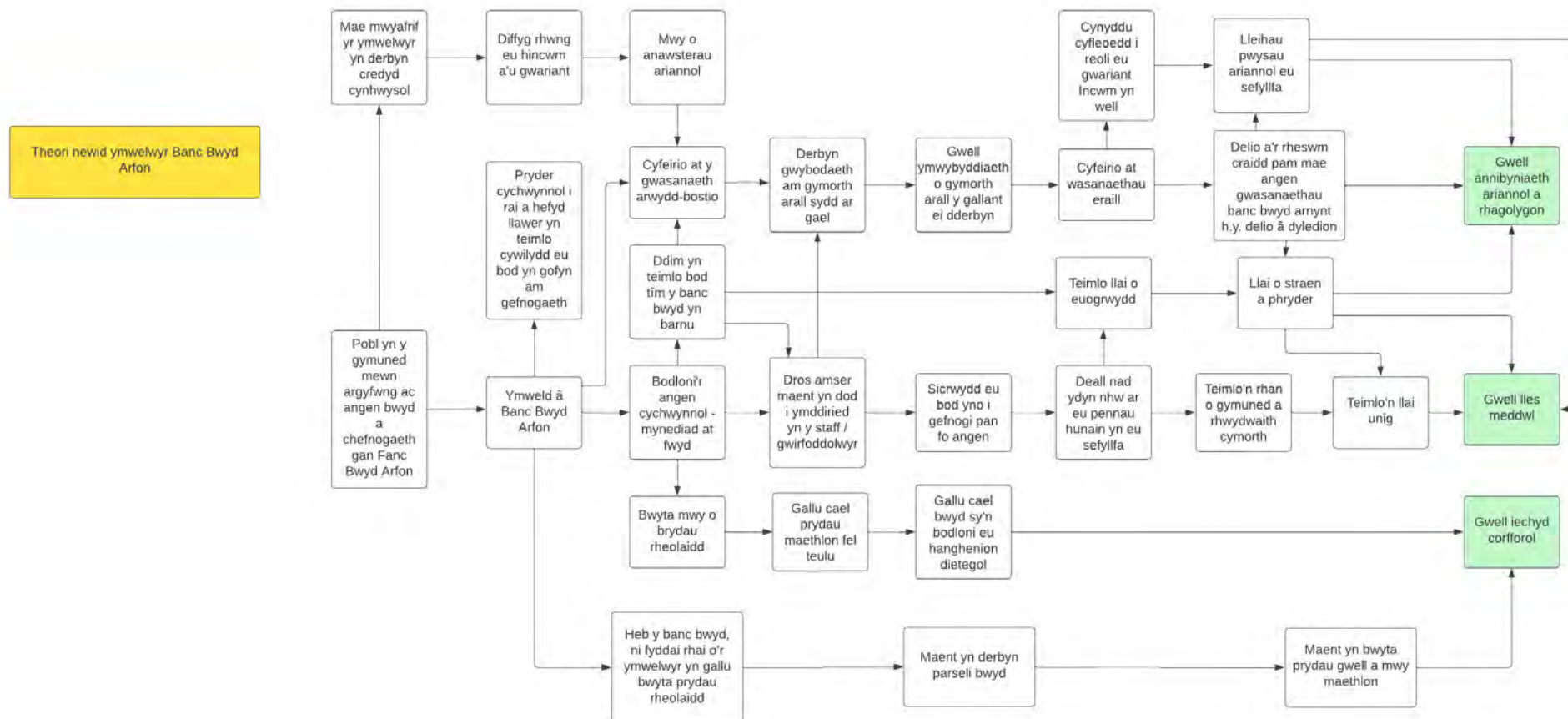
14. Unrhyw sylwadau eraill am eich rôl fel gwirfoddolwr yn y banc bwyd?

18.4 Atodiad 4 -Dadansoddiad deilliannau ymwelwyr yn ôl segmentau posibl

Deilliannau llesiant	% sy'n profi newid cadarnhaol	Pellter a Deithiwyd	Gwerth	Gwethffeithiol	Priodoldeb
Rwy'n teimlo'n well bod gen i rywbeth i edrych ymlaen ato	90.00%	63		30	27.5
Mwy o gyfle i gymdeithasu	95.00%	60			
Cyfle i gwrdd â phobl o'r un anian	95.00%	59			
Cyfle i wneud ffrindiau newydd	90.00%	61			
Teimlo fy mod yn cyfrannu at newid cadarnhaol ym mywydau ymwelwyr	95.00%	66			
Mwy o ymdeimlad o berthyn o fewn y gymuned	90.00%	64	7.5		
Rwy'n teimlo'n falch o allu rhoi yn ôl i'r gymuned	95.00%	70	8.21		
Rwy'n teimlo mwy o gymhelliant i wirfoddoli	80.00%	48			
Teimlo eich bod yn cael eich gwerthfawrogi fel aelod o'r tîm gwirfoddoli	85.00%	60			
Mae fy rôl yn addas ar gyfer fy anghenion a'm set sgiliau	85.00%	54			
Rwy'n teimlo'n fwy grymus a gwerthfawr	85.00%	56	6.94		

18.5 Atodiad 5 – Theori Newid Ymwelwyr

18.6 Atodiad 6 – Arolwg ymwelwyr

Banc Bwyd Arfon - Arolwg ymwelwyr

Pwrpas yr arolwg hwn

Fel rhan o gyllid Ffyniant Bro, mae Social Value Cymru yn gwerthuso'r prosiectau a ariennir gan Grant Sector Gwirfoddol Mantell Gwynedd. Mewn partneriaeth â Social Value Cymru, mae Banc Bwyd Arfon yn gwerthuso eu gwasanaethau i ddeall yr effaith maent yn ei gael ar ymwelwyr â'r banc bwyd. Mae Banc Bwyd Arfon yn awyddus i ddeall sut maen nhw wedi cael effaith ar fywydau pobl, ond hefyd sut y gallan nhw wella'r gwasanaeth.

Byddem yn ddiolchgar pe gallech dreulio ychydig funudau yn llenwi'r holiadur hwn am brofiadau gyda'r banc bwyd.

Diogelu Data

Bydd eich ymateb yn cael ei drin yn gyfrinachol ac yn unol â Deddf Diogelu Data 2018. Bydd eich holl ymatebion yn aros yn gyfrinachol ac yn ddienw. Canlyniadau arolwg cyffredinol yn unig fydd yn cael eu cyhoeddi - diolch

Mae'n ddewisol i gynnwys eich enw. Os penderfynwch fewnbynnu eich enw dim ond er mwyn gwybod pwy sydd wedi cwblhau'r arolwg ac i osgoi dyblygu y caiff ei rannu gyda Banc Bwyd Arfon. Ni fydd canlyniadau unigol yn cael eu rhannu.

Y dyddiad cau ar gyfer yr arolwg hwn yw **26 Gorffennaf 2024**. Os oes gennych unrhyw gwestiynau am yr arolwg, gallwch gysylltu â Mathew Lewis:

mathew.lewis@mantellgwynedd.com

1. Enw (dewisol)

2. Gendr

- ☐ Gwryw
- ☐ Benyw
- ☐ Anneuaidd
- ☐ Rwy'n cael fy adnabod mewn modd arall
- ☐ Dewis peidio dweud

3. Grŵp ethnig

- ☐ Gwyn
- ☐ Grŵp ethnig cymysg neu luosog
- ☐ Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig
- ☐ Du neu Ddu Prydeinig
- ☐ Grŵp ethnig arall

Arall (nodwch)

4. Oed

- ☐ O dan 18
- ☐ 18-24
- ☐ 25-34
- ☐ 35-44
- ☐ 45-54
- ☐ 55-64
- ☐ 65+

5. A allwch chi nodi'r cod post rydych chi'n byw ynddo?

6. Ydych chi'n rhiant neu'n warcheidwad cyfreithiol?

- ☐ Ydw
- ☐ Nadw

7. Faint o ddibynyddion sydd gennych chi?

- ☐ 0
- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5+

8. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, pa mor aml ydych chi wedi ymweld â'r banc bwyd?

- ☐ Wythnosol
- ☐ Unwaith neu ddwywaith y mis
- ☐ Yn fisol
- ☐ Bob ychydig fisoedd
- ☐ Unwaith neu ddwy
- ☐ Bron byth

9. Pa ddarpariaethau a gawsoch gan y banc bwyd? (ticiwch bob un sy'n berthnasol i chi)

- ☐ Parseli bwyd
- ☐ Talebau ynni
- ☐ Gwybodaeth am ble y gallaf ddod o hyd i fwy o help
- ☐ Cyfeirio I Cyngor ar Bopeth (CAB) Gwynedd

10. Rheswm dros gyfeirio? (ticiwch bob un sy'n berthnasol i chi)

- ☐ Problemau gyda thâl (cyflog)
- ☐ Problemau gyda budd-daliadau
- ☐ Problemau gyda dyledion
- ☐ Problemau gyda tai
- ☐ Costau byw
- ☐ Dim mynediad at gymorth ariannol oherwydd statws mewnfudo
- ☐ Colli cefnogaeth gan ffrindiau neu deulu
- ☐ Newid mewn statws perthynas
- ☐ Cam-drin domestig
- ☐ Newid mewn dibynyddion

Arall (nodwch)

11. Unrhyw gymorth ychwanegol yr ydych wedi ei dderbyn gan y banc bwyd? (ticiwch bob un sy'n berthnasol i chi)

- ☐ Uchafu budd-daliadau ac incwm
- ☐ Dyledion
- ☐ Gallu ariannol/cymorth cyllidebol
- ☐ Ffôn / Trydan / Nwy / Dŵr
- ☐ Tai
- ☐ Mewnfudo a Lloches
- ☐ Iechyd a gofal cymunedol
- ☐ Cyfraith cyflogaeth
- ☐ Perthynas a theulu
- ☐ Gwahaniaethu, casineb a thrais ar sail rhywedd
- ☐ Cymorth cyflogadwyedd a chwilio am waith
- ☐ Cefnogaeth cynhwysiant digidol
- ☐ Cymorth iechyd a lles gan gynnwys cymorth cysylltiedig â chyffuriau ac alcohol
- ☐ Arall (nodwch)

12. Beth ydych chi'n teimlo sydd wedi newid i chi oherwydd eich bod yn ymweld â'r banc bwyd? Ticiwch y blwch sy'n disgrifio orau sut rydych chi'n teimlo a faint o newid rydych chi wedi'i brofi.

	Dim newid	Ychydig o newid	Rhwyfaint o newid	Cryn tipyn o newid	Llawer o newid	N/A
Rwy'n teimlo'n fwy sicr bod cymorth ar gael pan fo angen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mwy o gyfle i gymdeithasu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rwy'n teimlo llai o straen/pryderus/iselder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rwy'n teimlo bod fy iechyd corfforol wedi gwella oherwydd fy mod yn bwyta mwy o brydau	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rwy'n teimlo'n llai ynysig/unig yn fy sefyllfa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rwy'n teimlo'n well nawr gan fod fy mhryderon ariannol / anghenion cymorth wedi cael eu trin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rwy'n teimlo'n fwy hyderus i reoli fy arian fy hun	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gwell dealltwriaeth o'r cymorth sydd ar gael i mi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fel rhiant, gallaf ddarparu ar gyfer fy mhiant	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Arall (nodwch)

13. Gan ddewis o'r rhestr o ganlyniadau a restrir isod ar raddfa o 1-10, lle mae 10 yn bwysig iawn i chi, a allwch chi ddweud pa mor bwysig yw'r newidiadau hyn i chi, os yw'n berthnasol?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mae fy agwedd ariannol ac annibyniaeth ariannol wedi gwella	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mae fy lles meddwl wedi gwella oherwydd y cymorth amrywiol a gefais gan y banc bwyd	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rwy'n bwyta mwy ac o ganlyniad mae fy iechyd corfforol wedi gwella	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

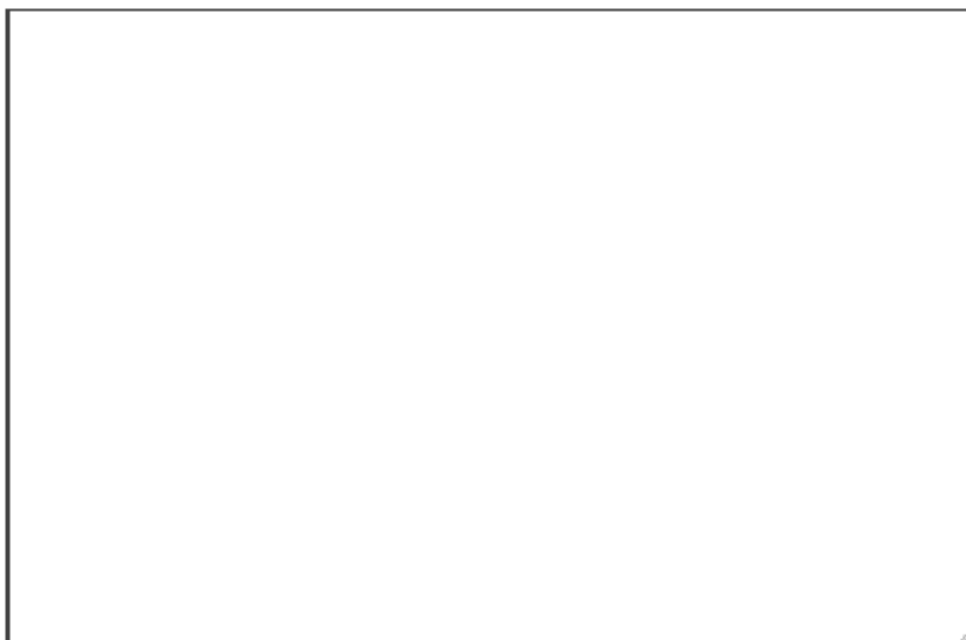
14. Wrth feddwl am eraill sydd wedi eich helpu i brofi unrhyw newidiadau cadarnhaol, faint o'r canlyniadau sy'n ganlyniad eu cymorth? Efallai bod teulu, ffrindiau neu fudiadau eraill wedi bod yn eich helpu gyda'r newidiadau hyn hefyd

- ☐ Nid oes unrhyw un o'r newidiadau oherwydd eraill
- ☐ Mae rhai o'r newidiadau o ganlyniad i rai eraill
- ☐ Mae cryn dipyn o'r newidiadau o ganlyniad i eraill
- ☐ Mae llawer o'r newid o ganlyniad i eraill
- ☐ Mae'r holl newidiadau o ganlyniad i eraill

15. A oes unrhyw beth yr hoffech ei weld yn cael ei wneud yn wahanol neu/a beth allai fod yn well?

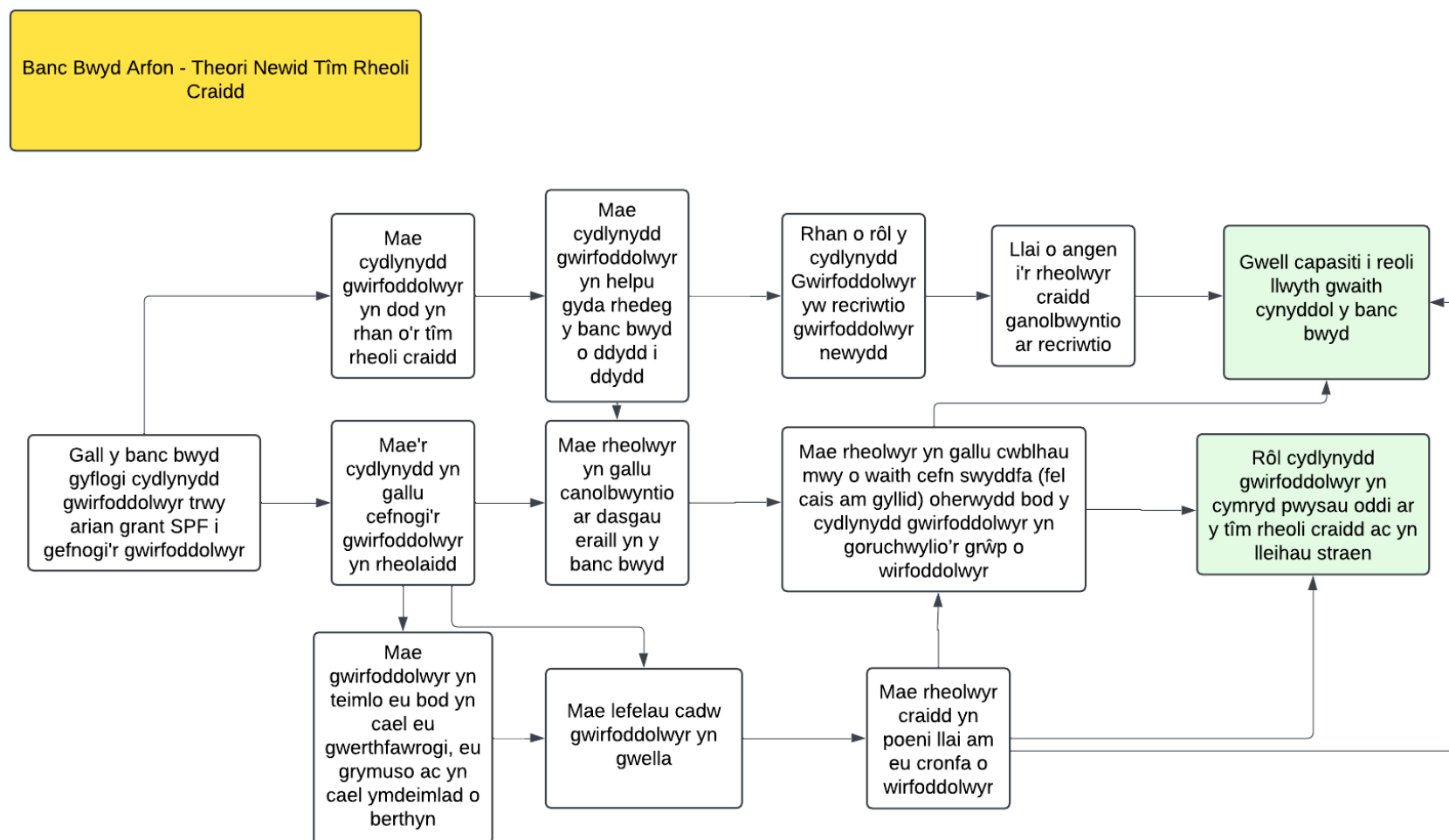
16. Unrhyw sylwadau eraill am eich rôl fel gwirfoddolwr yn y banc bwyd?

18.7 Atodiad 7 – Dadansoddiad deilliannau yn ôl segmentau posibl

Outcome	Gender									Age						Parent		
	Overall (100%)	Attribution (38%)	Deadweight (30%)	Male (56%)	Attribution (25%)	Deadweight (30%)	Female (44%)	Attribution (53%)	Deadweight (30%)	Young people (28)	Attribution (41%)	Deadweight (30%)	Older people (72%)	Attribution (35%)	Deadweight (30%)	Parents (60%)	Attribution (33%)	Deadweight (60%)
	% experiencing change	Distance travelled	Value	% experiencing change	Distance travelled	Value	% experiencing change	Distance travelled	Value	% experiencing change	Distance travelled	Value	% experiencing change	Distance travelled	Value	% experiencing change	Distance travelled	Value
I feel more reassured that support is available when needed	80%	69%		71%	68		100.00%	68		85.71%	63		82.35%	70		0.00%	0	
An increased opportunity to socialise	56.00%	73%		50.00%	73		66.67%	75		57.14%	69		58.82%	75		0.00%	0	
stressed/anxious/depressed	68.00%	70%	6.5	50.00%	73	5	100.00%	65	5.3	57.14%	69	6.85	76.47%	70	5.92	0.00%	0	0
Physical health improved due to eating more meals	76.00%	56%	7	69.23%	63	6.58	100.00%	49	6.625	85.71%	54	8.14	76.47%	57	6.35	0.00%	0	0
I feel less isolated/lonely in my situation	72.00%	56%		57.14%	63		100.00%	51		71.43%	63		76.47%	57		0.00%	0	
I feel better now as my financial concerns /	68.00%	61%		50.00%	59		100.00%	63		57.14%	75		76.47%	57		0.00%	0	
I feel more confident to manage my own	68.00%	63%	5.65	57.14%	59	7	88.89%	66	6.125	71.43%	63	6.57	70.59%	63	5.15	0.00%	0	0
A better understanding of the support available to me	80.00%	76%		71.43%	68		100.00%	60		85.71%	75		82.35%	61		0.00%	0	
As a parent I am able to provide for my children	52.00%	76%		100.00%	88		100.00%	66		85.71%	75		47.06%	69		66.67%	52	

18.8 Atodiad 8 – Theori Newid y Tîm Rheoli Craidd

18.9 Atodiad 9 – Arolwg Rheolaeth Graidd

Arfon Food Bank - Management Survey

© PAGE TITLE

The purpose of this survey?
As part of shared prosperity funding, Social Value Cymru are evaluating the projects funded by Mantell Gwynedd Voluntary Sector Grant (VSG). The volunteer coordinator role at Arfon Food Bank is funded by VSG. Arfon Food Bank and Mantell Gwynedd are keen to understand how the role of the volunteer coordinator has had an impact on the volunteers.

We would be grateful if you could spend a few minutes filling in this questionnaire about your experiences with the food bank.

Data Protection
Your response will be treated confidentially and in accordance with the Data Protection Act 2018. All your responses will remain confidential and anonymous. Only general survey results will be published - thank you. It's optional to include your name. If you do decide to input your name it will only be shared with Arfon Food Bank for the purpose of knowing who has completed the survey and to avoid duplicating. Individual results will not be shared.

The closing date for this survey is **November 27th 2024**. If you have any questions about the survey, you can contact Mathew Lewis: mathew.lewis@mantellgwynedd.com

1. Name (Optional)

2. Gender

☐ Male

☐ Female

☐ Non-binary

☐ I identify another way

☐ Prefer not to say

3. Ethnicity

☐ White

☐ Mixed or multiple ethnic group

☐ Asian or Asian British

☐ Black or Black British

☐ Other ethnic group

4. Age

- ☐ Under 18
- ☐ 18-24
- ☐ 25-34
- ☐ 35-44
- ☐ 45-54
- ☐ 55-64
- ☐ 65+

5. What has changed for you since the volunteer coordinator started working at the food bank? Please tick the box that best describes how you feel and the amount of change you've experienced or foresee you'll experience.

	No change	A little change	Some change	Quite a lot of change	A lot of change	N/A
I have seen an improvement in volunteer retention levels	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I have now able to focus on other tasks that need to be completed	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I am now able to complete more back office work	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I no longer need to focus majority of my time on volunteer recruitment	☐	☐	☐	☐	☐	☐
The volunteers experience at the food bank has improved because the volunteer coordinator	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I feel my capacity to manage the increasing workload of the food bank has improved since the volunteer coordinator has joined the team	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I now feel under less pressure / stress working at the food bank since the volunteer coordinator has joined the team	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Other	☐	☐	☐	☐	☐	☐

If other (please specify)

6. Choosing from the list of outcomes listed below on a scale of 1-10, where 10 is very important to you, can you say how important these changes are to you, if applicable?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I feel my capacity to manage my workload has improved due to having the volunteer coordinator as part of the team	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I now feel under less pressure and stress because of the work that the volunteer coordinator has done to improve the volunteer experience, retention levels and recruitment levels	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. When thinking about others who have helped you experience any positive changes, how much of the results are due to their help? Maybe family, friends or other organisations have been helping you with these changes too

- ☐ None of the changes is due to others
- ☐ A few of the changes is due to others
- ☐ Quite a bit of the changes is due to others
- ☐ Much of the change is due to others
- ☐ All of the changes is due to others

8. Is there anything that you would like to see being done differently or/and what could be better by the volunteer coordinator role?

9. Any other comments about the role of the volunteer coordinator at the foodbank?